

Астана қаласы Білім басқармасы ММ
Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК

**2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША
ЖӘНЕ 1-4 ТОҚСАНДАҒЫ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ
АЛУШЫЛАРЫНЫҢ ҮЛГЕРІМІ МОНИТОРИНГ
ҚОРЫТЫНДЫСЫНЫҢ ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

Астана 2023

МАЗМҰНЫ

Орта білім беру ұйымдары білім алушыларының 2022-2023 оқу жылының 1 тоқсан қорытындысы білім сапасы мониторингі бойынша талдамалық анықтама	3
Орта білім беру ұйымдары білім алушыларының 2022-2023 оқу жылының 2 тоқсан қорытындысы білім сапасы мониторингі бойынша талдамалық анықтама	13
Орта білім беру ұйымдары білім алушыларының 2022-2023 оқу жылының 3 тоқсан қорытындысы білім сапасы мониторингі бойынша талдамалық анықтама	26
Орта білім беру ұйымдары білім алушыларының 2022-2023 оқу жылының 4 тоқсан қорытындысы білім сапасы мониторингі бойынша талдамалық анықтама	39
Орта білім беру ұйымдары білім алушыларының 2022-2023 оқу жылының білім сапасы мониторингі қорытындысы бойынша талдамалық анықтама	53

1. ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ 1 ТОҚСАН ҚОРЫТЫНДЫСЫ БІЛІМ САПАСЫ МОНИТОРИНГІ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

Мониторинг мақсаты: 2022-2023 оқу жылының әр тоқсан нәтижесі бойынша білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткішін анықтау.

Міндеттері:

- нәтижеллігі жоғары және төмен мектептер қатарын анықтау;
- мектеп нәтижесінің төмендеуіне әсер ететін оқу пәндерін анықтау;
- білім алушылардың білім сапасын арттыру бойынша педагогтер мен орта білім беру ұйымдары үшін әдістемелік ұсынымдар әзірлеу.

Мониторинг объектісі: «Kundelik.kz» интернет-порталындағы электрондық журнал бойынша мектептердің жиынтық есептері.

Ұлттық білім беру деректер қорының (ҰБДҚ) 2022 жылғы 08 қарашадағы ақпаратына сәйкес 2022-2023 оқу жылының басында Астана қаласының 96 мемлекеттік мектебінде білім алушылар саны - **198540**. Олардың ішінде:

- бастауыш білім деңгейі (1-4 сыныптар) – **88 702 білім алушы;**
- негізгі орта білім деңгейі (5-9 сыныптар) – **92 450 білім алушы;**
- жалпы орта білім деңгейі (10-11 сыныптар) – **17 388 білім алушы.**

Білім алушылар үлгерімінің сапасы және олардың динамикасы туралы мәліметтер келесі кестеде көрсетілген (1 кесте).

1-кесте. 1 тоқсан бөлінісінде екі оқу жылындағы үлгерім сапасының салыстырмалы деректері

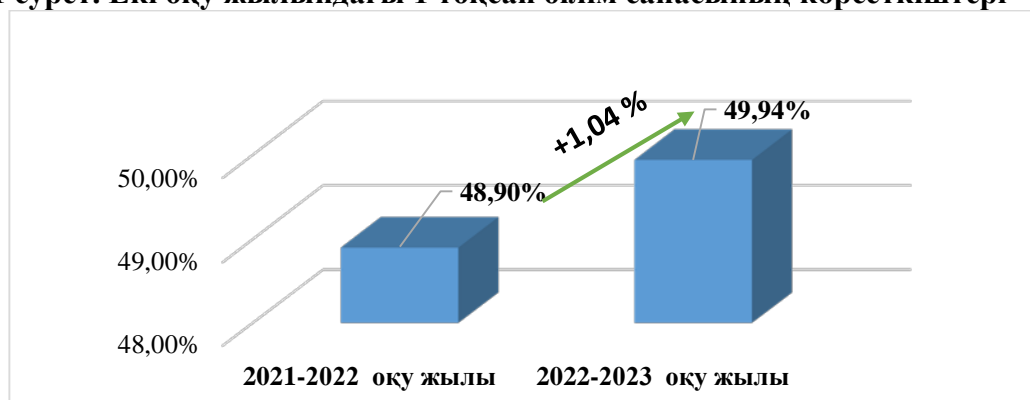
№	Білім беру ұйымы	2021-2022 оқу жылының I тоқсаны	2022-2023 оқу жылының I тоқсаны	Динамикасы
1	1 МЛ	60,06%	53,39%	-6,67%
2	2 МГ	43,48%	48,19%	4,71%
3	3 МГ	58,46%	59,20%	0,74%
4	4 МГ	40,94%	45,75%	4,81%
5	5 МГ	44,33%	41,73%	-2,60%
6	6 МГ	54,20%	54,52%	0,32%
7	7 МГ	58,78%	55,68%	-3,1%
8	8 ОМ	25,48%	40,12%	14,64%
9	9 мамандандырылған	56,51%	64,59%	8,08%
10	10 МГ	53,79%	58,33%	4,54%
11	11 МЛ	44,08%	46,45%	2,37%
12	12 Балабақша-бастауыш мектеп	49,74%	54,80%	5,06%
13	13 ОМ	35,23%	39,11%	3,88%
14	14 МГ	38,17%	40,65%	2,48%
15	15 МЛ	53,11%	52,88%	-0,23%
16	16 ОМ	43,83%	50,4%	6,57%
17	17 МГ	48,68%	44,01%	-4,67%
18	18 ОМ	48,57%	48,02%	-0,55%

19	19 ОМ	50,36%	48,98%	-1,38%
20	20 ОМ	58,17%	56,81%	-1,36%
21	21 ОМ	51,47%	48,35%	-3,12%
22	ІІГ 22	44,63%	49,88%	5,25%
23	СІІ 23	43,37%	46,03%	2,66%
24	24 ОМ	57,76%	52,43%	-5,33%
25	25 ОМ	45,92%	45,35%	-0,57%
26	26 МГ	46,45%	44,58%	-1,87%
27	27 МЛ	51,10%	48,92%	-2,18%
28	28 МЛ	47,45%	50,14%	2,69%
29	29 ОМ	43,12%	49,03%	5,91%
30	30 МГ	45,35%	51,68%	6,33%
31	31 МГ	47,21%	48,29%	-1,08%
32	32 МГ	41,10%	42,79%	1,69%
33	33 Балабақша- бастауыш мектеп	62,28%	62,41%	0,13%
34	34 ОМ	54,59%	55,29%	0,70%
35	35 МЛ	53,45%	44,15%	-9,3%
36	36 ОМ	28,12%	34,94%	16,03%
37	37 МЛ	50,41%	46,24%	-4,17%
38	38 МЛ	53,42%	48,26%	-5,16%
39	39 кешкі мектеп	11,86%	17,32%	5,46%
40	40 МЛ	45,79%	54,18%	8,39%
41	41 ОМ	55,10%	46,36%	-8,74%
42	42 ОМ	34,6%	41,19%	6,59%
43	43 ОМ	48,9%	63,16%	14,26%
44	44 ОМ	42,66%	41,81%	-0,85%
45	45 ОМ	41,16%	50,0%	8,84%
46	46 Балабақша- бастауыш мектеп	62,71%	58,77%	-3,94%
47	47 Балабақша- бастауыш мектеп	50,84%	50,35%	-0,49%
48	48 МЛ	43,88%	42,71%	-1,17%
49	49 ОМ	49,43%	47,16%	-2,27%
50	50 МЛ	56,10%	58,40%	2,30%
51	51 МГ	55,27%	57,43%	2,16%
52	52 МГ	46,96%	51,32%	4,36%
53	53 МЛ	49,62%	52,31%	2,69%
54	54 МЛ	39,65%	39,65%	0,0%
55	55 ОМ	44,00%	42,90%	-1,1%
56	56 МЛ	50,80%	56,91%	6,11%
57	57 ОМ	38,02%	43,28%	5,26%
58	58 МГ	46,65%	46,01%	-0,64%
59	59 МЛ	53,39%	57,24%	3,85%
60	60 МЛ	62,25%	52,24%	10,01%
61	61 ОМ	43,20%	52,30%	10,10%
62	62 МЛ	59,07%	54,03%	-5,04%
63	63 МГ	49,27%	53,72%	4,45%
64	64 МЛ	51,38%	48,63%	-2,75%
65	65 МГ	53,36%	49,96%	-3,4%
66	66 МЛ	48,78%	49,32%	0,54%
67	67 МГ	50,68%	42,63%	8,05%
68	68 МГ	53,86%	50,61%	-3,25%

69	69 МГ	46,41%	54,85%	8,44%
70	ШЛ 70	49,15%	49,64%	0,45%
71	ШЛ 71	43,10%	47,38%	4,28%
72	ШЛ 72	53,86	40,30%	-13,56%
73	ШЛ 73	37,58%	38,56%	-0,98%
74	74 МГ	48,04%	37,87%	-10,17%
75	75 МГ	55,11%	55,13%	0,02%
76	76 МЛ	48,01%	49,04%	1,03%
77	77 МГ	67,04%	59,10%	-7,94%
78	78 МГ	43,28%	43,40%	0,12%
79	79 МЛ	50,53%	48,70%	-1,83%
80	80 МГ	49,25%	52,44%	3,19%
81	81 ММГ	72,69%	69,70%	-2,99%
82	82 ММЛ	75,2%5	80,44%	5,19%
83	83 МГ	42,76%	46,03%	3,27%
84	84 МЛ	53,07%	45,63%	-7,44%
85	85 МЛ	50,97%	43,97%	-7,0%
86	86 МГ	42,76%	39,27%	-3,49%
87	87 МГ	40,34%	47,16%	6,82%
88	88 МЛ	57,11%	54,62%	2,49%
89	89 МЛ	47,15%	43,78%	-3,37%
90	90 МГ	24,42%	31,23%	6,81%
91	91 МГ	74,39%	60,43%	-13,96%
92	92 МГ	53,21%	55,00%	1,79%
93	93 МЛ	-	60,98%	%
94	94 МГ	-	49,11%	%
95	Бил (д)	65,6%	73,00%	7,4%
96	Бил (м)	84,00%	82,10%	-1,9%

Ұсынылған нәтижелер қорытындысы бойынша Астана қаласының **94** мемлекеттік мектебінде білім алушылардың білім сапасы көрсеткіші 2021-2022 оқу жылының I тоқсанында **49,47%** , ал 2022-2023 оқу жылында **96** мемлекеттік мектепте бұл көрсеткіш **49,94%** құрады. Диаграммадан өткен оқу жылының I тоқсанымен салыстырғанда білім алушылардың білім сапасы көрсеткішінің деңгейі 0,47% - ға артқаны анық (1 сурет) байқалады.

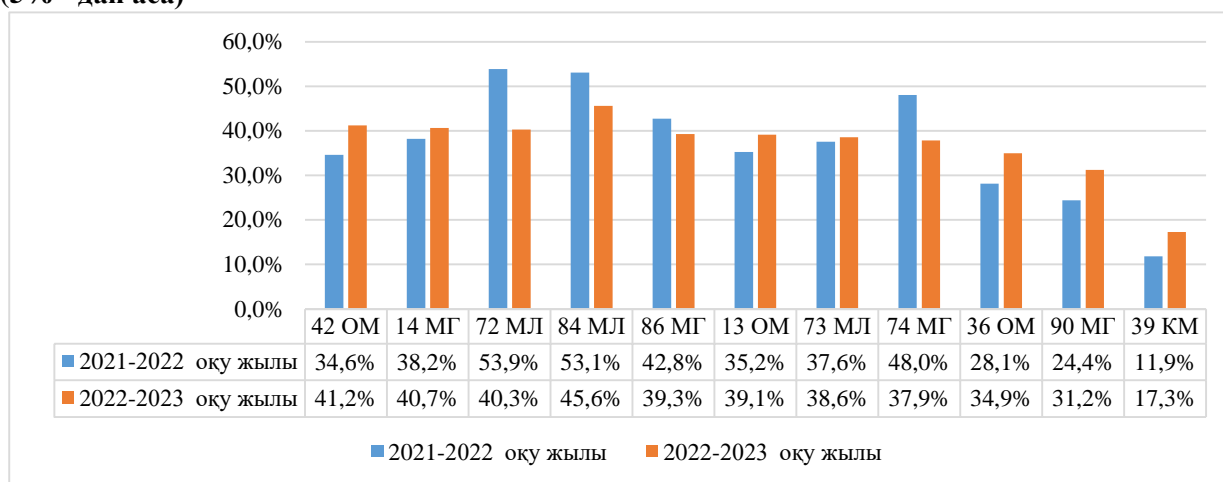
1 сурет. Екі оқу жылындағы I тоқсан білім сапасының көрсеткіштері

Білім алушылардың үлгерімін талдай отырып, өткен оқу жылының 1 тоқсанымен салыстырғанда 19 мектепте 2022-2023 оқу жылының 1 тоқсанындағы үлгерім сапасының 5%-дан жоғары көтерілген мектептер: №45 ОМ (8,84% - ға жоғарылау), №69 МГ (8,44% - ға жоғарылау), №40 МЛ (8,39% - ға жоғарылау), №87 МГ (6,82% - ға жоғарылау), №90 МГ (6,81% - ға жоғарылау), №42 ОМ (6,59% - ға жоғарылау), №30 МГ (6,33% - ға жоғарылау), №56 МЛ (6,11% - ға жоғарылау), №29 ОМ (5,91% - ға жоғарылау), №39 ОМ (5,46% - ға жоғарылау), №57 ОМ (5,26% - ға жоғарылау), №22 МГ (5,25% - ға жоғарылау), №82 ММЛ (5,19% - ға жоғарылау), №12 (5,06% - ға жоғарылау), №9 (8,08% өсім).

Оның ішінде білім сапасының 10% - дан жоғары көтерілген он динамикасы келесі мектептерде байқалады: №4 МГ (14,26% - ға жоғарылау), №61 ОМ (10,10% - жоғарылау), №60 МЛ (10,01% - ға жоғарылау). Сондай-ақ 16,03% - ға өсім №36 ОМ байқалады, дегенмен ол (№36 ОМ) осы тоқсандағы ең төменгі көрсеткіштері бар он мектептің бірі болып табылады. Деректер келесі диаграммада айқын көрсетілген (2 сурет):

2 сурет. Мемлекеттік білім беру ұйымдарында білім сапасын арттыру көрсеткіштері (5% - дан аса)

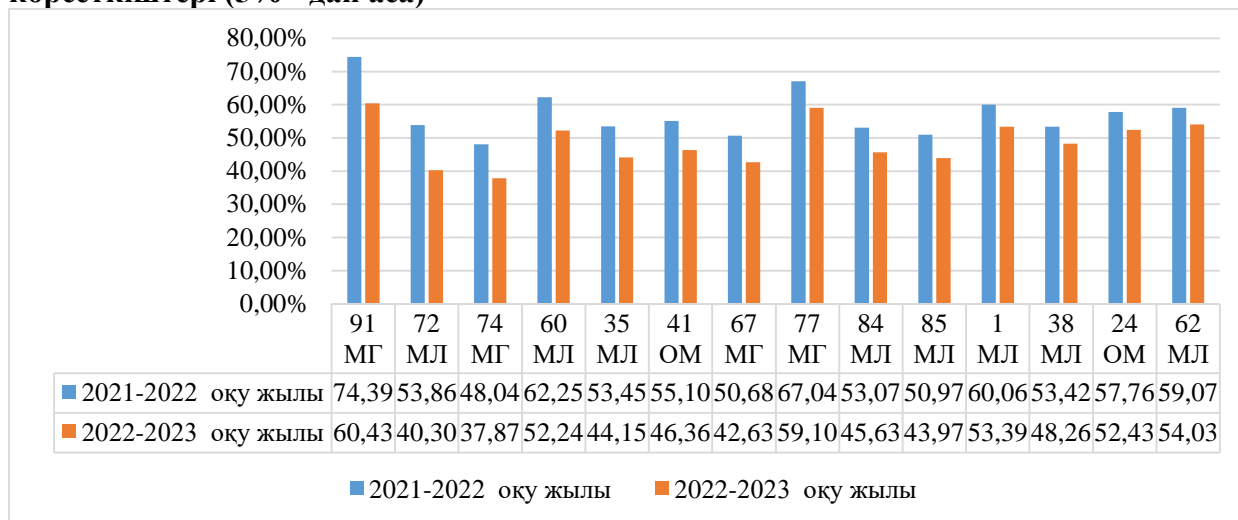
Өздеріңіз білетіндей, қазіргі білім беру ұйымы олардың жұмысының ішкі және сыртқы жағдайларына байланысты бірқатар қиындықтарға тап болады. Бұған ұйымдық ерекшеліктер де, ресурстық, материалдық-техникалық, кадрлық жарақтандыру, білім алушылар контингентінің құрамы, ұжымның педагогикалық-әдістемелік әлеуеті де жатады. Жекелеген мектепте осы факторлардың үйлесуі білім алушылардың оқу сәтсіздігі қауіпінің өсуіне әкелуі мүмкін.

Оқу жылының басындағы білім алушылардың үлгерімінің сапасына салыстырмалы талдау жүргізу кезінде алдыңғы оқу жылының I тоқсанымен салыстырғанда мынадай нәтижелер алынды:

- білім алушылардың білім сапасының теріс динамикасы (5% -10% - дан төмен) 40 білім беру ұйымдарында байқалады, олардың ішінде төмендеудің ең жоғары пайызы мынадай мектептерде байқалады: №91 МГ (13,96% - ға төмендеу), №72 МЛ (13,56% - ға төмендеу), №74 МГ (10,17% - ға төмендеу), №60 МЛ (төмендеу 10,01% - ға төмендеді), №35 МЛ (9,3% - ға

төмендеді), № 41 ОМ (8,74% - ға төмендеді), №67 МГ (8,05% - ға төмендеді), №77 МГ (7,94% - ға төмендеді), № 84 МЛ (7,44% - ға төмендеді), № 85 МЛ (7,0% - ға төмендеді), №1 МЛ (6,67% - ға төмендеу), №38 МЛ (5,16% - ға төмендеу), №24 ОМ (5,33% - ға төмендеу), №62 МЛ (5,04% - ға төмендеу), келесі диаграммада көруге болады (3 сурет):

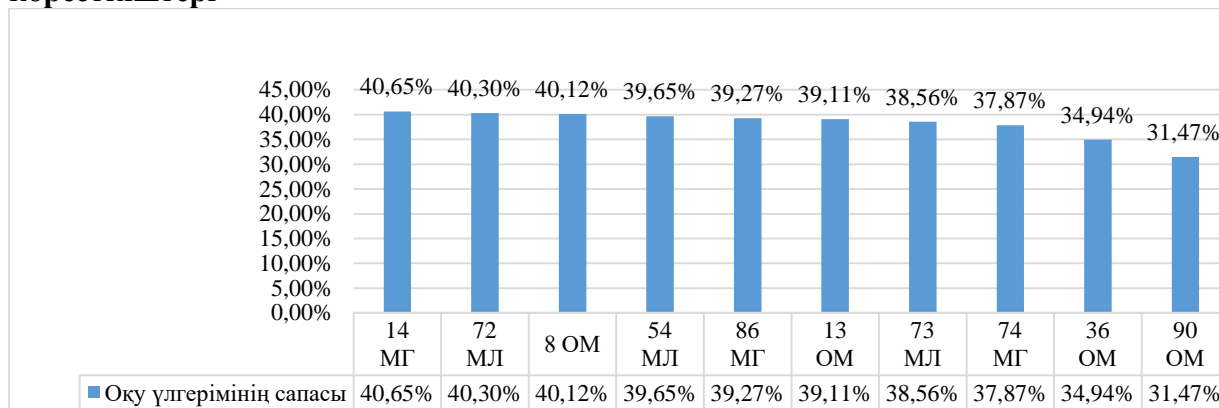
3 сурет. Мемлекеттік білім беру ұйымдарында білім сапасын төмендету көрсеткіштері (5% - дан аса)

Теріс динамикасы бар анықталған мектептердің ішінен ең төмен көрсеткіштері бар он мектеп таңдалды (4 сурет) және білім сапасының ең төмен көрсеткіштері бар оқу пәндері бойынша талдау жүргізілді (2 кесте):

- Алматы ауданы - №13 ОМ (39,11%), №72 МЛ (40,30%), №73 МЛ (38,56%), №74 МГ (37,87%), №86 МГ (39,27);
- Сарыарқа ауданы - №14 МГ (40,65%), №36 ОМ (39,94%);
- Байқоңыр ауданы - №8 ОМ (40,12%), №54 МЛ(39,65%);
- Есіл ауданы - №90 МГ (31,23%).

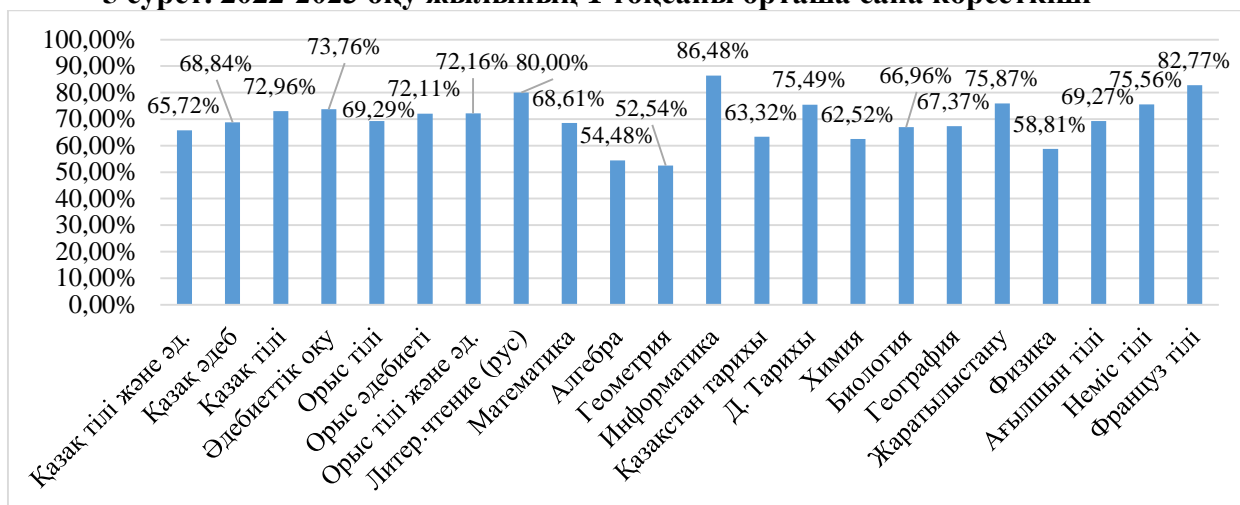
4 сурет. 2022-2023 оқу жылының I тоқсандағы үлгерім сапасының көрсеткіштері

Диаграммадан оқушылардың оқу үлгерімінің сапасының ең төменгі көрсеткіші № 90 МГ, яғни 31,47% екені көрініп тұр. Елорданың №54 МЛ (39,65%), №72 МЛ (40,30%) және №73 МЛ (38,56%) сынды алдыңғы қатарлы мектептердің де сапа көрсеткіштері төмен екендігі алаңдатарлық жағдай.

2022-2023 оқу жылының бірінші тоқсанындағы оқу пәндері бойынша оқушылардың оқу үлгерімі сапасының орташа көрсеткіші келесі диаграммада көрсетілген (5 сурет).

5 сурет. 2022-2023 оқу жылының 1 тоқсаны орташа сапа көрсеткіші

Диаграммада қала оқушыларының білім сапасының пайыздық көрсеткішінің төмендеуі тек жаратылыстану-математикалық бағыттағы пәндер («Геометрия» (52,54%), «Алгебра» (54,48%), «Физика» (58,81%), «Химия» (62,52%) бойынша ғана емес, сонымен қатар қоғамдық-гуманитарлық пәндерінде де байқалатыны анық көрінеді («Қазақстан тарихы» (63,32%), «Орыс тілі» (62,29%), «Қазақ тілі мен әдебиеті» (65,72%).

Төменде 2022-2023 оқу жылының 1 тоқсанындағы оқу пәндері бөлінісінде білім сапасының көрсеткіштері берілген (2 кесте).

2 кесте. 2022-2023 оқу жылының 1 тоқсанындағы оқу пәндері бөлінісінде білім сапасының көрсеткіштері

Оқу пәні	Білім беру ұйымдары									
	8 ОМ	13 ОМ	14 ОМ	36 ОМ	54 МЛ	72 МЛ	73 МЛ	74 МГ	90 МГ	86 МГ
Әдебиеттік оқу	62,93%	65,06%	58,25%	65,50%	77,6%	79,90%	78,18%	62,35%	63,58%	67,00%
Қазақ тілі	54,79%	68,9%	58,47%	55,50%	59,9%	67,91%	60,80%	65,01%	59,53%	63,00%
Қазақ әдеб.	57,55%	49,13%	61,00%	-	54,9%	65,62%	52,70%	64,76%	60,44%	63,24%
Орыс тілі және әд.	53,74%	60,70%	61,18%	47,10%	81,4%	58,48%	72,09%	68,94%	79,36%	56,80%
Орыс тілі	72,81%	53,30%	59,00%	56,40%	76,78%	61,31%	82,08%	-	-	69,00%
Шет тілі	55,55%	54,40%	61,98%	68,10%	69,5%	66,62%	72,60%	58,58%	59,11%	59,00%
Қазақстан тарихы	58,35%	54,70%	56,67%	57,80%	56,6 %	65,32%	59,60%	63,70%	49,44%	66,30%
Д. Тарихы	-	62,50%	61,59%	62,1%	-	-	-	67,35%	66,66%	72,00%
Математика	55,21%	55,50%	58,18%	45,00%	66,8%	64,96%	70,80%	59,92%	52,8%	59,30%
Алгебра	47,70%	34,90%	46,87%	40,40%	46,06%	48,22%	36,06%	37,6%	28,65%	43,65%
Геометрия	46,96%	30,6%	35,12%	35,10%	42,16%	51,00%	32,60%	34,82%	45,35%	39,50%
Физика	48,27%	49,80%	55,00%	48,70%	48,70%	48,80%	53,80%	41,58%	50,0%	36,00%
Химия	48,41%	57,2%	58,32%	39,40%	58,1 %	56,36%	59,40%	52,17%	45,90%	45,71%
Биология	50,91%	78,5%	67,32%	62,10%	47,9%	86,39%	55,02%	60,30%	47,59%	52,50%
География	52,87%	48,4%	63,79%	73,00%	45,9%	81,82%	58,60%	41,85%	75,37%	57,75%
Жаратылыстану	57,09%	71,6%	64,41%	66,00%	74,24%	75,95%	82,60%	64,87%	56,33%	62,60%
Информатика	57,22%	-	-	100,0%	70,5%	92,09%	80,90%	87,18%	93,75%	83,57%

Таңдалған оқу пәндері бойынша жоғарыда аталған мектептердің оқу үлгерімінің сапасына салыстырмалы талдау жүргізу кезінде келесі нәтижелер алынды:

- №14 орта мектепте «Әдебиеттік оқу» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (58,25%);
- №8 орта мектепте «Қазақ тілі» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (54,79%);
- №13 орта мектепте «Қазақ әдебиеті» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (49,13%);
- №36 орта мектепте «Орыс тілі мен әдебиеті» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (47,10%);
- №13 орта мектепте «Орыс тілі» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (53,30%);
- №13 орта мектепте «Шет тілі» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (54,40%);
- №14 орта мектепте «Дүниежүзі тарихы» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (61,59%);
- №36 орта мектепте «Математика» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (45,00%);
- №90 мектеп-гимназияда «Алгебра» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (28,65%);
- №13 орта мектепте «Геометрия» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (30,60%);
- №86 мектеп-гимназияда «Физика» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (36,00%);
- №36 орта мектепте «Химия» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (39,40%);
- №54 мектеп-лицейде «Биология» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (47,90%);
- №74 мектеп-лицейде «География» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (41,85%);
- №90 мектеп-гимназияда «Жаратылыстану» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (56,33%);
- №8 орта мектепте «Информатика» пәні бойынша төмен сапа көрсеткіші (57,22%).

Оқушылардың үлгерім сапасының төмендеуінің себебі ұзақ демалыстан кейін мектеп оқушыларының өзін-өзі ұйымдастыруы қиынға соғып, оқу үдерісіне селсоқ араласуынан болса керек. Сондай-ақ, оқушылардың оқу үлгерімінің төмен болуының негізгі себептері ата-ана бақылауының төмендеуі мен баланың оқуына деген жауапсыз көзқарасы, оқушылардың оқуға деген ынтасының нашарлығы болып табылады. Бұл оқушылар арасында тәрбие жұмысын күшейтіп, мектеп пен ата-аналар қауымдастығы арасындағы байланысты сақтауда алдын-алу шараларының қажеттігін аңғартады. Сынып жетекшілері мен пән мұғалімдерінің ата-аналар және оқушылармен кешенді жұмысы, ол оқу үлгерімінің төмендеуіне жол бермеу мүмкіндігі.

Білім сапасының төмендеуінің тағы бір себебі – кадрлық ресурстардың тапшылығы мен ұстаздар жүктемесінің көптігі. Мектепшілік бақылауда оқу жүктемесі жоғары мұғалімдердің сәйкес нәтиже көрсету дәрежесіне назар аудару керек, өйткені бұл оқушылардың білім сапасының өсуіне немесе төмендеуіне әсер ететін факторлардың бірі.

Талдау барысындағы деректер жинағын қалыптастыруда проблемалар анықталды, өйткені қаладағы кейбір мектептер kundelik.kz порталында оқушылардың оқу пәндері бойынша білім сапасы туралы ақпаратты уақтылы толтырмайды, сонымен қатар зерттеу кезеңнен кейін өзгерістер енгізеді.

Қорытынды: 2022-2023 оқу жылының бірінші тоқсанындағы мектептердегі оқушылардың үлгерім нәтижелерін талдау оқушылардың білім сапасының деңгейі қолайлы және оңтайлы деңгейге сәйкес келеді деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді. Өткен оқу жылының бірінші тоқсанымен салыстырғанда оқу үлгерімінің жоғарылау үрдісі байқалады.

Сонымен бірге жалпы санның 44,79%-ында білім берудің барлық деңгейінде оқу үлгерімі сапасының 0,23%-дан 13,96%-ға дейін төмендеуі байқалады.

Осыған байланысты ағымдағы оқу жылында мәселені шешу жолдарын күшейту қажет:

- педагогтар мен білім беру ұйымдарының әкімшілігі нашар үлгерімдердің алдын алу мақсатында әлсіз және үлгермейтін оқушылармен жұмысты ерекше бақылауға алу;

- мектепшілік бақылау жоспарына білімдегі олқылықтарды жою шараларын енгізу. Осыны ескере отырып, әрбір мұғалім үлгерімі төмен және нашар оқитын оқушылармен жұмыс жоспарын құруы, олармен жұмыс бағыттарын анықтауы қажет;

- пән мұғалімдері жаңа тақырыптарды меңгерудегі қиындықтарға баса назар аударуы керек, өйткені олар оқушының елеулі артта қалуын, білімдегі кемшіліктерді, оқуға деген қызығушылығын және өзіне деген сенімділігін жоғалтады;

- үлгермеушілерді болдырмаудың алдын алу мақсатында мұғалімдер оқыту жүйесінде үлгерімі төмен оқушылармен жеке жұмысты ойластырып жүргізуі қажет;

- білім беру ұйымдарының әкімшілігі kundelik.kz порталында оқушылардың оқу пәндері бойынша білім сапасы туралы ақпараттың уақтылы толтырылуын қамтамасыз етуі қажет.

Мектеп басшылығына бұл жұмыстарды педагогикалық ұжымның толық көлемде атқаруын бақылауды жалғастыру ұсынылады.

Осы бақылаулар негізінде мектеп әкімшілігіне келесі ұсыныстар туындайды:

- барлық оқу пәндері бойынша оқушылар арасында туындайтын қиындықтарды анықтау және жұмыс жүйесін жетілдіру, әдістемелік бірлестік, пән мұғалімі және мектеп психологы арасындағы ынтымақтастықты ұйымдастыру арқылы оларды жеңу жолдарын табу.

- оқушылардың оқу үлгерімінің деңгейін көтеруге дер кезінде қолдау көрсетіп, әлсіз жақтарын анықтай отырып, мектепшілік бақылау деңгейін арттыру;

- білім олқылықтарын жою және оқушылардың білім сапасын арттыру бойынша шаралар қабылдау;

- педагогикалық кеңесте тоқсанның қорытындысын қарастыру, оқушылардың үлгермеу себептерін анықтау және жұмыс алгоритмдерін құру;

- **МАҢЫЗДЫ:** Kundelik.kz платформасында оқу пәні және талдау кезеңі бойынша есептерді қалыптастыруда қателіктердің алдын алу үшін, педагогтерге оқу пәндерінің атауын енгізу барысында платформада көрсетілген «**Пәндердің бірыңғай анықтамалығынан**» пәндердің атауларын пайдалану ұсынылады. Оқу пәндерінің атаулары Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің бекітілген Үлгілік оқу жоспарларындағы оқу пәндерінің тізбесіне сәйкес болуы тиіс. (ҚР БҒМ 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығы (30.09.2022 ж.жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен). Мысалы, келесі кестедегі оқу пәндерінің атаулары. (3-кесте)

3-кесте. Оқу пәндерінің атаулары

Қазақ тілінде оқытатын сыныптар үшін бастауыш білім берудің оқу пәндерінің атаулары:	Орыс тілінде оқытатын сыныптар үшін бастауыш білім берудің оқу пәндерінің атаулары
Тіл және әдебиет Әліппе, Ана тілі Қазақ тілі Әдебиеттік оқу Орыс тілі Шетел тілі Математика Цифрлық сауаттылық Жаратылыстану Адам және қоғам Дүниетану Технология және өнер Музыка Көркем еңбек Еңбекке баулу Бейнелеу өнері Дене шынықтыру	Букварь, Обучение грамоте Русский язык Литературное чтение Казахский язык Иностранный язык Математика и информатика Математика Цифровая грамотность Естествознание Человек и общество Познание мира Технология и искусство Музыка Художественный труд Трудовое обучение Изобразительное искусство Физическая культура
Қазақ тілінде оқытатын сыныптар үшін негізгі орта білім беретін оқу пәндерінің атаулары	Орыс тілінде оқытатын сыныптар үшін негізгі орта білімнің оқу пәндерінің атаулары
Қазақ тілі Қазақ әдебиеті Орыс тілі мен әдебиеті Шетел тілі Математика Алгебра Геометрия Информатика Жаратылыстану Физика Химия Биология География	Русский язык Русская литература Казахский язык и литература Иностранный язык Математика Алгебра Геометрия Информатика Естествознание Физика Химия Биология География

Адам және қоғам Қазақстан тарихы Дүниежүзі тарихы Құқық негіздері Технология және өнер Музыка Көркем еңбек Дене шынықтыру	Человек и общество История Казахстана Всемирная история Основы права Технология и искусство Музыка Художественный труд Физическая культура
Қазақ тілінде оқытатын сыныптар үшін жалпы орта білім беретін оқу пәндерінің атаулары	Орыс тілінде оқытатын сыныптар үшін жалпы орта білім беретін оқу пәндерінің атаулары
Қазақ әдебиеті Орыс тілі мен әдебиеті Шетел тілі Алгебра және анализ бастамалары Геометрия Информатика Физика Химия Биология География Қазақстан тарихы Дүниежүзі тарихы Құқық негіздері Дене шынықтыру Алғашқы әскери және технологиялық дайындық	Русская литература Казахский язык и литература Иностранный язык Алгебра и начала анализа Геометрия Информатика Физика Химия Биология География История Казахстана Всемирная история Основы права Физическая культура Начальная военная и технологическая подготовка

Астана қаласы Әдістемелік орталығының әдіскерлеріне:

- тоқсан қорытындысы бойынша төмен көрсеткіштері анықталған пән мұғалімдеріне жүйелі әдістемелік көмек көрсету;

- оқушылардың білім сапасын арттыру мақсатында олардың жұмысын жандандыру үшін мұғалімдермен әдістемелік жұмысты сауатты түрде құру, оқушылардың білім сапасын арттыру мақсатында мұғалімдердің түрлі қателіктерін болдырмау;

- мектептердің әдістемелік қызметтерімен бірлесе отырып, қолданылатын оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру нысандарын жетілдіру және оқытудың жаңа формаларын, әдістерін енгізу арқылы оқу сабақтарының сапасын арттыру мақсатында оқу пәндерінің мазмұны бойынша мұғалімдерге арналған оқыту іс-шараларын ұйымдастыру;

- үлгерімі төмен жас мұғалімдер мен пән мұғалімдеріне ерекше көңіл бөлу.

2. ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ 2 ТОҚСАН ҚОРЫТЫНДЫСЫ БІЛІМ САПАСЫ МОНИТОРИНГІ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

2022-2023 оқу жылының 2-тоқсанында білім алушылардың білім сапасына мониторинг 96 орта білім беру ұйымдары арасында жүргізілді (1-кесте).

1-кесте. 2022-2023 оқу жылының 2-тоқсанында қала мектептері бойынша білім алушылардың білім сапасы туралы мәліметтер

№	Орта білім беру ұйымының атауы	2022-2023 оқу жылы 2-тоқсан
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	84,92%
2	Дарынды ұл балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	78,66%
3	№81 мектеп-лицейі	75,00%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	74,50%
5	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	66,45%
6	№91 мектеп-гимназиясы	65,74%
7	№33 балабақша бастауыш мектебі	64,96%
8	№93 мектеп-лицейі	63,53%
9	№77 мектеп-гимназиясы	63,13%
10	№51 мектеп-гимназиясы	61,64%
11	№50 мектеп-лицейі	61,04%
12	№1 мектеп-гимназиясы	61,00%
13	№59 мектеп-лицейі	60,95%
14	№3 мектеп-гимназиясы	60,45%
15	№92 мектеп-лицейі	60,39%
16	№60 мектеп-лицейі	60,29%
17	№10 мектеп-гимназиясы	60,07%
18	№56 мектеп-лицейі	59,75%
19	№46 балабақша мектеп-гимназиясы	59,73%
20	№69 мектеп-гимназиясы	59,49%
21	№38 мектеп-лицейі	58,39%
22	№40 мектеп-лицейі	58,01%
23	№70 мектеп-лицейі	57,67%
24	№20 орта мектеп	57,25%
25	№62 мектеп-лицейі	57,25%
26	№15 мектеп-лицейі	56,85%
27	№53 мектеп-лицейі	56,74%
28	№88 мектеп-лицейі	56,61%
29	№75 мектеп-гимназиясы	56,44%
30	№6 гимназия	56,38%
31	№34 орта мектеп	55,95%
32	№66 мектеп-лицейі	55,90%
33	№61 орта мектеп	55,72%
34	№7 мектеп-гимназиясы	55,71%
35	№94 мектеп-гимназиясы	55,56%

36	№30 мектеп-гимназиясы	55,46%
37	№28 мектеп-лицейі	55,09%
38	№64 мектеп-лицейі	54,91%
39	№79 мектеп лицейі	54,71%
40	№27 мектеп-лицейі	54,68%
41	№80 мектеп-гимназиясы	54,52%
42	№37 мектеп-лицейі	54,23%
43	№84 мектеп-лицейі	54,03%
	ҚАЛА БОЙЫНША ОРТАША КӨРСЕТКІШ	54,08%
44	№65 мектеп-гимназиясы	53,98%
45	№24 орта мектеп	53,80%
46	№12 балабақша бастауыш мектеп	53,71%
47	№31 мектеп-гимназиясы	53,60%
48	№52 мектеп-гимназиясы	53,43%
49	№26 мектеп-гимназиясы	53,30%
50	№ 76 мектеп-лицейі	53,24%
51	№2 мектеп-гимназиясы	52,97%
52	№22 мектеп-гимназиясы	52,90%
53	№73 мектеп-лицейі	52,90%
54	№68 мектеп-гимназиясы	52,89%
55	№63 мектеп-гимназиясы	52,83%
56	№87 мектеп-гимназиясы	52,75%
57	№71 мектеп-лицейі	52,11%
58	№16 орта мектеп	51,87%
59	№18 орта мектеп	51,67%
60	№43 орта мектеп	51,34%
61	№21 орта мектеп	51,15%
62	№4 мектеп-гимназиясы	51,07%
63	№58 мектеп-гимназиясы	50,83%
64	№35 мектеп-лицейі	50,79%
65	№23 орта мектеп	50,71%
66	№89 мектеп-лицейі	50,71%
67	№11 мектеп-лицейі	50,63%
68	№83 мектеп-гимназиясы	50,46%
69	№19 орта мектеп	50,41%
70	№45 орта мектеп	50,26%
71	№85 мектеп-лицейі	50,16%
72	№29 орта мектеп	50,10%
73	№67 гимназия	50,08%
74	№57 орта мектеп	50,04%
75	№47 балабақша мектеп-гимназиясы	50,00%
76	№25 орта мектеп	49,82%
77	№48 мектеп-лицейі	49,41%
78	№17 мектеп-гимназиясы	49,32%
79	№55 орта мектеп	49,17%
80	№41 орта мектеп	48,80%
81	№8 мектеп-лицейі	48,35%
82	№42 орта мектеп	48,00%
83	№49 орта мектеп	47,90%

84	№72 мектеп-лицейі	47,75%
85	№14 мектеп-гимназиясы	47,72%
86	№86 мектеп-гимназиясы	46,73%
87	№5 гимназия	46,65%
88	№32 мектеп-гимназиясы	46,46%
89	№44 орта мектеп	45,97%
90	№54 мектеп-лицейі	44,57%
91	№13 орта мектеп	44,36%
92	№78 мектеп-гимназиясы	44,14%
93	№74 мектеп-гимназиясы	41,47%
94	№90 гимназия	36,48%
95	№36 орта мектеп	36,22%
96	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	16,72%

2022-2023 оқу жылы 2-тоқсан нәтижесінің білім сапасы мониторингі қала бойынша орташа 54,08% көрсеткішті анықтады.

2021-2022 оқу жылында 2-тоқсан бойынша қалалық көрсеткіш **52,02%** құраған. Салыстыру үшін 2-кестеде екі оқу жылы бойынша 2-тоқсан нәтижелері ұсынылды.

2-кесте. 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдары бойынша 2-тоқсан көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

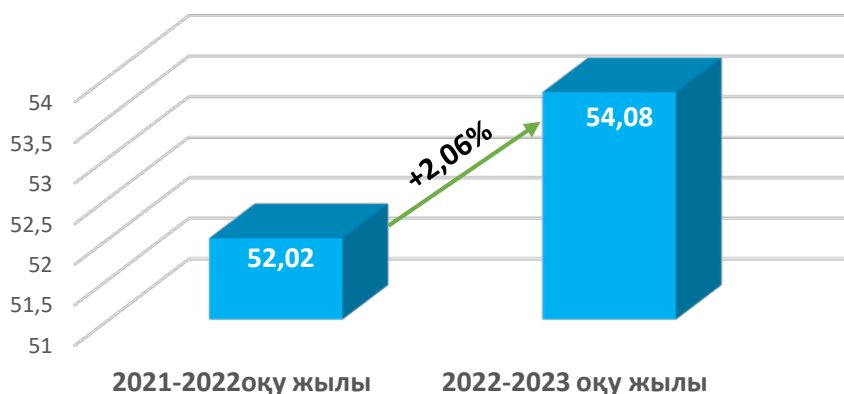
№	Орта білім беру ұйымының атауы	2021-2022 оқу жылы 2-тоқсан	2022-2023 оқу жылы 2-тоқсан
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	85,13%	84,92%
2	Дарынды ұл балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	53,00%	78,66%
3	№81 мектеп-лицейі	76,36%	75,00%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	68,00%	74,50%
5	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	56,67%	66,45%
6	№91 мектеп-гимназиясы	66,52%	65,74%
7	№33 балабақша бастауыш мектебі	66,67%	64,96%
8	№93 мектеп-лицейі	*	63,53%
9	№77 мектеп-гимназиясы	64,05%	63,13%
10	№51 мектеп-гимназиясы	56,19%	61,64%
11	№50 мектеп-лицейі	61,70%	61,04%
12	№1 мектеп-гимназиясы	59,27%	61,00%
13	№59 мектеп-лицейі	56,83%	60,95%
14	№3 мектеп-гимназиясы	58,01%	60,45%
15	№92 мектеп-лицейі	54,75%	60,39%
16	№60 мектеп-лицейі	53,89%	60,29%
17	№10 мектеп-гимназиясы	55,44%	60,07%
18	№56 мектеп-лицейі	54,89%	59,75%
19	№46 балабақша мектеп-гимназиясы	61,17%	59,73%
20	№69 мектеп-гимназиясы	47,52%	59,49%
21	№38 мектеп-лицейі	53,98%	58,39%
22	№40 мектеп-лицейі	57,40%	58,01%
23	№70 мектеп-лицейі	56,36%	57,67%

24	№20 орта мектеп	56,00%	57,25%
25	№62 мектеп-лицейі	59,10%	57,25%
26	№15 мектеп-лицейі	56,53%	56,85%
27	№53 мектеп-лицейі	53,03%	56,74%
28	№88 мектеп-лицейі	61,52%	56,61%
29	№75 мектеп-гимназиясы	54,43%	56,44%
30	№6 гимназия	53,81%	56,38%
31	№34 орта мектеп	54,14%	55,95%
32	№66 мектеп-лицейі	50,73%	55,90%
33	№61 орта мектеп	47,62%	55,72%
34	№7 мектеп-гимназиясы	59,12%	55,71%
35	№94 мектеп-гимназиясы	*	55,56%
36	№30 мектеп-гимназиясы	49,50%	55,46%
37	№28 мектеп-лицейі	49,91%	55,09%
38	№64 мектеп-лицейі	59,29%	54,91%
39	№79 мектеп-лицейі	51,02%	54,71%
40	№27 мектеп-лицейі	50,06%	54,68%
41	№80 мектеп-гимназиясы	53,00%	54,52%
42	№37 мектеп-лицейі	50,04%	54,23%
43	№84 мектеп-лицейі	58,11%	54,03%
	ҚАЛА БОЙЫНША ОРТАША КӨРСЕТКІШ	52,02%	54,08%
44	№65 мектеп-гимназиясы	53,71%	53,98%
45	№24 орта мектеп	60,64%	53,80%
46	№12 балабақша бастауыш мектеп	48,96%	53,71%
47	№31 мектеп-гимназиясы	51,68%	53,60%
48	№52 мектеп-гимназиясы	51,82%	53,43%
49	№26 мектеп-гимназиясы	53,17%	53,30%
50	№ 76 мектеп-лицейі	48,79%	53,24%
51	№2 мектеп-гимназиясы	45,63%	52,97%
52	№22 мектеп-гимназиясы	48,64%	52,90%
53	№73 мектеп-лицейі	45,37%	52,90%
54	№68 мектеп-гимназиясы	56,89%	52,89%
55	№63 мектеп-гимназиясы	51,53%	52,83%
56	№87 мектеп-гимназиясы	45,77%	52,75%
57	№71 мектеп-лицейі	44,39%	52,11%
58	№16 орта мектеп	46,67%	51,87%
59	№18 орта мектеп	51,09%	51,67%
60	№43 орта мектеп	54,63%	51,34%
61	№21 орта мектеп	51,50%	51,15%
62	№4 мектеп-гимназиясы	48,20%	51,07%
63	№58 мектеп-гимназиясы	49,69%	50,83%
64	№35 мектеп-лицейі	53,11%	50,79%
65	№23 орта мектеп	47,51%	50,71%
66	№89 мектеп-лицейі	48,63%	50,71%
67	№11 мектеп-лицейі	53,69%	50,63%
68	№83 мектеп-гимназиясы	50,77%	50,46%
69	№19 орта мектеп	52,98%	50,41%
70	№45 орта мектеп	47,17%	50,26%
71	№85 мектеп-лицейі	56,00%	50,16%

72	№29 орта мектеп	50,10%	50,10%
73	№67 гимназия	48,46%	50,08%
74	№57 орта мектеп	45,84%	50,04%
75	№47 балабақша мектеп-гимназиясы	53,18%	50,00%
76	№25 орта мектеп	49,78%	49,82%
77	№48 мектеп-лицейі	47,69%	49,41%
78	№17 мектеп-гимназиясы	52,00%	49,32%
79	№55 орта мектеп	50,96%	49,17%
80	№41 орта мектеп	49,68%	48,80%
81	№8 мектеп-лицейі	35,98%	48,35%
82	№42 орта мектеп	47,81%	48,00%
83	№49 орта мектеп	49,83%	47,90%
84	№72 мектеп-лицейі	43,09%	47,75%
85	№14 мектеп-гимназиясы	40,77%	47,72%
86	№86 мектеп-гимназиясы	50,60%	46,73%
87	№5 гимназия	47,31%	46,65%
88	№32 мектеп-гимназиясы	48,10%	46,46%
89	№44 орта мектеп	45,56%	45,97%
90	№54 мектеп-лицейі	42,45%	44,36%
91	№13 орта мектеп	52,97%	44,14%
92	№78 мектеп-гимназиясы	51,86%	41,47%
93	№74 мектеп-гимназиясы	29,11%	36,48%
94	№90 гимназия	33,66%	36,22%
95	№36 орта мектеп	45,56%	30,53%
96	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	10,96%	16,72%

Демек, 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарының 2-тоқсанындағы білім сапасының динамикасы +2,06% құрағандығын көруге болады (1-сурет):

1-сурет. Екі оқу жылы бөлінісінде білім алушылардың 2-тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері (2021-2022, 2022-2023), %

2022-2023 оқу жылының 2-тоқсаны бойынша мектеп көрсеткіштерін салыстыруда **43 орта білім беру ұйымында** білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары болғанын атап өткен жөн. Бұл ретте ең жоғары көрсеткіш **84,9% (№82 «Дарын» мамандандырылған лицейі)** құрады. Білім алушылардың білім сапасын қалалық көрсеткіштен жоғары көрсеткен

орта білім беру ұйымдарының арасында білім сапасының көрсеткіштері 54,08%-дан 84,9%-ға дейін өзгерген.

Мониторинг тек сыртқы салыстырмалы диагностиканы ғана емес, сонымен қатар **ішкі диагностиканы** да көрсетеді, яғни мектеп оқушыларының білім сапасын 2 жыл шеңберіндегі өз көрсеткіштерімен салыстыру арқылы ішкі себептер айқындалады. Екі жыл шеңберіндегі мектептердің 2-тоқсан бойынша білім сапасының көрсеткіштерін салыстыруда, тек бір ғана мектептің (**дарынды ұл балаларға арналған «Білім-инновация» лицей-интернаты**) өз көрсеткіштерін жақсартқандығын көруге болады. Яғни биылғы оқу жылындағы көрсеткіші 2021-2022 оқу жылының 2-тоқсанымен салыстырғанда + **25,66%** көтерілгендігі анықталды.

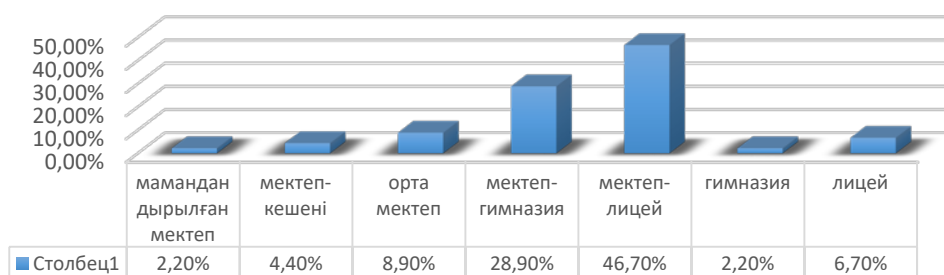
Негізінен соңғы екі жыл ішінде үлгерімі мен оқу пәндері бойынша білім сапасының өсуіндегі немесе төмендеуіндегі көрсеткіштерді өзара салыстыра талдау, мектептерге өздерінің әлсіз және проблемалық тұстарын анықтауға, сондай-ақ оны шешу жолдарын табуға мүмкіндік береді. Білім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары кейбір мектептерде өз көрсеткіштері бойынша теріс динамика көрсетеді, яғни 2022-2023 оқу жылының 2-тоқсанының көрсеткіштері өткен оқу жылының сол кезеңімен салыстырғанда төмен (№62 МЛ, № 88 МЛ, №7 МГ, № 64 МЛ, № 84 ОМ), дегенмен білім сапасы бұл мектептерде қалалық деңгейден жоғары. Бұл көрініс жоғарыда аталған мектептердің ішкі тұрақсыз динамикасының бар екендігіне мысал бола алады. Қала деңгейінен төмен көрсеткіш көрсеткен білім беру ұйымдары қатарынан **№8 МЛ** атап өтуге болады: бұл мектептің көрсеткіші қалалық деңгейден төмен болса да, оның көрсеткіштері өткен және ағымдағы оқу жылының өз көрсеткіштерімен салыстырғанда орта есеппен **12,3%-ға** өсудің белгілі бір динамикасына ие, 2-тоқсан бойынша білім сапасы 2021-2022 оқу жылында 36%, 2022-2023 оқу жылында 48,3%. Бұл мектептің тұрақты түрде алға жылжып келе жатқанын көрсетеді.

Білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары 43 мектеп қатары төмендегідей көрініс тапты:

- 3 орта мектеп (№№20, 34, 61 ОМ),
- 21 мектеп-лицей (№№ 15, 27, 28, 37, 38, 40, 50, 53, 56, 59, 60, 62, 64, 66, 70, 79, 81, 84, 88, 92, 93)
- 12 мектеп-гимназия (№№ 1, 3, 7, 10, 30, 51, 69, 75, 77, 80, 91, 94)
- 3 лицей (№ 82, БИЛ (ұ), БИЛ (к))
- 1 гимназия (№ 6)
- 2 мектеп-кешені (№№33, 46)
- 1 мамандандырылған мектеп (№ 9 «Зерде»).

Жоғарыда анықталған деректерге сәйкес жоғары білім сапсын көрсеткен білім беру ұйымдарының арасында біріктірілген білім беру ұйымдарының мектеп-лицей (21) және мектеп-гимназия (13) қатарының көп екенін көруге болады (2-сурет).

2-сурет. Білім сапасы жоғары орта білім беру ұйымдарының типтері мен түрлері бойынша үлесі, %

Мектептер бойынша білім сапасын қарастыруда 54,08%-84,9% аралығындағы көрсеткіштің бөлінуі төмендегідей қалыптасты:

- 54,08%-60% аралығында 26 орта білім беру ұйымы (№№ 6, 7, 15, 20, 27, 28, 30, 34, 37, 38, 40, 46, 53, 56, 61, 62, 64, 66, 69, 70, 75, 79, 80, 84, 88, 94);

- 60%-70% аралығында 13 орта білім беру ұйымы (№№ 1, 3, 9, 10, 33, 50, 51, 59, 60, 77, 91, 92, 93);

- 70%-84,9% аралығында 4 білім беру ұйымы (№ 81, 82, БИЛ(ұ), БИЛ(к)) көрсеткен.

Қала бойынша білім сапасының орташа көрсеткішінен төмен көрсеткішті 53 орта білім беру ұйымы көрсетті, бұл ретте қала бойынша ең төмен көрсеткіш 36,22% (№36 ОМ) құрады. Сонымен қатар, №39 кешкі (ауысымды) мектептің көрсеткіші 16,72% құрағанын атап өткен жөн, бірақ бұл білім беру ұйымының өзіндік ерекшеліктері бар, дегенмен де бұл мектептің нәтижелері басқа білім беру ұйымдарымен қатар білім сапасының мониторингінде көрсетілген.

Мониторинг нәтижесі бойынша қалалық көрсеткіштен (54,08%) төмен қорытындысы бар мектептер қатары олардың түрлері мен типтеріне, оқыту бейініне қарай анықталды:

- 19 орта мектеп (№№ 13, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 29, 36, 41, 42, 43, 44, 45, 49, 55, 57, № 39 кешкі (ауысымды) ОМ),

- 18 мектеп-гимназия (№№ 2, 4, 14, 17, 22, 26, 31, 32, 52, 58, 63, 65, 68, 74, 78, 83, 86, 87),

- 11 мектеп-лицей (№№ 8, 11, 35, 48, 54, 71, 72, 73, 76, 85, 89),

- 3 гимназия (№№ 5, 67, 90),

- 2 мектеп-кешені (№№ 12, 47).

Мониторинг нәтижелерін 3-суреттегі диаграммадан айқын байқауға болады:

3-сурет. Қалалық көрсеткіш 54,08% төмен нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарын типіне, түрлеріне және оқыту бейініне байланысты бөлу

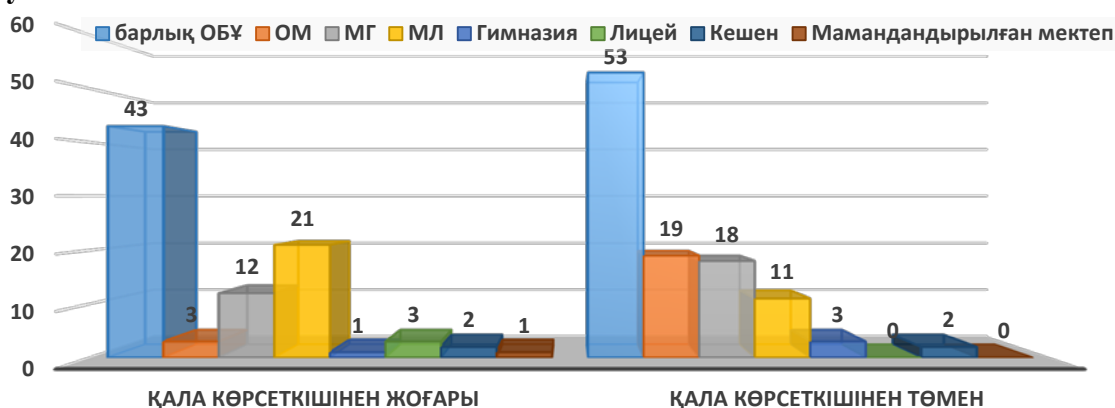

Білім алушылардың білім сапасы бойынша мониторинг қорытындылары білім беру ұйымдарының төменгі пайыздық нәтиже көрсеткен қатарын анықтады:

- 40% дейін - 4 білім беру ұйымы (№ 39 кешкі (ауысымды), № 36 ОМ, №44 ОМ, № 90 Г),
- 40%-50% аралығында - 17 білім беру ұйымы (№№ 5, 8, 13, 14, 17, 25, 32, 41, 42, 44, 48, 49, 54, 55, 72, 74, 78, 86),
- 50%-54,08% аралығында - 32 білім беру ұйымы (№№ 2, 4, 11, 12, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 29, 31, 35, 43, 45, 47, 52, 57, 58, 63, 65, 67, 68, 71, 73, 76, 83, 85, 87, 89).

4-суреттен білім беру ұйымдарының типтері, түрлері және оқыту бейіні бойынша білім алушылардың білім сапасының жоғары немесе төмен көрсеткішін графикалық түрде көруге болады.

4-сурет. Білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткіші бөлінісінде орта білім беру ұйымдарының қызмет типтері мен түрлері бойынша бөлінуі

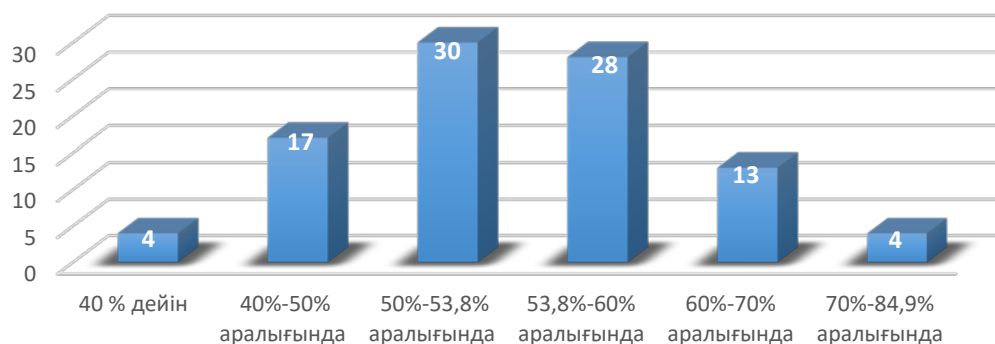
Диаграммадан ағымдағы оқу жылының 2-тоқсанындағы қалалық орташа көрсеткіші 54,08%-дан жоғары білім сапасын көрсететін орта білім беру ұйымдарының саны (43 мектеп) қалалық көрсеткіштен төмен нәтиже (53 мектеп) көрсеткен білім беру ұйымдарының санына қарағанда аз екенін көруге болады. Сондай-ақ қалалық көрсеткіштен төмен білім сапасын көрсеткен біріктірілген білім беру ұйымдары мектеп-лицей, мектеп-гимназия және гимназия қатарлары анықталды.

Талдау нәтижелеріне негізінде төмендегідей **қорытынды** жасалады:

- гимназия, мектеп-гимназия, мектеп-лицей мәртебесіне қарамастан, білім сапасы қалалық көрсеткіштен төмен ұйымдар қатарының болу тенденциясы байқалады;
- көрсеткіштері жоғары мектептер саны көрсеткіштері төмен мектептер санынан б білім беру ұйымына төмен.

5-суретте білім сапасының көрсеткіштерін қалалық орта білім беру ұйымдары бойынша пайыздық қатынаста қарастырудың графикалық көрінісі ұсынылған.

5-сурет. Білім алушылардың білім сапасы негізінде оқыту бейіні мен түрлері, типтері бойынша мектептердің бөлінуі

Диаграммадан келесідей **қорытынды** жасауға болады:

- жоғары көрсеткіші бар білім беру ұйымының саны, төмен көрсеткіші бар білім беру ұйымының санына қарағанда 1 ұйымға артқан (4/3 ББҰ);
- білім сапасы 50%-60% аралығында көрсеткен мектептер қатарына байланысты білім алушылардың білім сапасының арту тенденциясы байқалады.

Сонымен қатар мониторингте 2022-2023 оқу жылының екі тоқсаны бойынша талдау ұсынылған. 3-кестеде ағымдағы оқу жылының екі тоқсан бойынша білім сапасы берілген.

3-кесте. 2022-2023 оқу жылының 1 және 2-тоқсан бойынша білім алушылардың білім сапасы туралы салыстырмалы көрсеткіші.

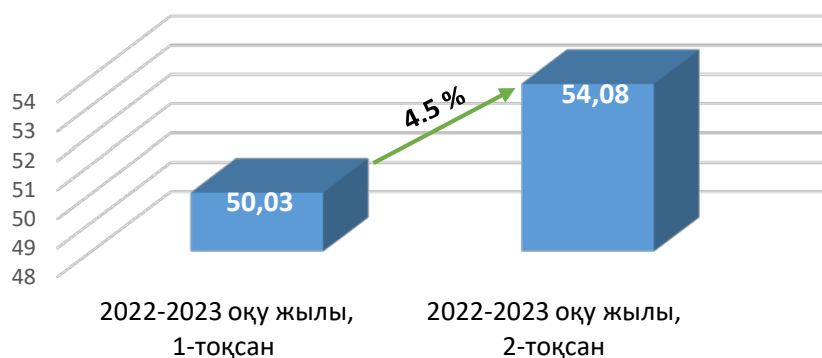
№	Орта білім беру ұйымының атауы	2022-2023 оқу жылы 1-тоқсан	2022-2023 оқу жылы 2-тоқсан
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	80,44%	84,92%
2	Дарынды ұл балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	82,10%	78,66%
3	№81 мектеп-лицейі	69,70%	75,00%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты	73,00%	74,50%
5	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	64,59%	66,45%
6	№91 мектеп-гимназиясы	60,43%	65,74%
7	№33 балабақша бастауыш мектебі	62,41%	64,96%
8	№93 мектеп-лицейі	60,98%	63,53%
9	№77 мектеп-гимназиясы	59,10%	63,13%
10	№51 мектеп-гимназиясы	57,43%	61,64%
11	№50 мектеп-лицейі	58,40%	61,04%
12	№1 мектеп-гимназиясы	53,39%	61,00%
13	№59 мектеп-лицейі	57,24%	60,95%
14	№3 мектеп-гимназиясы	59,20%	60,45%
15	№92 мектеп-лицейі	55,00%	60,39%
16	№60 мектеп-лицейі	52,24%	60,29%
17	№10 мектеп-гимназиясы	58,33%	60,07%
18	№56 мектеп-лицейі	56,91%	59,75%
19	№46 балабақша мектеп-гимназиясы	58,77%	59,73%
20	№69 мектеп-гимназиясы	54,85%	59,49%
21	№38 мектеп-лицейі	48,26%	58,39%
22	№40 мектеп-лицейі	54,18%	58,01%

23	№70 мектеп-лицейі	49,64%	57,67%
24	№20 орта мектеп	56,81%	57,25%
25	№62 мектеп-лицейі	54,03%	57,25%
26	№15 мектеп-лицейі	52,88%	56,85%
27	№53 мектеп-лицейі	52,31%	56,74%
28	№88 мектеп-лицейі	54,62%	56,61%
29	№75 мектеп-гимназиясы	55,13%	56,44%
30	№6 гимназия	54,52%	56,38%
31	№34 орта мектеп	55,29%	55,95%
32	№66 мектеп-лицейі	49,32%	55,90%
33	№61 орта мектеп	52,30%	55,72%
34	№7 мектеп-гимназиясы	55,68%	55,71%
35	№94 мектеп-гимназиясы	49,11%	55,56%
36	№30 мектеп-гимназиясы	51,68%	55,46%
37	№28 мектеп-лицейі	50,14%	55,09%
38	№64 мектеп-лицейі	48,63%	54,91%
39	№79 мектеп-лицейі	48,70%	54,71%
40	№27 мектеп-лицейі	48,92%	54,68%
41	№80 мектеп-гимназиясы	52,44%	54,52%
42	№37 мектеп-лицейі	46,24%	54,23%
43	№84 мектеп-лицейі	45,63%	54,03%
	ҚАЛА БОЙЫНША ОРТАША КӨРСЕТКІШ	50,03%	54,08%
44	№65 мектеп-гимназиясы	49,96%	53,98%
45	№24 орта мектеп	52,43%	53,80%
46	№12 балабақша бастауыш мектеп	54,80%	53,71%
47	№31 мектеп-гимназиясы	48,29%	53,60%
48	№52 мектеп-гимназиясы	51,32%	53,43%
49	№26 мектеп-гимназиясы	44,58%	53,30%
50	№ 76 мектеп-лицейі	49,04%	53,24%
51	№2 мектеп-гимназиясы	48,19%	52,97%
52	№22 мектеп-гимназиясы	49,88%	52,90%
53	№73 мектеп-лицейі	38,56%	52,90%
54	№68 мектеп-гимназиясы	50,61%	52,89%
55	№63 мектеп-гимназиясы	53,72%	52,83%
56	№87 мектеп-гимназиясы	47,16%	52,75%
57	№71 мектеп-лицейі	47,38%	52,11%
58	№16 орта мектеп	50,40%	51,87%
59	№18 орта мектеп	48,02%	51,67%
60	№43 орта мектеп	63,16%	51,34%
61	№21 орта мектеп	48,35%	51,15%
62	№4 мектеп-гимназиясы	45,75%	51,07%
63	№58 мектеп-гимназиясы	46,01%	50,83%
64	№35 мектеп-лицейі	44,15%	50,79%
65	№23 орта мектеп	46,03%	50,71%
66	№89 мектеп-лицейі	43,78%	50,71%
67	№11 мектеп-лицейі	46,45%	50,63%
68	№83 мектеп-гимназиясы	46,03%	50,46%
69	№19 орта мектеп	48,98%	50,41%
70	№45 орта мектеп	50,00%	50,26%
71	№85 мектеп-лицейі	43,97%	50,16%
72	№29 орта мектеп	49,03%	50,10%
73	№67 гимназия	42,63%	50,08%

74	№57 орта мектеп	43,28%	50,04%
75	№47 балабақша мектеп-гимназиясы	50,35%	50,00%
76	№25 орта мектеп	45,35%	49,82%
77	№48 мектеп-лицейі	42,71%	49,41%
78	№17 мектеп-гимназиясы	44,01%	49,32%
79	№55 орта мектеп	42,90%	49,17%
80	№41 орта мектеп	46,36%	48,80%
81	№8 мектеп-лицейі	40,12%	48,35%
82	№42 орта мектеп	41,19%	48,00%
83	№49 орта мектеп	47,16%	47,90%
84	№72 мектеп-лицейі	40,30%	47,75%
85	№14 мектеп-гимназиясы	40,65%	47,72%
86	№86 мектеп-гимназиясы	39,27%	46,73%
87	№5 гимназия	41,73%	46,65%
88	№32 мектеп-гимназиясы	42,79%	46,46%
89	№44 орта мектеп	41,81%	45,97%
90	№54 мектеп-лицейі	39,11%	44,36%
91	№13 орта мектеп	43,40%	44,14%
92	№78 мектеп-гимназиясы	37,87%	41,47%
93	№74 мектеп-гимназиясы	31,23%	36,48%
94	№90 гимназия	34,94%	36,22%
95	№36 орта мектеп	41,81%	30,53%
96	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	17,32%	16,72%

Ағымдағы оқу жылының 1 және 2-тоқсандағы көрсеткіштерін өзара салыстыруда 4% құрайтын аздаған өсу динамикасын көруге болады, яғни 50,03%-дан 54,08 %-ға дейін (6-сурет):

6-сурет. 2022-2023 оқу жылының екі тоқсан шеңберінде білім сапасының өсу динамикасы

Демек, білім алушылардың білім сапасы 2022-2023 оқу жылының екінші тоқсанымен салыстырғанда ғана емес, сонымен қатар ағымдағы оқу жылының екі тоқсанының шеңберінде де өсудің 4,5% құрайтын оң динамикасын көрсетеді, бұл 2022-2023 оқу жылының келесі тоқсандарында білім алушылардың білім сапасын арттыру үшін жақсы негіз болып табылады.

Оқу үлгерімінің сапасы білім алушылардың оқу пәндері шеңберіндегі білім сапасынан құралады. Жалпы қала бойынша білім сапасына әсер ететін көрсеткіштері қалалық деңгейден төмен және **сыныптардың жекелеген параллельдері** бойынша көрсеткіштері төмен мектептердің оқу пәндеріне назар аудару қажет. Атап айтқанда:

- «**Алгебра**» - 43,2%, ең төменгі көрсеткіш №90 гимназия бойынша 32,46% 8,9-сынып параллельдерінде;
- «**Геометрия**» - 43,1%, ең төменгі көрсеткіш №90 гимназия бойынша 35,52% 7-9 сынып параллельдерінде;
- «**Химия**» - 44,56%, төменгі көрсеткіш № 17 мектеп-гимназиясында 35,59% 9-сынып параллельдерінде;
- «**Физика**» - 44,68 %, төменгі көрсеткіш № 74 мектеп-гимназиясында 36,79% 8-сынып параллельдерінде;
- «**Биология**» - 45,76%, төменгі көрсеткіш № 90 гимназияда 37,7% 7-8 сынып параллельдерінде;
- «**География**» - 48,9%, ең төменгі көрсеткіш № 74 мектеп-гимназиясында 46,8% 8,10-сынып параллельдерінде;
- «**Дүниежүзі тарихы**» - 48%, төменгі көрсеткіш № 32 мектеп-гимназиясында 42,31% 6-8, 10-сынып параллельдерінде;
- «**Қазақстан тарихы**» - 48,29%, төменгі көрсеткіш № 32 мектеп-гимназиясында 44,5% 6, 9, 10-сынып параллельдерінде;
- «**Қазақ тілі**» - 48%, төменгі көрсеткіш № 90 гимназиясында 44,3% 5,8-сынып параллельдерінде;
- «**Қазақ әдебиеті**» - 46,2%, төменгі көрсеткіш № 5 гимназиясында 37,9% 10-сынып параллельдерінде;
- «**Қазақ тілі мен әдебиеті**» - 47,8%, төменгі көрсеткіш № 13 орта мектебінде 46,1% 7,9-сынып параллельдерінде;
- «**Орыс тілі**» - 45,3%, төменгі көрсеткіш № 32 мектеп-гимназиясында 40,9% 8-сынып параллельдерінде;
- «**Орыс әдебиеті**» - 47%, төменгі көрсеткіш № 5 гимназиясында 41,4% 8-сынып параллельдерінде;
- «**Орыс тілі мен әдебиеті**» - 41,8%, төменгі көрсеткіш №42 орта мектебінде 35,7% 5-сынып параллельдерінде;
- «**Шетел тілі**» - 47%, төменгі көрсеткіш № 8 мектеп-лицейінде 45,4% 11-сынып параллельдерінде;

Бұл ақпарат мектепшілік бақылауға алынуы қажет оқу пәндері мен сыныптардың параллельдерін көрсетеді. Жоғарыда көрсетілген талдау нәтижелері қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндерінің сапасы мектеп-гимназиялар мен гимназияларда төмен екендігін көрсетті. Бұл мектептерде сапаның төмендігі жаратылыстану-математикалық бағыттағы оқу пәндерінен де байқалады, бірақ тілдік пәндерге баса назар аудару керек, өйткені оқыту түрі мен бейіні бойынша олар тілдік бағыттағы мектептер болып табылады

Демек, 50%-ға дейін теріс динамика көрсеткен мектептердегі **жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша білім сапасы**

орта есеппен 44,5%., ал қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндері бойынша 46,9% құрайды.

Білім алушылардың білім сапасының мониторингін талдау негізінде келесідей **қорытынды** жасалды:

- екі оқу жылы (2021-2022, 2022-2023) бойынша 2 тоқсан қорытындысынан білім алушылардың білім сапасының **+2,06%** шамалы өсу тенденциясы байқалады;

- 2022-2023 оқу жылының 1,2-тоқсан қорытындыларын салыстыруда **4,5%** құрайтын оң өсу динамикасын көруге болады;

- қала бойынша білім сапасы орташа көрсеткіштен төмен мектептер қатарының өсу тенденциясы анықталды (**53 ББҰ**);

- білім сапасын қалалық деңгейден төмен көрсеткен білім беру ұйымдарының қатарында біріктірілген (МГ, МЛ) білім беру ұйымдарының көбеюі байқалады;

- мектеп-гимназиялардағы білім сапасының төмендеуіне әсер ететін пәндер қатарында қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндерінің өсу тенденциясы байқалады.

Мониторинг нәтижелерін қорытындылай келе педагогтер мен мектеп әкімшілігіне және әдіскерлерге бәрқатар ұсыныстар жасауға болады.

Педагогтер мен мектеп әкімшілігі үшін:

- әр түрлі нысандар арқылы білім алушылардың біліміндегі олқылықтардың орнын толтыру бойынша жұмысты жалғастыру: жобалар, пән бойынша сыныптан тыс жұмыстар, сыныптағы қосымша сабақтар және т. б.;

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу мәселелері бойынша мектептегі әдістемелік бірлестіктердің жұмысын жандандыру.

Әдістемелік орталық әдіскерлері:

- білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жүйелі және нақты жою жөніндегі жоспарды іске асыру бойынша жұмысты жетілдіру;

- 2022-2023 оқу жылының 2-тоқсанында білім алушылардың білім сапасын төмендетуге әсер еткен оқу пәндері бойынша педагогтерге әдістемелік сүйемелдеу көрсету.

3. ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ 3 ТОҚСАН ҚОРЫТЫНДЫСЫ БІЛІМ САПАСЫ МОНИТОРИНГІ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

2022-2023 оқу жылының 2-ші және 3-ші тоқсанындағы білім алушылардың білім сапасына мониторинг 96 орта білім беру ұйымдары арасында жүргізілді (1-кесте).

1-кесте. 2022-2023 оқу жылының 2-ші және 3-ші тоқсанында қала мектептері бойынша білім алушылардың білім сапасы туралы мәліметтер

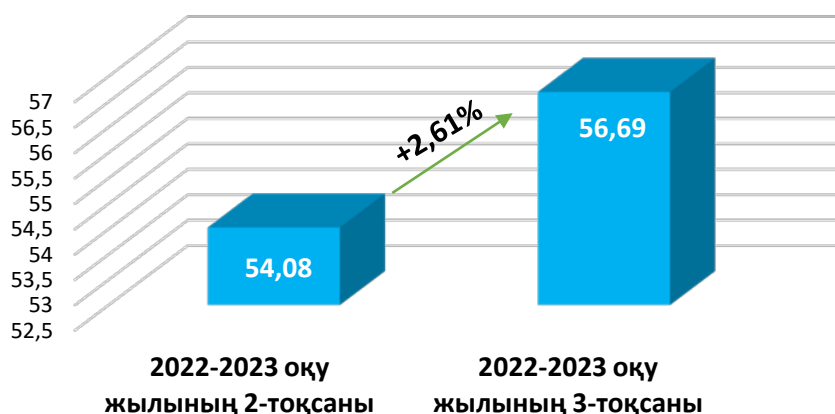
№	Білім беру ұйымдарының атауы	II тоқсан 2022-2023	III тоқсан 2022-2023	2-тоқсанмен салыстырғандағы 3-тоқсан динамикасы
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	84,92%	88,00%	3,08%
2	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	66,45%	81,00%	14,55%
3	№81 мектеп-лицейі	75,00%	79,00%	4,00%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	74,50%	76,50%	2,00%
5	Дарынды ер балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	78,66%	74,36%	-4,30%
6	№51 мектеп-гимназиясы	61,64%	68,00%	6,36%
7	№59 мектеп-лицейі	60,95%	68,00%	7,05%
8	№33 балабақша-бастауыш мектебі	64,96%	67,00%	2,04%
9	№91 мектеп-гимназиясы	65,74%	66,00%	0,26%
10	№93 мектеп-лицейі	63,53%	66,00%	2,47%
11	№50 мектеп-лицейі	61,04%	65,00%	3,96%
12	№60 мектеп-лицейі	60,29%	65,00%	4,71%
13	№77 мектеп-гимназиясы	63,13%	64,00%	0,87%
14	№46 балабақша-мектеп-гимназиясы	59,73%	64,00%	4,27%
15	№10 мектеп-гимназиясы	60,07%	63,00%	2,93%
16	№70 мектеп-лицейі	57,67%	63,00%	5,33%
17	№63 мектеп-гимназиясы	52,83%	62,00%	9,17%
18	№92 мектеп-лицейі	60,39%	61,00%	0,61%
19	№38 мектеп-лицейі	58,39%	61,00%	2,61%
20	№64 мектеп-лицейі	54,91%	61,00%	6,09%
21	№43 орта мектеп	51,34%	60,68%	9,34%
22	№3 мектеп-гимназиясы	60,45%	60,26%	-0,19%
23	№56 мектеп-лицейі	59,75%	60,00%	0,25%
24	№69 мектеп-гимназиясы	59,49%	60,00%	0,51%
25	№1 мектеп-гимназиясы	61,00%	59,81%	-1,19%
26	№15 мектеп-лицейі	56,85%	59,00%	2,15%
27	№7 мектеп-гимназиясы	55,71%	59,00%	3,29%
28	№84 мектеп-лицейі	54,03%	59,00%	4,97%
29	№22 мектеп-гимназиясы	52,90%	59,00%	6,10%
30	№40 мектеп-лицейі	58,01%	58,35%	0,34%
31	№53 мектеп-лицейі	56,74%	58,00%	1,26%
32	№30 мектеп-гимназиясы	55,46%	58,00%	2,54%
33	№79 мектеп-лицейі	54,71%	58,00%	3,29%

34	№27 мектеп-лицейі	54,68%	58,00%	3,32%
35	№47 балабақша-мектеп-гимназиясы	51,07%	58,00%	6,93%
36	№20 орта-мектеп	57,25%	57,47%	0,22%
37	№88 мектеп-лицейі	56,61%	57,00%	0,39%
38	№75 мектеп-гимназиясы	56,44%	57,00%	0,56%
39	№34 орта мектеп	55,95%	57,00%	1,05%
40	№66 мектеп-лицейі	55,90%	57,00%	1,10%
41	№94 мектеп-гимназиясы	55,56%	57,00%	1,44%
42	№28 мектеп-лицейі	55,09%	57,00%	1,91%
43	№65 мектеп-гимназиясы	53,98%	57,00%	3,02%
44	№76 мектеп-лицейі	53,24%	57,00%	3,76%
45	№25 орта мектеп	49,82%	57,00%	7,18%
	ОРТАША КӨРСЕТКІШ	54,08%	56,69%	2,61%
46	№24 орта мектеп	53,80%	56,08%	2,28%
47	№73 мектеп-лицейі	52,90%	56,00%	3,10%
48	№68 мектеп-гимназиясы	52,89%	56,00%	3,11%
49	№16 орта мектеп	51,87%	56,00%	4,13%
50	№62 мектеп-лицейі	57,25%	54,94%	-2,31%
51	№6 гимназиясы	56,38%	55,29%	-1,09%
52	№61 орта мектеп	55,72%	55,40%	-0,32%
53	№80 мектеп-гимназиясы	54,52%	55,00%	0,48%
54	№31 мектеп-гимназиясы	53,60%	55,00%	1,40%
55	№52 мектеп-гимназиясы	53,43%	55,00%	1,57%
56	№4 мектеп-гимназиясы	51,07%	55,00%	3,93%
57	№11 мектеп-лицейі	50,63%	55,00%	4,37%
58	№85 мектеп-лицейі	50,16%	55,00%	4,84%
59	№72 мектеп-лицейі	47,75%	55,00%	7,25%
60	№29 орта мектеп	50,10%	54,37%	4,27%
61	№12 балабақша-бастауыш мектебі	53,71%	54,00%	0,29%
62	№2 мектеп-гимназиясы	52,97%	54,00%	1,03%
63	№18 орта мектеп	51,67%	54,00%	2,33%
64	№37 мектеп-лицейі	54,23%	53,00%	-1,23%
65	№87 мектеп-гимназиясы	52,75%	53,00%	0,25%
66	№58 мектеп-гимназиясы	50,83%	53,00%	2,17%
67	№35 мектеп-лицейі	50,79%	53,00%	2,21%
68	№89 мектеп-лицейі	50,71%	53,00%	2,29%
69	№83 мектеп-гимназиясы	50,46%	53,00%	2,54%
70	№45 орта мектеп	50,26%	53,00%	2,74%
71	№57 орта мектеп	50,04%	53,00%	2,96%
72	№14 мектеп-гимназиясы	47,72%	53,00%	5,28%
73	№32 мектеп-гимназиясы	46,46%	53,00%	6,54%
74	№71 мектеп-лицейі	52,11%	52,04%	-0,07%
75	№21 орта мектеп	51,15%	52,00%	0,85%
76	№67 гимназиясы	50,08%	52,00%	1,92%
77	№17 мектеп-гимназиясы	49,32%	52,00%	2,68%
78	№55 орта мектеп	49,17%	52,00%	2,83%
79	№8 мектеп-лицейі	48,35%	52,00%	3,65%
80	№26 мектеп-гимназиясы	53,30%	51,35%	-1,95%
81	№5 гимназиясы	46,81%	51,00%	4,19%
82	№13 орта мектеп	44,36%	50,61%	6,25%

83	№23 орта мектеп	50,71%	50,07%	-0,64%
84	№19 орта мектеп	50,41%	50,00%	-0,41%
85	№48 мектеп-лицейі	49,41%	50,00%	0,59%
86	№41 орта мектеп	48,80%	50,00%	1,20%
87	№86 мектеп-гимназиясы	46,73%	50,00%	3,27%
88	№42 орта мектеп	48,00%	49,00%	1,00%
89	№44 орта мектеп	45,97%	49,00%	3,03%
90	№49 орта мектеп	47,90%	48,00%	0,10%
91	№54 мектеп-лицейі	47,90%	48,00%	0,10%
92	№78 мектеп-гимназиясы	44,14%	46,00%	1,86%
93	№74 мектеп-гимназиясы	41,47%	44,00%	2,53%
94	№90 гимназиясы	36,48%	39,00%	2,52%
95	№36 орта мектеп	36,22%	38,00%	1,78%
96	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	16,72%	27,00%	10,28%

2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан қорытындысы бойынша білім алушылардың білім сапасы мониторингі орташа көрсеткіш **56,69%** анықтады. Бұл көрсеткіш 2-тоқсан қорытындысымен салыстырғанда нәтиженің **+2,61%** артқандығын көрсетті (1-сурет).

1-сурет. 2022-2023 оқу жылындағы білім алушылардың 2-ші және 3-ші тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері, %

Демек, білім алушылардың білім сапасы 2021-2022 оқу жылының үшінші тоқсанымен салыстырғанда ғана емес, сонымен қатар ағымдағы оқу жылының 2-ші және 3-ші тоқсандары шеңберінде **+2,61%** - құрайтын оң өсу серпінін көрсетеді, бұл 2022-2023 оқу жылының 4-ші тоқсанында білім алушылардың білім сапасын арттыру үшін жақсы негіз болып табылады.

Білім алушылардың үлгерімінің мониторингі **2022-2023 оқу жылының 3-тоқсаны бойынша** білім сапасының орташа көрсеткіші **56,69%**, 2021-2022 оқу жылының 3-тоқсаны бойынша білім сапасы **54,63%** (2-кесте).

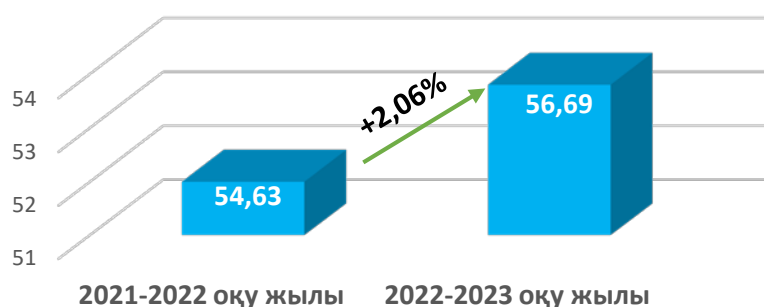
2-кесте. 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарындағы 3-тоқсан көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

№	Білім беру ұйымдарының атауы	ІІІ тоқсан 2021-2022	ІІІ тоқсан 2022-2023	Сапа динамикасы (+, -)
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	85,04%	88,00%	2,96%
2	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	74,92%	81,00%	6,08%
3	№81 мектеп-лицейі	79,41%	79,00%	-0,41%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	79,00%	76,50%	-2,50%
5	Дарынды ер балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	49,01%	74,36%	25,35%
6	№51 мектеп-гимназиясы	66,64%	68,00%	1,36%
7	№59 мектеп-лицейі	63,02%	68,00%	4,98%
8	№33 балабақша-бастауыш мектебі	70,18%	67,00%	-3,18%
9	№91 мектеп-гимназиясы	70,91%	66,00%	-4,91%
10	№93 мектеп-лицейі	*	66,00%	*
11	№50 мектеп-лицейі	63,08%	65,00%	1,92%
12	№60 мектеп-лицейі	58,85%	65,00%	6,15%
13	№77 мектеп-гимназиясы	67,87%	64,00%	-3,87%
14	№46 балабақша-мектеп-гимназиясы	63,78%	64,00%	0,22%
15	№10 мектеп-гимназиясы	60,30%	63,00%	2,70%
16	№70 мектеп-лицейі	54,66%	63,00%	8,34%
17	№63 мектеп-гимназиясы	58,36%	62,00%	3,64%
18	№92 мектеп-лицейі	60,08%	61,00%	0,92%
19	№38 мектеп-лицейі	63,85%	61,00%	-2,85%
20	№64 мектеп-лицейі	60,15%	61,00%	0,85%
21	№43 орта мектеп	55,31%	60,68%	5,37%
22	№3 мектеп-гимназиясы	60,17%	60,26%	0,09%
23	№56 мектеп-лицейі	57,08%	60,00%	2,92%
24	№69 мектеп-гимназиясы	53,11%	60,00%	6,89%
25	№1 мектеп-гимназиясы	59,64%	59,81%	0,17%
26	№15 мектеп-лицейі	58,81%	59,00%	0,19%
27	№7 мектеп-гимназиясы	58,52%	59,00%	0,48%
28	№84 мектеп-лицейі	58,45%	59,00%	0,55%
29	№22 мектеп-гимназиясы	52,49%	59,00%	6,51%
30	№40 мектеп-лицейі	57,65%	58,35%	0,70%
31	№53 мектеп-лицейі	55,93%	58,00%	2,07%
32	№30 мектеп-гимназиясы	51,65%	58,00%	6,35%
33	№79 мектеп-лицейі	55,01%	58,00%	2,99%
34	№27 мектеп-лицейі	54,00%	58,00%	4,00%
35	№47 балабақша-мектеп-гимназиясы	54,76%	58,00%	3,24%
36	№20 орта-мектеп	57,10%	57,47%	0,37%
37	№88 мектеп-лицейі	62,57%	57,00%	-5,57%
38	№75 мектеп-гимназиясы	56,17%	57,00%	0,83%
39	№34 орта мектеп	56,35%	57,00%	0,65%
40	№66 мектеп-лицейі	60,71%	57,00%	-3,71%
41	№94 мектеп-гимназиясы	*	57,00%	*
42	№28 мектеп-лицейі	51,64%	57,00%	5,36%
43	№65 мектеп-гимназиясы	55,35%	57,00%	1,65%
44	№76 мектеп-лицейі	53,88%	57,00%	3,12%
45	№25 орта мектеп	53,71%	57,00%	3,29%
	ОРТАША КӨРСЕТКІШ	54,63%	56,69%	2,06%

46	№24 орта мектеп	59,18%	56,08%	-3,10%
47	№73 мектеп-лицейі	44,11%	56,00%	11,89%
48	№68 мектеп-гимназиясы	58,99%	56,00%	-2,99%
49	№16 орта мектеп	47,02%	56,00%	8,98%
50	№62 мектеп-лицейі	63,50%	54,94%	-8,56%
51	№6 гимназиясы	58,46%	55,29%	-3,17%
52	№61 орта мектеп	49,72%	55,40%	5,68%
53	№80 мектеп-гимназиясы	52,92%	55,00%	2,08%
54	№31 мектеп-гимназиясы	54,67%	55,00%	0,33%
55	№52 мектеп-гимназиясы	53,51%	55,00%	1,49%
56	№4 мектеп-гимназиясы	56,41%	55,00%	-1,41%
57	№11 мектеп-лицейі	61,93%	55,00%	-6,93%
58	№85 мектеп-лицейі	58,58%	55,00%	-3,58%
59	№72 мектеп-лицейі	47,60%	55,00%	7,40%
60	№29 орта мектеп	49,56%	54,37%	4,81%
61	№12 балабақша-бастауыш мектебі	50,00%	54,00%	4,00%
62	№2 мектеп-гимназиясы	51,98%	54,00%	2,02%
63	№18 орта мектеп	52,42%	54,00%	1,58%
64	№37 мектеп-лицейі	51,52%	53,00%	1,48%
65	№87 мектеп-гимназиясы	48,89%	53,00%	4,11%
66	№58 мектеп-гимназиясы	51,57%	53,00%	1,43%
67	№35 мектеп-лицейі	56,85%	53,00%	-3,85%
68	№89 мектеп-лицейі	54,23%	53,00%	-1,23%
69	№83 мектеп-гимназиясы	51,26%	53,00%	1,74%
70	№45 орта мектеп	42,03%	53,00%	10,97%
71	№57 орта мектеп	45,97%	53,00%	7,03%
72	№14 мектеп-гимназиясы	44,18%	53,00%	8,82%
73	№32 мектеп-гимназиясы	49,20%	53,00%	3,80%
74	№71 мектеп-лицейі	46,30%	52,04%	5,74%
75	№21 орта мектеп	52,36%	52,00%	-0,36%
76	№67 гимназиясы	53,84%	52,00%	-1,84%
77	№17 мектеп-гимназиясы	51,86%	52,00%	0,14%
78	№55 орта мектеп	51,47%	52,00%	0,53%
79	№8 мектеп-лицейі	41,95%	52,00%	10,05%
80	№26 мектеп-гимназиясы	51,01%	51,35%	0,34%
81	№5 гимназиясы	46,81%	51,00%	4,19%
82	№13 орта мектеп	42,54%	50,61%	8,07%
83	№23 орта мектеп	49,72%	50,07%	0,35%
84	№19 орта мектеп	53,65%	50,00%	-3,65%
85	№48 мектеп-лицейі	48,74%	50,00%	1,26%
86	№41 орта мектеп	51,66%	50,00%	-1,66%
87	№86 мектеп-гимназиясы	49,28%	50,00%	0,72%
88	№42 орта мектеп	49,44%	49,00%	-0,44%
89	№44 орта мектеп	45,22%	49,00%	3,78%
90	№49 орта мектеп	49,36%	48,00%	-1,36%
91	№54 мектеп-лицейі	43,33%	48,00%	4,67%
92	№78 мектеп-гимназиясы	52,89%	46,00%	-6,89%
93	№74 мектеп-гимназиясы	52,17%	44,00%	-8,17%
94	№90 гимназиясы	34,76%	39,00%	4,24%
95	№36 орта мектеп	33,00%	38,00%	5,00%
96	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	18,70%	27,00%	8,30%

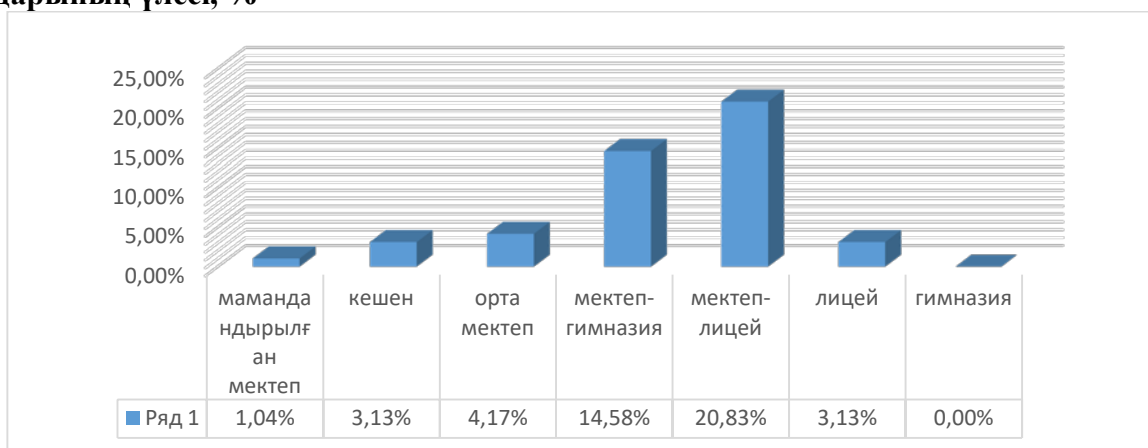
3-тоқсан нәтижесі бойынша 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарында өсу динамикасы +2,06% құраған (2-сурет).

2-сурет. Екі оқу жылы бөлінісінде білім алушылардың 3-тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері (2021-2022, 2022-2023), %

3-суретте 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары көрсеткен білім беру ұйымдарының типтері мен түрлері бойынша үлесі берілген.

3-сурет. Орташа қақалық көрсеткіштен жоғары көрсеткен білім беру ұйымдарының үлесі, %

2022-2023 оқу жылының 2-ші және 3-ші тоқсандарында мектеп көрсеткіштерінің мониторингін талдау 45 мектепте білім сапасы қалалық пайыздан жоғары екенін көрсетті

Қала бойынша ең жоғары көрсеткіш №82 «Дарын» мамандандырылған мектеп-лицейі көрсетті, білім сапасы 88% құрады. Яғни екінші тоқсан нәтижесімен салыстырғанда +3,08% өскен оң динамиканы байқауға болады. Жалпы білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары мектептердің нәтижесі 57%-88% аралығында ауытқиды.

Мониторинг тек сыртқы салыстырмалы диагностиканы ғана емес, сонымен қатар **ішкі диагностиканы** да көрсетеді, яғни мектеп оқушыларының білім сапасы соңғы 2 жарты жылдағы өз көрсеткіштерімен салыстырылады.

Екі оқу жылы бойынша 3-тоқсан нәтижелерінің көрсеткіштерін салыстыруда тек бір ғана мектеп (**Дарынды ер балаларға арналған «Білім**

инновация» лицей-интернаты) өз нәтижелерін жақсартқаны анықталды. Өсу динамикасы + 25,35% құраған.

Қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер қатарынан 8 білім беру ұйымы өздерінің көрсеткіштері бойынша теріс динамика көрсетті (3-кесте). Яғни, 2022-2023 оқу жылындағы 3-тоқсан нәтижесі, өткен 2021-2022 оқу жылының 3-тоқсан нәтижесімен салыстырғанда төмен (№81 МЛ, дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" лицей-интернаты, №33 ББМГ, №91 МГ, №77 МГ, №38 МЛ, №88 МЛ, №66 МЛ). Демек, бұл ұйымдарда өткен оқу жылына қатысты білім сапасы көрсеткіштерінің төмендеу үрдісі байқалды.

Алайда, сапа пайызын қала деңгейінен төмен көрсететін мектептер қатарында 20 мектепте **ішкі көрсеткіштері бойынша өсу динамикасы** байқалады. Атап айтсақ №73 МЛ өсім +11,89%, №16 ОМ +8,98%, №61 ОМ +5,68%, № 72 МЛ +7,40%, №29 ОМ +4,81%, №12 ББМ +4%, №87 МГ +4,11%, №45 ОМ +10,97%, №57 ОМ +7,03%, №14 МГ + 8,82%, №32 МГ +3,80%, №71 МЛ +5,74%, №8 МЛ + 10,05%, №5 Г + 4,19%, №13 ОМ + 8,07%, №44 ОМ+3,78%, №54 МЛ +4,67%, №90 Г +4,24%, №36 ОМ + 5%, №39 КАОМ + 8,3%.

Қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен 45 мектептің қатары келесідей типтер мен түрлерге қарай бөлінді (3-кесте).

3-кесте. 2022-2023 оқу жылы бойынша 2-ші және 3-тоқсан нәтижелерінің салыстырмалы көрсеткіштері

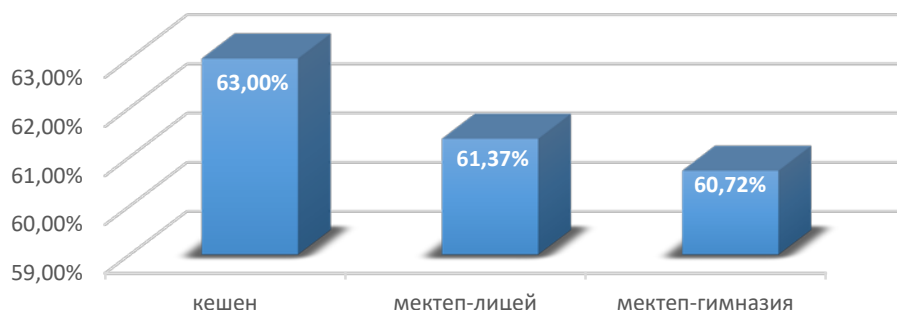
2-ші және 3-тоқсан бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтижелі ББҰ	3-тоқсан бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтижелі ББҰ	2-тоқсанмен салыстырғанда 3-тоқсан нәтижесі қалалық орташа көрсеткіштен төмен нәтижелі ББҰ
№№ 20, 34 орта мектеп	№№ 25, 43 орта мектеп	№№ 24, 61 орта мектеп
№№ 15, 27, 28, 38, 40, 50, 53, 56, 59, 60, 64, 66, 70, 79, 81, 84, 88, 92, 93 мектеп-лицейлер	№76 мектеп-лицей	№№ 37, 62 мектеп-лицейлер
№№ 1, 3, 7, 10, 30, 51, 65, 69, 75, 77, 91, 94 мектеп-гимназиялар	№№ 22, 63 мектеп-гимназиялар	№80 мектеп-гимназия
№ 82, БИЛ (қ), БИЛ (ұ)) лицейлер	-	-
-	-	гимназия № 6
№№33, 46 кешендер	№ 47 кешен	-
№ 9 «Зерде» мамандандырылған мектебі	-	-

4-кесте. 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан нәтижесі бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары көрсеткен ББҰ типтері мен түрлері.

Орта білім беру ұйымының түрі	3-тоқсан сапасы
4 орта мектеп – №№ 20, 25, 34, 43)	58,04%
20 мектеп-лицейі - №№ 15, 27, 28, 38, 40, 50, 53, 56, 59, 60, 64, 66, 70, 76 79, 81, 84, 88, 92, 93	61,37%
14 мектеп-гимназиясы - №№ 1, 3, 7, 10, 22, 30, 51, 63, 65, 69, 75, 77, 91, 94)	60,72%
3 лицей - № 82, БИЛ (ұ), БИЛ (қ))	79,62%
3 кешен - №№33, 46, 47	63%
1 - мамандандырылған мектеп № 9 «Зерде»	81%

4-кестеде келтірілген мәліметтерге сүйене отырып, аралас орта білім беру ұйымдарының арасында білімнің жоғары сапасын мектеп-лицейлер (20), мектеп-гимназиялар (14), кешендер (3) көрсетті (4-сурет).

4-сурет. 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан қортындысы бойынша ББҰ типтерінің нәтижесі

Білім алушылардың білім сапасы бойынша жақсы нәтиже көрсеткен мектептер қатары келесідей көріністе:

- 56,69% - 60% аралығында 21 (№№ 1, 7, 15, 20, 22, 25, 27, 28, 30, 34, 40, 47, 53, 65, 66, 75, 76, 79, 84, 88, 94) орта білім беру ұйымы;
- 60% - 70% аралығында 19 (№№ 3, 10, 33, 38, 43, 46, 50, 51, 56, 59, 60, 63, 64, 69, 70, 77, 91, 92, 93) орта білім беру ұйымы;
- 70% - 88% аралығында 5 (№ 9, 81, 82, БИЛ(ұ), БИЛ(к)) орта білім беру ұйымы.

Жоғарыда аталған мектептерді білім сапасының өзгерісіне қарай екі үлкен екі топқа бөлуге болады:

- 1) бірінші топ – 2-ші және 3-тоқсан нәтижелері бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер;
- 2) екінші топ – тек 3-тоқсан нәтижесі бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер (5-кесте).

5-кесте. 2022-2023 оқу жылының 2-ші және 3-тоқсан нәтижелері бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер саны

2-ші және 3-тоқсан нәтижелері бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер			3-тоқсан нәтижесі бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер		
56,69% - 60%	60% - 70%	70% - 88%	56,69% - 60%	60% - 70%	70% - 88%
16ББҰ	11 ББҰ	4 ББҰ	5 ББҰ	8 ББҰ	1 ББҰ
№№ 7, 15, 20, 27, 28, 30, 34, 40, 53, 65, 66, 75, 79, 84, 88, 94	№№ 3, 10, 33, 50, 51, 59, 60, 77, 91, 92, 93	№№ 81, 82, БИЛ(ұ), БИЛ(к)	№№ 1, 22, 25, 47, 76	№№ 38, 43, 46, 56, 63, 64, 69, 70	№ 9

Қалалық деңгейден төмен нәтиже көрсеткен мектептердің барлық саны 51 білім беру ұйымы құрады. Ең төмен нәтиже №36 орта мектебі 38% көрсетті, сондай-ақ №39 кешкі ауысымды мектеп 27% көрсеткен. Бұл білім беру ұйымының өзіндік ерекшеліктері бар, дегенмен білім сапасы 2-тоқсан нәтижесімен салыстырғанда +10,28% өсу динамикасын құраған және білім беру ұйымының нәтижесі білім сапасы мониторингінде көрсетілген.

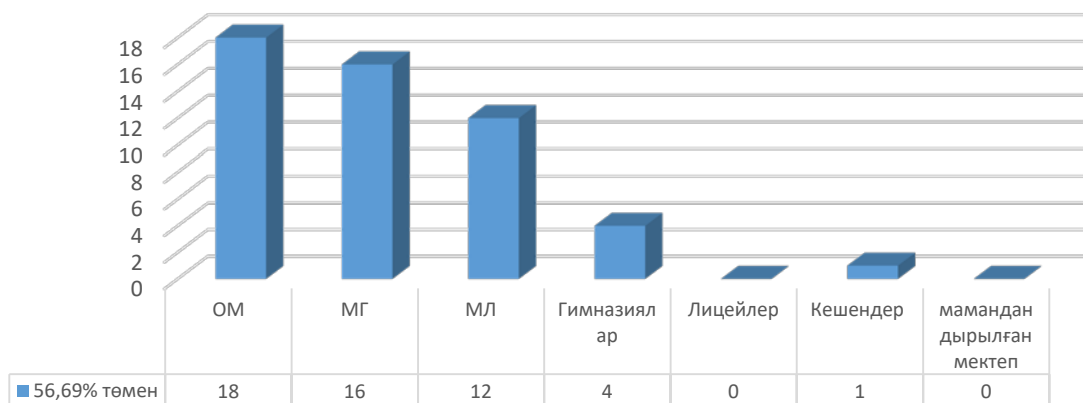
Мониторинг нәтижесі қалалық деңгейден (56,69%) төмен нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарының қа

Қалалық көрсеткіштен төмен (56,69%) қорытындысы бар мектептер мониторингінің нәтижелері мектептердің оқыту бейіні бойынша келесідей көрініс анықтады:

- орта мектеп - 18 (СШ №№ 13, 16, 18, 19, 21, 23, 24, 29, 36, 41, 42, 44, 45, 49, 55, 57, 61, Вечерняя школа № 39) білім беру ұйымы;
- мектеп-гимназиялар - 16 (№№ 2, 4, 14, 17, 26, 31, 32, 52, 58, 68, 74, 78, 80, 83, 86, 87) білім беру ұйымы;
- мектеп-лицейлер - 12 (№№ 8, 11, 35, 37, 48, 54, 62, 71, 72, 73, 85, 89),
- гимназиялар - 4 ОСО (№№ 5, 6, 67, 90) білім беру ұйымы;
- кешен - 1 ОСО (№№ 12) білім беру ұйымы.

Оның ішінде 6 (№24 ОМ, 61, №80 МГ, №37, 62 МЛ, №6 Г) білім беру ұйымының тоқсандық нәтижесі, 2-тоқсан нәтижесімен салыстырғанда төмен көрсеткіш көрсетті. Мониторинг қорытындысы бойынша мәліметтер 5-суретте көрсетілген.

5-сурет. 56,69% қалалық деңгейден төмен нәтиже көрсеткен мектептердің түрлері мен типтері.

Білім алушылардың білім сапасы бойынша мониторинг қорытындылары төмендегідей мектептер қатарын анықтады:

- 40% дейін - 3 ББҰ (№ 39 кешкі ауысымды мектеп, № 36 ОМ, № 90 Г),
- 40% - 50% аралығында - 6 ББҰ (№№ 42, 44, 49, 54, 74, 78),
- 50% - 56,69% аралығында 42 ББҰ (№№ 2, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24, 26, 29, 31, 32, 35, 37, 41, 45, 48, 52, 55, 57, 58, 61, 62, 67, 68, 71, 72, 73, 80, 83, 85, 86, 87, 89).

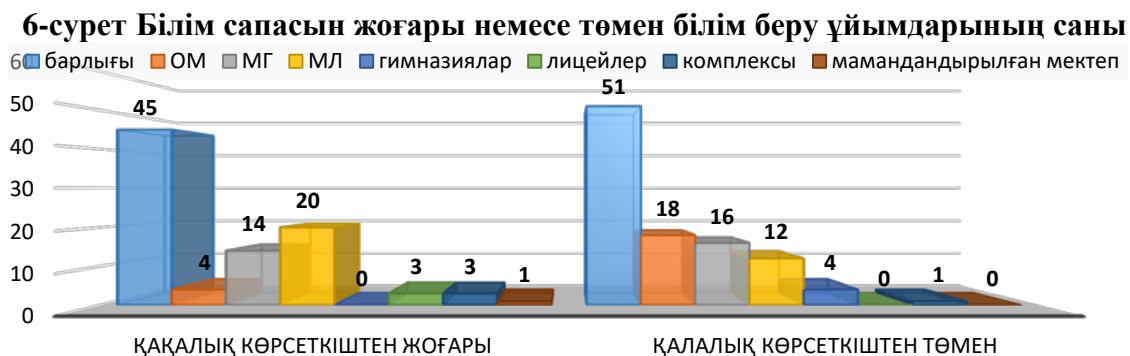
50% - 56,69% аралығында нәтиже көрсеткен 42 орта білім беру ұйымдарын үш топқа бөлуге болады (6-кесте).

6-кесте. ОББҰ 2022-2023 оқу жылындағы 2-ші және 3-ші тоқсан 50%-дан 56,69-ға дейін сапасы көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

2-ші және 3-тоқсан нәтижесі бойынша өсу динамикасы бар ББҰ	3-тоқсан бойынша ғана 50% жоғары нәтиже көрсеткен ББҰ	2-тоқсанмен салыстырғанда қалалық көрсеткіші төмен ББҰ
22 ББҰ	14 ББҰ	6 ББҰ
№№ 2, 4, 11, 12, 16, 18, 21, 29, 31, 35, 45, 52, 57, 58, 67, 68, 71, 73, 83, 85, 87, 89	№№ 5, 8, 13, 14, 17, 24, 32, 41, 48, 55, 62, 72, 80, 86	№№ 6, 19, 23, 26, 37, 61

Осылайша 2-ші және 3-тоқсан нәтижелерін салыстыруда **40 және 50%** төмен нәтиже көрсеткен мектептер қатары **3-тоқсан нәтижесінде** білім беру ұйымдары санының **21-ден 9-ға азайғандығын** көруге болады.

Білім алушылардың білім сапасын қалалық көрсеткіштен жоғары немесе төмен көрсеткен қызмет түрлері мен типтері, оқыту бейіні бойынша ұйымдардың саны 6-суретте көрсетілген.

Диаграммадан ағымдағы жылдың 3-тоқсан бойынша білім сапасы 56,69%-дан жоғары мектептер саны (45 ББҰ), қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер санынан (51 ББҰ) аз екендігі анықталды.

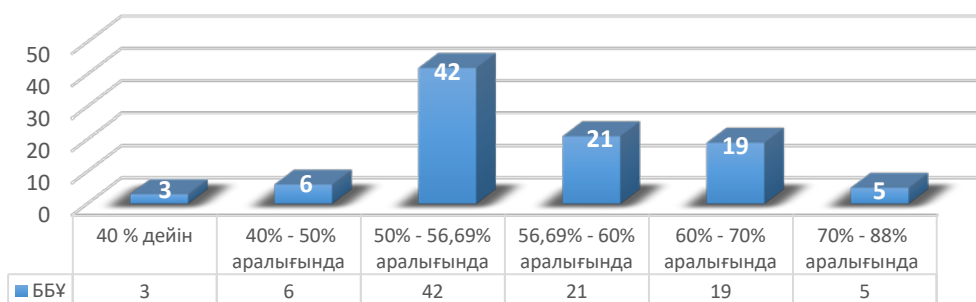
Сонымен қатар қалалық орташа көрсеткіштен төмен нәтиже көрсеткен 28 МЛ мен МГ, бейінді оқыту бойынша 4 білім беру ұйымы ал жоғары нәтиже көрсеткен 34 МЛ мен МГ, бейінді оқыту бойынша 4 білім беру ұйымы анықталды. Орта мектептер бойынша төмен нәтижелі 18 ББҰ, жоғары нәтижелі 4 ББҰ белгілі болды.

Олай болса талдау нәтижесі негізінде төмендегідей **қорытынды** жасауға болады:

- білім беру ұйымының дәрежесіне (МГ, МЛ, Г) қарамастан, білім сапасы қалалық көрсеткіштен төмен мектептер қатарының үрдісі байқалады;
- көрсеткіштері жоғары мектептер саны, көрсеткіштері төмен мектептер қатарымен салыстырғанда 6 ББҰ-на төмен. Дәл осындай ағдай 2-тоқсан нәтижесі бойынша да байқалған.

Егер білім сапасының көрсеткіштерін қалалық көрсеткіш тұрғысынан орта білім беру ұйымдары бойынша пайыздық қатынаста қарастыратын болсақ, оның графикалық бейнесін 7-суреттен көруге болады.

7-сурет. 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан нәтижесі бойынша мектептердің саны

3-тоқсан қорытындысы бойынша диаграммадан ең төмен нәтиже көрсеткен 3, ал ең жоғары нәтиже көрсеткен 5 білім беру ұйымы анықталды. 50 %-дан қалалық көрсеткішке дейін нәтиже көрсеткен 42 мектеп қатары белгілі болды. Бұл көрсеткіш 2-тоқсан нәтижесімен салыстырғанда 12 мектепке артқан. 40%-дан 50%-ға дейін нәтиже көрсеткен мектептер қатары 2-тоқсанмен салыстырғанда 17-ден 6-ға дейін азайған.

Ал, қалалық орташа көрсеткіштен яғни, 56,69%-дан жоғары 60%-ға дейін көрсеткен мектептер қатары 21 құрады. Білім сапасы 60% - 70% аралығында болған мектептер саны 19 көрсетті. Бұл көрсеткіш 2-тоқсан қорытындысымен салыстырғанда 6 мектепке артқан.

Осылайша, мектептерді 3-тоқсан қорытындысын 2-тоқсан қорытындысымен салыстыра талдау, білім алушылардың білім сапасын арттыру бойынша белгілі бір жұмыс жүргізіліп жатқанын көрсетті, өйткені қалалық деңгейден төмен нәтиже көрсеткен мектептердің басым бөлігі 50%-дан 56,69%-ға дейін білім сапасы бар **42 ұйым тобында. Яғни қалалық орташа көрсеткіштен -6,69% және -0,61% аралығындағы диапазонда артта қалған қалып отыр.**

Мұндай аздаған теріс көрсеткішті тоқсандығында бір ғана «3» леген баағасы бар білім алушыларға және сынып параллельдеріне баса назар аударып, қысқартуға, түзеуге болады. Осы бағыттағы мақсатты жұмыс мектеп бойынша білім сапасының жалпы көрсеткішін арттыруға мүмкіндік береді.

Үлгерім сапасы білім алушылардың оқу пәндері бойынша білім сапасынан құралады. Көрсеткіштері **қалалық деңгейден төмен** мектептердің оқу пәндеріне және жалпы қала бойынша білім сапасына әсер ететін **жекелеген параллельдер** оқу пәндеріне назар аудару керек:

7-кесте. Оқу пәндері бойынша білім сапасы

№ р/с	Пән	Сапасы орташа қалалық деңгейден төмен	ББҰ атауы	Ең төменгі көрсеткіш	Параллель
1	Математика	49,33%	СШ №21	33,33%	7
2	Алгебра	45,32%	СШ №36	34,85%	8
3	Алгебра және анализ бастамалары	45,98%	ШЛ №40	30,16%	10
4	Геометрия	46,64%	Г №5	5,88%	9
5	Химия	48,57%	ШЛ №54	36,23%	10
6	Физика	47,19%	ШГ №78	35,29%	10
7	Биология	50,71%	Г №90	23,30%	8
8	География	46,14%	СШ №19	16,67%	8
9	Дүние жүзі тарихы	47,1%	СШ №55	25%	7
10	Қазақстан тарихы	50,6%	ШЛ №73	20,93%	10
11	Қазақ тілі	49,67%	Г №90	35,29%	8
12	Қазақ әдебиеті	49,2%	СШ №23	43,33%	7
13	Қазақ тілі мен әдебиеті	47,87%	ШГ №26	29,73%	8
14	Орыс тілі	48,59%	СШ №23	41,67%	9
15	Орыс әдебиеті	45,93%	СШ №55	38,18%	7
16	Орыс тілі мен әдебиеті	46,76%	ШГ №68	43,85%	8
17	Шетел тілі	49,75%	СШ №23	36,36%	10

Жоғарыда аталған пәндердің төмен көрсеткіштері көп жағдайда орта мектептер мен мектеп-гимназияларда анықталғанына назар аударған жөн. Демек, 50%-ға дейін теріс динамиканы көрсеткен мектептердегі **жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша білім сапасы орта есеппен 47,49%**, ал **қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндері бойынша 48,39% құрайды**, бұл әрине қалалық 56,69% көрсеткіштен төмен.

Сонымен 3-тоқсан бойынша білім алушылардың білім сапасының мониторингін талдау негізінде келесідей **қорытындылар жасауға** болады:

- екі оқу жылының (2021-2022, 2022-2023) 3-тоқсан бойынша білім сапасының **+2,06%** шамалы өсу үрдісі байқалады, 2-тоқсан бойынша талдау қорытындысы **+1,8%** көрсетті, **яғни соңғы екі оқу жылының 2-ші және 3-тоқсаны арасында оң өсу динамикасы бар;**

- 2022-2023 оқу жылының 2-ші және 3-тоқсан арасында **+2,61** құрайтын оң өсу динамикасы байқалады ;

- 2-тоқсанмен салыстырғанда білім сапасы 50%-дан орташа қалалық көрсеткішке дейін нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарының саны 42 құраған, яғни **+12 ББҰ** арту үрдісі байқалады;

- 2-тоқсанмен салыстырғанда білім сапасы 60%-дан 70%-ға дейін көрсеткен ББҰ саны 19 құраған, яғни 2-тоқсанмен салыстырғанда **+6 ББҰ** арту үрдісі байқалады;

- гимназияларда көрсеткіштердің төмендеуі байқалады, барлық төрт гимназияда 3-ші тоқсан бойынша білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен төмен;

- орта мектептерде, мектеп-гимназияларда және гимназияларда **жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша сапаның төмендеу үрдісі** байқалады.

Қорытындылар негізінде білім беру ұйымдарының **педагогтері мен әкімшіліктері үшін келесі ұсыныстар жасауға** болады:

- 2022-2023 оқу жылының 1 жартыжылдығы бойынша оқу пәндері, білім беру деңгейлері, сыныптар мен жекелеген сынып параллельдері бөлінісінде үлгерімді толық және нақты талдау арқылы мектепішілік бақылау жүйесін жетілдіру

- мектепішілік бақылау іс-шарасын мерзімдері бойынша тәжірибеге бағдарланған және орындалатын етіп жасау ;

- біліктілік санаттары бар, бірақ оқу пәні мен сыныбы шеңберінде білім алушылардың білі сапасы төмен педагогтерді анықтау мақсатында педагогтер контингентінің сапалық құрамы бойынша мектепте мониторинг жүргізу;

- әр түрлі нысандар арқылы білім алушылардың біліміндегі олқылықтардың орнын толтыру бойынша жұмысты жалғастыру: жобалар, пән бойынша сыныптан тыс жұмыстар, сыныптағы қосымша сабақтар және т.б.;

- білім алушылардың оқуға деген тұрақты мотивациясын қалыптастыру мақсатында ата-аналар қауымдастығымен ынтымақтастықты жандандыру;

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу мәселелері бойынша мектептегі әдістемелік бірлестіктердің жұмысын жандандыру;

- бір «3» деген бағасы бар білім алушы мен жақсы және үздік оқитын білім алушылары жоқ жұмысты жандандыру.

Жоғарыда аталған талдау негізінде **Әдістемелік орталық әдіскерлеріне ұсыныстар ұсынылады:**

- оқу процесін ұйымдастыру мәселелері бойынша пән мұғалімдерімен атаулы жұмыс жүргізу;

- білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жою жөніндегі жоспарды іске асыру бойынша жұмысты нақты және жүйелі түрде жетілдіру;

- мектепшілік бақылау жүйесін үйлестіру бойынша басшылардың орынбасарларымен жұмысты жалғастыру;

- 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсанында білім алушылардың білім сапасын төмендетуге әсер еткен оқу пәндері бойынша педагогтерге әдістемелік сүйемелдеу көрсету.

4. ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ 4 ТОҚСАН ҚОРЫТЫНДЫСЫ БІЛІМ САПАСЫ МОНИТОРИНГІ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

2022-2023 оқу жылының 4-ші тоқсанындағы білім алушылардың білім сапасына мониторинг 96 орта білім беру ұйымдары арасында жүргізілді. 1-кестеде 3-ші және 4-ші тоқсандағы білім сапасының салыстырмалы динамикасы көрсетілген.

1-кесте. 2022-2023 оқу жылының 3 және 4-тоқсандарында қала мектептері бойынша білім алушылардың білім сапасы туралы мәліметтер

№	Білім беру ұйымдарының атауы	III тоқсан 2022-2023	IV тоқсан 2022-2023	Сапа динамикасы (+, -)
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	88,00%	88,33%	0,33%
2	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	81,00%	83,72%	2,72%
3	№81 мектеп-лицейі	79,00%	81,34%	2,34%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	76,50%	80,00%	3,50%
5	№51 мектеп-гимназиясы	68,00%	66,72%	-1,28%
6	Дарынды ер балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	74,36%	66,00%	-8,36%
7	№59 мектеп-лицейі	68,00%	65,79%	-2,21%
8	№93 мектеп-лицейі	66,00%	65,78%	-0,22%
9	№91 мектеп-гимназиясы	66,00%	65,74%	-0,26%
10	№33 балабақша-бастауыш мектебі	67,00%	65,49%	-1,51%
11	№70 мектеп-лицейі	63,00%	64,30%	1,30%
12	№64 мектеп-лицейі	61,00%	63,93%	2,93%
13	№10 мектеп-гимназиясы	63,00%	63,15%	0,15%
14	№40 мектеп-лицейі	58,35%	61,02%	2,67%
15	№77 мектеп-гимназиясы	64,00%	60,45%	-3,55%
16	№42 орта мектеп	49,00%	59,89%	10,89%
17	№60 мектеп-лицейі	65,00%	59,68%	-5,32%
18	№69 мектеп-гимназиясы	60,00%	59,36%	-0,64%
19	№46 балабақша-мектеп-гимназиясы	64,00%	59,14%	-4,86%
20	№84 мектеп-лицейі	59,00%	58,99%	-0,01%
21	№38 мектеп-лицейі	61,00%	58,79%	-2,21%
22	№56 мектеп-лицейі	60,00%	58,45%	-1,55%
23	№65 мектеп-гимназиясы	57,00%	58,43%	1,43%
24	№92 мектеп-лицейі	61,00%	58,35%	-2,65%
25	№28 мектеп-лицейі	57,00%	57,96%	0,96%
26	№61 орта мектеп	55,40%	57,78%	2,38%
27	№30 мектеп-гимназиясы	58,00%	57,70%	-0,30%
28	№7 мектеп-гимназиясы	59,00%	57,47%	-1,53%
29	№1 мектеп-гимназиясы	59,81%	57,44%	-2,37%
30	№3 мектеп-гимназиясы	60,26%	57,17%	-3,09%
31	№53 мектеп-лицейі	58,00%	56,69%	-1,31%
32	№34 орта мектеп	57,00%	56,69%	-0,31%
33	№63 мектеп-гимназиясы	62,00%	56,40%	-5,60%
34	№73 мектеп-лицейі	56,00%	56,19%	0,19%
35	№47 балабақша-мектеп-гимназиясы	58,00%	56,16%	-1,84%
36	№15 мектеп-лицейі	59,00%	55,76%	-3,24%
37	№11 мектеп-лицейі	55,00%	55,62%	0,62%
38	№20 орта мектеп	57,47%	55,44%	-2,03%
39	№24 орта мектеп	56,08%	55,44%	-0,64%
40	№88 мектеп-лицейі	57,00%	55,35%	-1,65%
41	№89 мектеп-лицейі	53,00%	55,24%	2,24%
42	№27 мектеп-лицейі	58,00%	55,11%	-2,89%
43	№66 мектеп-лицейі	57,00%	55,01%	-1,99%

44	№52 мектеп-гимназиясы	55,00%	55,00%	0,00%
	ОРТАША КӨРСЕТКІШ	56,69%	54,75%	-1,94%
1	№76 мектеп-лицейі	57,00%	54,55%	-2,45%
2	№79 мектеп-лицейі	58,00%	54,51%	-3,49%
3	№31 мектеп-гимназиясы	55,00%	54,31%	-0,69%
4	№75 мектеп-гимназиясы	57,00%	54,00%	-3,00%
5	№29 орта мектеп	54,37%	53,84%	-0,53%
6	№25 орта мектеп	57,00%	53,63%	-3,37%
7	№12 балабақша-бастауыш мектебі	54,00%	53,57%	-0,43%
8	№68 мектеп-гимназиясы	56,00%	53,47%	-2,53%
9	№57 орта мектеп	53,00%	53,32%	0,32%
10	№43 орта мектеп	60,68%	53,14%	-7,54%
11	№85 мектеп-лицейі	55,00%	53,07%	-1,93%
12	№18 орта мектеп	54,00%	53,00%	-1,00%
13	№87 мектеп-гимназиясы	53,00%	53,00%	0,00%
14	№55 орта мектеп	52,00%	52,94%	0,94%
15	№2 мектеп-гимназиясы	54,00%	52,57%	-1,43%
16	№6 гимназия	55,29%	52,42%	-2,87%
17	№16 средняя школа	56,00%	52,15%	-3,85%
18	№72 мектеп-лицейі	55,00%	51,77%	-3,23%
19	№62 мектеп-лицейі	54,94%	51,73%	-3,21%
20	№80 мектеп-гимназиясы	55,00%	51,67%	-3,33%
21	№4 мектеп-гимназиясы	55,00%	51,66%	-3,34%
22	№14 мектеп-гимназиясы	53,00%	51,10%	-1,90%
23	№67 гимназия	52,00%	50,86%	-1,14%
24	№86 мектеп-гимназиясы	50,00%	50,48%	0,48%
25	№35 мектеп-лицейі	53,00%	50,38%	-2,62%
26	№48 мектеп-лицейі	50,00%	50,16%	0,16%
27	№26 мектеп-гимназиясы	51,35%	50,08%	-1,27%
28	№22 мектеп-гимназиясы	59,00%	50,03%	-8,97%
29	№21 орта мектеп	52,00%	49,86%	-2,14%
30	№8 мектеп-лицейі	52,00%	49,55%	-2,45%
31	№5 гимназия	51,00%	49,54%	-1,46%
32	№13 орта мектеп	50,61%	49,54%	-1,07%
33	№32 мектеп-гимназиясы	53,00%	49,48%	-3,52%
34	№37 мектеп-лицейі	53,00%	49,25%	-3,75%
35	№17 мектеп-гимназиясы	52,00%	49,22%	-2,78%
36	№23 орта мектеп	50,07%	49,07%	-1,00%
37	№44 орта мектеп	49,00%	48,75%	-0,25%
38	№49 орта мектеп	48,00%	48,72%	0,72%
39	№58 мектеп-гимназиясы	53,00%	48,53%	-4,47%
40	№83 мектеп-гимназиясы	53,00%	48,46%	-4,54%
41	№41 орта мектеп	50,00%	47,31%	-2,69%
42	№45 орта мектеп	53,00%	46,86%	-6,14%
43	№71 мектеп-лицейі	52,04%	46,41%	-5,63%
44	№19 орта мектеп	50,00%	45,20%	-4,80%
45	№78 мектеп-гимназиясы	46,00%	44,78%	-1,22%
46	№54 мектеп-лицейі	48,00%	44,37%	-3,63%
47	№74 мектеп-гимназиясы	44,00%	44,30%	0,30%
48	№50 мектеп-лицейі	65,00%	44,10%	-20,90%
49	№94 мектеп-гимназиясы	57,00%	42,94%	-14,06%
50	№90 гимназия	39,00%	35,11%	-3,89%
51	№36 орта мектеп	38,00%	34,65%	-3,35%
52	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	27,00%	24,20%	-2,80%

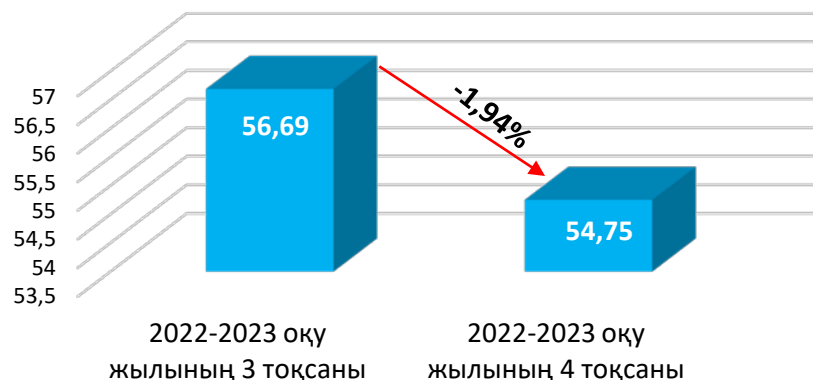
* **Ескертпе** – 3 - ші және 4-ші тоқсандарда білім алушылардың білім сапасының оң тұрақты өсу динамикасы бар ОББұ **жасыл түспен** белгіленді.

Сары түспен сапа көрсеткіші 3-ші тоқсанда орташа қалалық деңгейден жоғары, бірақ 4-ші тоқсанда олардың көрсеткіші орташа қалалық деңгейден төмен түсті.

Қызыл түспен теріс динамикасы бар және орта қалалық деңгейден төмен білім сапасының көрсеткіші бар ББұ белгіленді.

2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім алушылардың білім сапасы мониторингі орташа көрсеткіштің **54,75%** құрағандығын анықтады, ол ағымдағы оқу жылының 3-тоқсанындағы деректермен салыстырғанда **білім сапасының -1,94%-ға** төмендегенін көрсетеді. (1-сурет):

1-сурет. Білім алушылардың 2022-2023 оқу жылындағы 3-ші және 4-ші тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері, %

Демек, білім алушылардың білім сапасы тұрақты динамиканы көрсетпеді, өйткені 3-тоқсанның көрсеткішін 2-тоқсанмен салыстырғанда +2,66% - ға өсуі байқалды, ал 4-тоқсанда -1,94% - ға төмендеуі байқалды, бұл өсу көрсеткішінің төмендеуін көрсеткен 8 ОББұ-да сабақ жүргізу сапасын бақылаудың әлсіреуі туралы айтуы мүмкін - №№ 76, 79, 75, 25, 43, 22, 50, 94 (мектептердің тәртібі олардың орналасуына сәйкес 1-кестеде көрсетілген).

2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім алушылардың білім сапасы мониторингі білім сапасының орташа көрсеткішін анықтады, ол **52,67%** болған 2021-2022 оқу жылының 4-тоқсанымен салыстырғанда **54,75%** немесе **+2,08%** құрады (2-кесте).

2-кесте. 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарындағы 4-тоқсан көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

№	Білім беру ұйымдарының атауы	IV тоқсан 2021-2022	IV тоқсан 2022-2023	Сапа динамикасы (+, -)
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	85,86%	88,33%	+2,47%
2	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	70,13%	83,72%	+13,59%
3	№81 мектеп-лицейі	79,60%	81,34%	+1,74%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	78,00%	80,00%	+2,00%
5	№51 мектеп-гимназия	63,19%	66,72%	+3,53%
6	Дарынды ер балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	48,39%	66,00%	+17,61%
7	№59 мектеп-лицейі	59,29%	65,79%	+6,50%
8	№93 мектеп-лицейі	*	65,78%	*
9	№91 мектеп-гимназия	70,51%	65,74%	-4,77%
10	№33 детский сад-начальная школа	71,93%	65,49%	-6,44%
11	№70 мектеп-лицейі	61,02%	64,30%	+3,28%
12	№64 мектеп-лицейі	61,25%	63,93%	+2,68%
13	№10 мектеп-гимназия	60,65%	63,15%	+2,50%
14	№40 мектеп-лицейі	50,15%	61,02%	+10,87%

15	№77 мектеп-гимназия	63,81%	60,45%	-3,36%
16	№42 орта мектеп	47,74%	59,89%	+12,15%
17	№60 мектеп-лицейі	56,95%	59,68%	+2,73%
18	№69 мектеп-гимназия	54,50%	59,36%	+4,86%
19	№46 балабақша-мектеп-гимназиясы	61,46%	59,14%	-2,32%
20	№84 мектеп-лицейі	54,57%	58,99%	+4,42%
21	№38 мектеп-лицейі	58,62%	58,79%	+0,17%
22	№56 мектеп-лицейі	58,20%	58,45%	+0,25%
23	№65 мектеп-гимназия	53,97%	58,43%	+4,46%
24	№92 мектеп-лицейі	56,07%	58,35%	+2,28%
25	№28 мектеп-лицейі	49,27%	57,96%	+8,69%
26	№61 орта мектеп	51,39%	57,78%	+6,39%
27	№30 мектеп-гимназия	49,79%	57,70%	+7,91%
28	№7 мектеп-гимназия	57,07%	57,47%	+0,40%
29	№1 мектеп-гимназия	54,38%	57,44%	+3,06%
30	№3 мектеп-гимназия	64,39%	57,17%	-7,22%
31	№53 мектеп-лицейі	52,52%	56,69%	+4,17%
32	№34 орта мектеп	56,79%	56,69%	-0,10%
33	№63 мектеп-гимназия	56,46%	56,40%	-0,06%
34	№73 мектеп-лицейі	45,92%	56,19%	+10,27%
35	№47 балабақша-мектеп-гимназиясы	49,66%	56,16%	+6,50%
36	№15 мектеп-лицейі	55,06%	55,76%	+0,70%
37	№11 мектеп-лицейі	55,56%	55,62%	+0,06%
38	№20 орта мектеп	52,48%	55,44%	+2,96%
39	№24 орта мектеп	56,85%	55,44%	-1,41%
40	№88 мектеп-лицейі	64,38%	55,35%	-9,03%
41	№89 мектеп-лицейі	54,08%	55,24%	+1,16%
42	№27 мектеп-лицейі	49,98%	55,11%	+5,13%
43	№66 мектеп-лицейі	50,09%	55,01%	+4,92%
44	№52 мектеп-гимназия	53,34%	55,00%	+1,66%
	ОРТАША КӨРСЕТКІШ	52,67%	54,75%	+2,08%
1	№76 мектеп-лицейі	51,08%	54,55%	+3,47%
2	№79 мектеп-лицейі	52,37%	54,51%	+2,14%
3	№31 мектеп-гимназия	50,55%	54,31%	+3,76%
4	№75 мектеп-гимназия	49,93%	54,00%	+4,07%
5	№29 орта мектеп	49,08%	53,84%	+4,76%
6	№25 орта мектеп	52,31%	53,63%	+1,32%
7	№12 балабақша-бастауыш мектебі	51,60%	53,57%	+1,97%
8	№68 мектеп-гимназия	57,00%	53,47%	-3,53%
9	№57 орта мектеп	47,69%	53,32%	+5,63%
10	№43 орта мектеп	46,27%	53,14%	+6,87%
11	№85 мектеп-лицейі	55,09%	53,07%	-2,02%
12	№18 орта мектеп	50,82%	53,00%	+2,18%
13	№87 мектеп-гимназия	52,06%	53,00%	+0,94%
14	№55 орта мектеп	52,25%	52,94%	+0,69%
15	№2 мектеп-гимназия	49,33%	52,57%	+3,24%
16	№6 гимназия	49,87%	52,42%	+2,55%
17	№16 орта мектеп	44,12%	52,15%	+8,03%
18	№72 мектеп-лицейі	43,63%	51,77%	+8,14%
19	№62 мектеп-лицейі	57,81%	51,73%	-6,08%
20	№80 мектеп-гимназия	50,92%	51,67%	+0,75%
21	№4 мектеп-гимназия	51,67%	51,66%	-0,01%
22	№14 мектеп-гимназия	40,70%	51,10%	+10,40%
23	№67 гимназия	49,82%	50,86%	+1,04%
24	№86 мектеп-гимназия	50,99%	50,48%	-0,51%
25	№35 мектеп-лицейі	49,33%	50,38%	+1,05%
26	№48 мектеп-лицейі	45,03%	50,16%	+5,13%

27	№26 мектеп-гимназия	51,43%	50,08%	-1,35%
28	№22 мектеп-гимназия	45,03%	50,03%	+5,00%
29	№21 орта мектеп	51,38%	49,86%	-1,52%
30	№8 мектеп-лицейі	41,05%	49,55%	+8,50%
31	№5 гимназия	46,46%	49,54%	+3,08%
32	№13 орта мектеп	39,56%	49,54%	+9,98%
33	№32 мектеп-гимназия	44,32%	49,48%	+5,16%
34	№37 мектеп-лицейі	47,38%	49,25%	+1,87%
35	№17 мектеп-гимназия	60,94%	49,22%	-11,72%
36	№23 орта мектеп	47,23%	49,07%	+1,84%
37	№44 орта мектеп	41,62%	48,75%	+7,13%
38	№49 орта мектеп	50,47%	48,72%	-1,75%
39	№58 мектеп-гимназия	50,83%	48,53%	-2,30%
40	№83 мектеп-гимназия	49,32%	48,46%	-0,86%
41	№41 орта мектеп	50,74%	47,31%	-3,43%
42	№45 орта мектеп	43,85%	46,86%	+3,01%
43	№71 мектеп-лицейі	42,17%	46,41%	+4,24%
44	№19 орта мектеп	51,38%	45,20%	-6,18%
45	№78 мектеп-гимназия	53,01%	44,78%	-8,23%
46	№54 мектеп-лицейі	43,32%	44,37%	+1,05%
47	№74 мектеп-гимназия	47,15%	44,30%	-2,85%
48	№50 мектеп-лицейі	60,91%	44,10%	-16,81%
49	№94 мектеп-гимназия	*	42,94%	*
50	№90 гимназия	34,68%	35,11%	+0,43%
51	№36 орта мектеп	30,04%	34,65%	+4,61%
52	№39 кешкі (ауысымды) мектеп	20,00%	24,20%	+4,20%

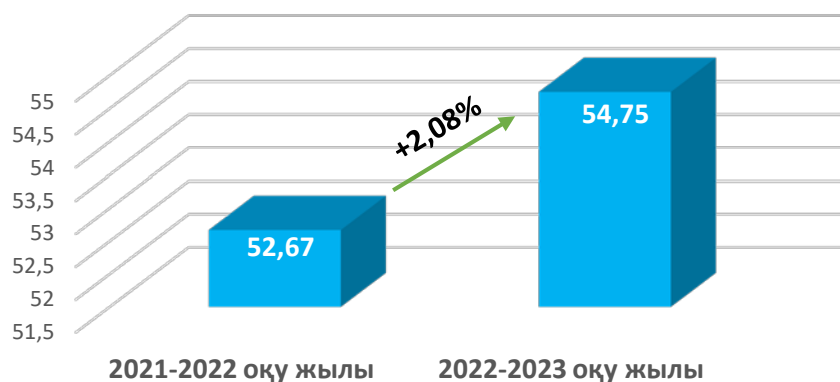
* **Ескертпе** – жасыл түспен соңғы екі оқу жылының 4 тоқсанында білім алушылардың білім сапасының оң тұрақты өсу динамикасы бар ББү белгіленді.

Сары түспен 2021-2022 оқу жылының 4 тоқсанында сапа көрсеткіші қалалық орташа деңгейден жоғары, бірақ 2022-2023 оқу жылының 4-ші тоқсанында олардың көрсеткіші қалалық орташа деңгейден төмендеген ББү.

Қызыл түспен теріс динамикасы бар және соңғы екі оқу жылында 4-ші тоқсанда орта қалалық деңгейден төмен білім сапасының көрсеткіші бар ББү белгіленді.

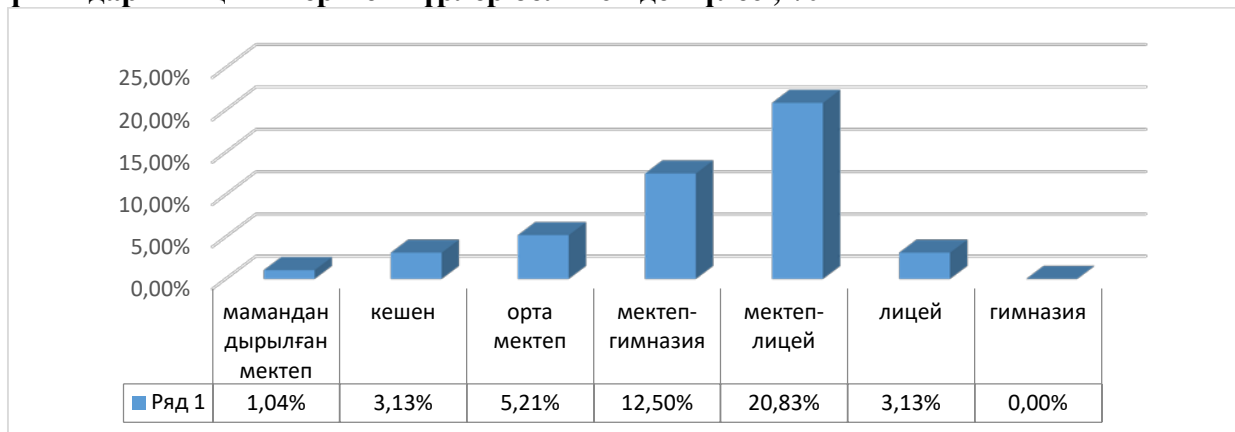
Демек, 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарының 4 тоқсанындағы білім сапасының динамикасы +2,08% құрады (2-сурет):

2-сурет. Екі оқу жылы бөлінісінде білім алушылардың 4-тоқсандағы білім сапасы көрсеткіштері (2021-2022, 2022-2023), %

2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанында білім сапасы орташа қалалық көрсеткіштен жоғары білім беру ұйымдарының типтері мен түрлері бойынша үлесі 3-суретте берілген.

3-сурет. Орташа қалалық көрсеткіштен жоғары көрсеткен білім беру ұйымдарының типтер мен түрлер бөлінісіндегі үлесі, %

2022-2023 оқу жылының 4-тоқсан нәтижесі мектеп көрсеткіштерінің мониторингі 44 мектепте қалалық көрсеткіштен жоғары білім сапасы бар екенін, 3-ші тоқсанда 45 ОББұ болғанын, 1 ОББұ төмендегенін көрсетті. Төмендеудің себебі - 8 ОББұ (№№ 76, 79, 75, 25, 43, 22, 50, 94) 4-ші тоқсандағы көрсеткіштер орташа қалалық мәннен төмен болды, ал 7 ОББұ-да (42, 61, 73, 11, 24, 89, 52) көрсеткіштері 3-ші тоқсанмен салыстырғанда орташа қалалық мәннен жоғары болды (*мектептердің тәртібі олардың орналасқан жеріне сәйкес 1-кестеде көрсетілген*).

Бұл ретте қала бойынша **ең жоғары көрсеткіш 88,33%-ды** құрады немесе 3-тоқсанмен салыстырғанда +0,33%-ға өсті (№82 «Дарын» мамандандырылған лицейі). Білім алушылардың білім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары мектептердің көрсеткіштері 55%-дан 88,33% - ға дейін ауытқиды.

Мониторинг тек сыртқы салыстырмалы диагностиканы ғана емес, сонымен қатар **ішкі диагностиканы** да көрсетеді, яғни мектеп оқушыларының білімінің сапасы соңғы 2 оқу жылындағы өз көрсеткіштерімен салыстырылады.

Екі жыл шеңберіндегі мектептердің 4-тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштерін салыстыра отырып, орташа қалалық мәннен жоғары көрсеткіші бар 44 ОББұ-ның (2-кестенің деректері):

- 2 ОББұ дарынды ер балаларға арналған «Білім – инновация» лицей-интернатының +17,61%-ға және №9 «Зерде» мамандандырылған мектебінің + 13,59%-ға өз көрсеткіштерін жақсартты;

- 33 ОББұ көрсеткіштерінің өсуі +0,06%-дан +10,87%-ге дейін болды

- 9 ОББұ-да (№№ 88, 3, 24, 34, 46, 77, 91, 33, 63) олардың білім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары, бірақ олардың динамикасы 3-тоқсанмен салыстырғанда -0,06%-дан -9,03%-ға дейінгі диапазондағы төмендеу үрдісіне ие. Мұнда №63 мектептің ең төменгі көрсеткіші (-0,06%), №88 мектептің ең үлкен төмендеуі (-9,03%). **Бұдан шығатыны, 9 ОББұ деректері мектеп бойынша жалпы орташа мәннің төмендеуіне әсер ететін параллельдерді бақылауды күшейтуі керек.**

Алайда, **35 мектеп сапа пайызын қала деңгейінен төмен көрсетеді**, бірақ олардың ішкі көрсеткіштерінде 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарындағы 4 тоқсанмен салыстырғанда өсу динамикасы бар, мысалы:

МГ №14 +10,40%, ОМ №13 +9,98%, МЛ №8 +8,50%, МЛ №72 +8,14%, ОМ №16 +8,03%, ОМ №44 +7,13%, ОМ №43 +6,87%, ОМ №57 +5,63%, МГ№32 +5,16%, МЛ №48 +5,13%, МГ №22 +5,00%, ОМ №29 +4,76%, ОМ №36 +4,61%, МЛ №71 +4,24%, КАМ №39 +4,20%, МГ №75 +4,07%, МГ№31 +3,76%, МЛ №76 +3,47%, МГ№2 +3,24%, Г №5 +3,08%, ОМ №45 +3,01%, Г №6 +2,55%, ОМ №18 +2,18%, МЛ №79 +2,14%, ББМ №12 +1,97%, МЛ №37 +1,87%, ОМ №23 +1,84%, ОМ №25 +1,32%, МЛ №35 +1,05%, МЛ №54 +1,05%, Г №67 +1,04%, МГ №87 +0,94%, МГ №80 +0,75%, ОМ №55 +0,69%, Г №90 +0,43%.

Білім сапасы орташа қалалық көрсеткіштен жоғары **44 мектептің** ішінде білім беру ұйымдары қатары келесідей бөлінді (3-кесте):

3-кесте. 2022-2023 оқу жылындағы 3-ші және 4-ші тоқсан көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

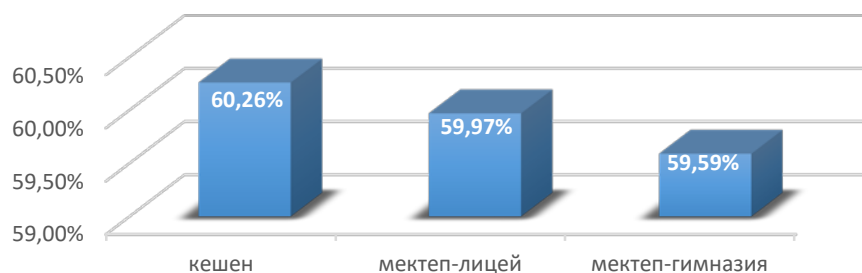
3-ші және 4-тоқсан бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтижелі ББҰ	4-тоқсан бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтижелі ББҰ	3-тоқсанмен салыстырғанда 4-тоқсан нәтижесі қалалық орташа көрсеткіштен төмен нәтижелі ББҰ
№№ 20, 34 орта мектептері	№№ 24, 42, 61 орта мектептері	№№ 25, 43 орта мектептері
№№ 15, 27, 28, 38, 40, 53, 56, 59, 60, 64, 66, 70, 73, 81, 84, 88, 92, 93 мектеп-лицейлері	№11, 89 мектеп-лицейлері	№№ 50, 76, 79 мектеп-лицейлері
№№ 1, 3, 7, 10, 30, 51, 63, 65, 69, 77, 91 мектеп-гимназиялары	№№ 52 мектеп-гимназиялары	№75, 94 мектеп-гимназиялары
№ 82, БИЛ (е), БИЛ (қ) лицейлері	-	-
№№33, 46, 47 кешендері	-	-
№ 9 «Зерде» мамандандырылған мектебі	-	-
*Ескертпе - барлық гимназиялар 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанында қалалық мәннен төмен көрсеткішке ие.		

4-кесте. 2022-2023 оқу жылының 4-тоқсан нәтижесі бойынша қалалық орташа көрсеткіштен жоғары көрсеткен ББҰ типтері мен түрлері.

Орта білім беру ұйымының түрі	4-тоқсандағы орташа сапа
5 орта мектеп (СШ №№ 20, 24, 34, 42, 61)	57,05%
20 мектеп-лицей (№№ 11, 15, 27, 28, 38, 40, 53, 56, 59, 60, 64, 66, 70, 73, 81, 84, 88, 89, 92, 93)	59,97%
12 мектеп-гимназия (№№ 1, 3, 7, 10, 30, 51, 52, 63, 65, 69, 77, 91)	59,59%
3 лицей (№ 82, БИЛ (ю), БИЛ (д))	78,11%
3 кешен (№№33, 46, 47)	60,26%
1 мамандандырылған мектеп № 9 «Зерде»	83,72%
Барлығы 44 ОББҰ	61,33%

Кесетеден жоғары нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарының қатарында біріктірілген ұйымдардан 20 мектеп-лицейлер, 12 мектеп-гимназиялар, 3 мектеп-кешендері бар екендігін көруге болады. Бұл білім беру ұйымдарының пайыздық үлесі 4-суретте анық берілген.

4-сурет. 2022-2023 оқу жылының 4-тоқсан қортындысы бойынша білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары ББҰ типтері мен түрлері

Тиісінше, мектеп бойынша білім алушылардың білім сапасын қарастыра отырып, келесі қатарлар атап өтіледі:

- 54,75%-дан 60%-ға дейін 29 ОББҰ (№№ 1, 3, 7, 11, 15, 20, 24, 27, 28, 30, 34, 38, 42, 46, 47, 52, 53, 56, 60, 61, 63, 65, 66, 69, 73, 84, 88, 89, 92)

- 60%-дан 70%-ға дейін - 11 ОББҰ (№№ 10, 33, 40, 51, 59, 64, 70, 77, 91, 93, БИЛ(е))

- 70%-дан 88,33%-ға дейін - 4 ОББҰ (№ 9, 81, 82, БИЛ(қ)).

Жоғарыда аталған ОББҰ-дарын екі үлкен топқа бөлуге болады:

1) бірінші топ - бұл орташа қалалық деңгейден 2-ші, 3-ші және 4-ші тоқсандарда сапа көрсеткішінің өсуі бар мектептер (31 ББҰ);

2) екінші топ – сапа көрсеткішінің орташа қалалық деңгейден 4-ші тоқсанда ғана өсімі бар мектептер (4 ББҰ). (5-кесте)

5-кесте. 2022-2023 оқу жылының 2-ші, 3-ші, 4-ші тоқсандарында білім алушылардың білім сапасының көрсеткіші орташа қалалық мәннен жоғары өскен ОББҰ саны

2-ші, 3-ші, 4-ші тоқсанда орташа қалалық деңгейден жоғары сапа көрсеткішінің өсуі бар ББҰ			4-тоқсан нәтижесі бойынша орташа қалалық көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен мектептер		
54,75% - 60%	60% - 70%	70% - 88,33%	54,75% - 60%	60% - 70%	70% - 88%
18 ОББҰ	9 ОББҰ	4 ОББҰ	4 ОББҰ	-	-
№№ 1, 3, 7, 15, 20, 27, 28, 30, 34, 38, 46, 53, 56, 60, 66, 69, 88, 92	№№ 10, 33, 40, 51, 59, 77, 91, 93, БИЛ(е)	№№ 9, 81, 82, БИЛ(қ)	№№ 11, 42, 73, 89		

Қалалық деңгейден төмен нәтиже көрсеткен мектептердің жалпы саны небәрі 52 ББҰ құрайды, бұл ретте қала бойынша төмен көрсеткіш 34,65% (№36 ОМ) құрады.

3-ші тоқсанның көрсеткіштерімен салыстырғанда төмендеудің ең жоғары динамикасын №50 мектеп-лицейі (-20,9%) және №94 мектеп-гимназиясы (-14,06%) көрсетті.

№39 кешкі ауысым мектебі 3-тоқсанда 27% білім сапасын көрсеткен және 2-тоқсанмен салыстырғанда +10,28% өсім көрсетті, бірақ 4-тоқсанда бұл білім беру ұйымы 24,2% немесе -2,8%-ға төмендеуді құрады. Алайда, осы мектептің нәтижелері өткен жылдың 4-тоқсанымен (20%) салыстырғанда +4,2% өсті.

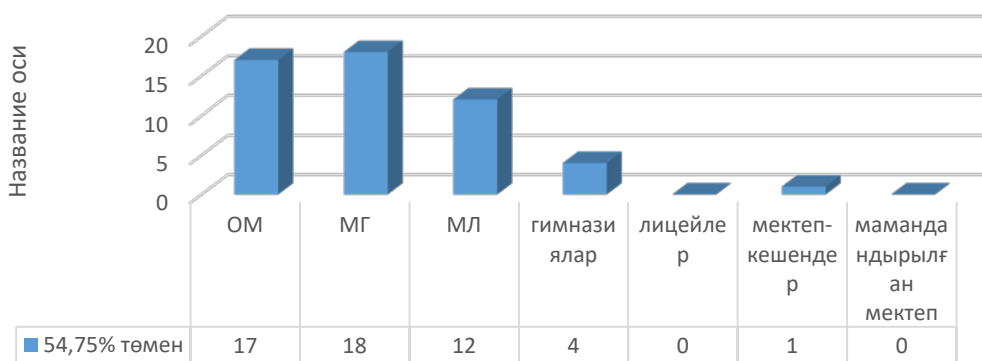
4-тоқсан нәтижесі бойынша қалалық орташа көрсеткіштен (54,75%) төмен нәтиже көрсеткен 52 мектеп типтері, түрлері және бейіні бойынша келесідей көрініс тапты:

- Орта мектептер: 17 ОББұ (ОМ №№ 13, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 29, 36, 41, 43, 44, 45, 49, 55, 57, кешкі (ауысымды) № 39)
- Мектеп-гимназиялар: 18 ОББұ (№№ 2, 4, 14, 17, 22, 26, 31, 32, 58, 68, 74, 75, 78, 80, 83, 86, 87, 94)
- Мектеп-лицейлер: 12 ОББұ (№№ 8, 35, 37, 48, 50, 54, 62, 71, 72, 76, 79, 85)
- Гимназиялар: 4 ОББұ (№№ 5, 6, 67, 90),
- Мектеп-кешендер: 1 ОББұ (№№ 12).

Олардың арасында **8 ОББұ (№№ 76, 79, 75, 25, 43, 22, 50, 94)**, білім алушылардың білім сапасының көрсеткіші 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 4-тоқсандағы орташа қалалық көрсеткіштен төмен болды (мектептердің тәртібі олардың орналасуына сәйкес 1-кестеде көрсетілген).

Мониторинг нәтижелері 5 суреттегі диаграммада айқын байқалады:

5-сурет. Қалалық орташа көрсеткіштен (54,75%) төмен нәтиже көрсеткен мектептер туралы ақпарат

Білім алушылардың білім сапасы бойынша мониторинг қорытындыларын қарастыра отырып,:

- 40%-ға дейін - **3 орта білім беру ұйымы** (кешкі (ауысымды) № 39 мектеп, № 36 ОМ, № 90 Г),
- 40%-дан 50%-ға дейін - **21 орта білім беру ұйымы** (№№ 5, 8, 13, 17, 19, 21, 23, 32, 37, 41, 44, 45, 49, 50, 54, 58, 71, 74, 78, 83, 94)
- от 50% до 54,75% - **28 орта білім беру ұйымы** (№№ 2, 4, 6, 12, 14, 16, 18, 22, 25, 26, 29, 31, 35, 43, 48, 55, 57, 62, 67, 68, 72, 75, 76, 79, 80, 85, 86, 87)

Білім сапасы **50%-дан 54,75%-ға дейінгі 28 мектептің** көрсеткіштерін талдай отырып, оларды үш топқа бөлуге болады (6-кесте):

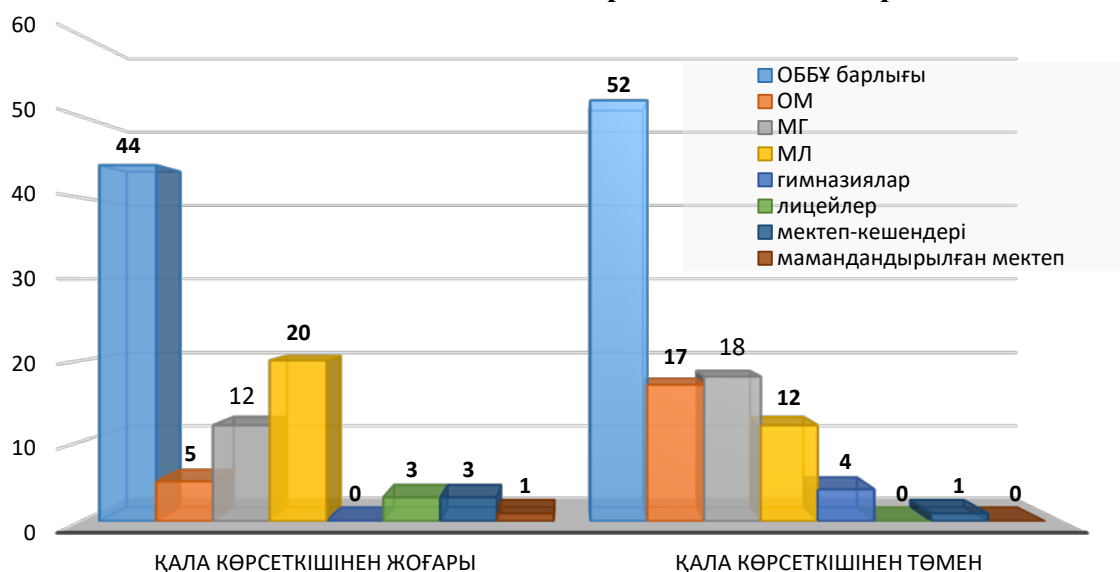
6-кесте. 2022-2023 оқу жылындағы 3-ші және 4-ші тоқсан көрсеткіштерінің (50%-дан 54,75%-ға дейін) салыстырмалы кестесі

3-ші және 4-тоқсан нәтижесі бойынша осу динамикасы бар ББұ	3-ші және 4-тоқсан бойынша ғана 50% жоғары нәтиже көрсеткен ББұ	3-тоқсанмен салыстырғанда қалалық көрсеткіші төмен ББұ
7 ББұ №№ 48, 49, 55, 57, 74, 86, 87	6 ББұ №№ 14, 25, 48, 55, 72, 86	8 ББұ №№ 22, 25, 43, 50, 75, 76, 79, 94

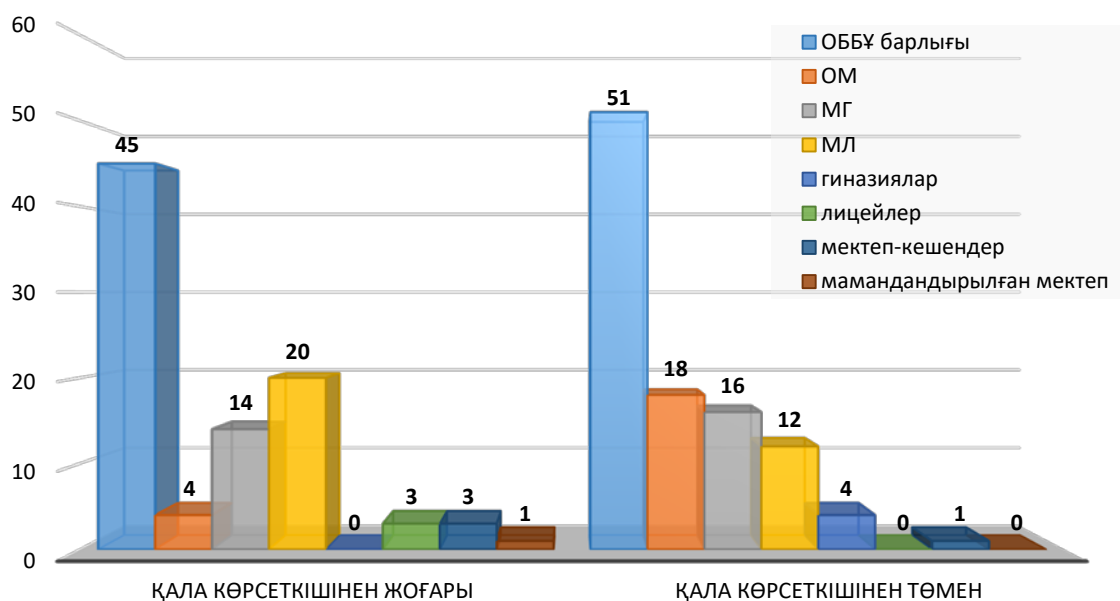
Осылайша, 3-ші және 4-ші тоқсандағы ұйымдардың санын салыстыра отырып, білім алушылардың білім сапасының көрсеткіші 40 және 50%-дан төмен 4-ші тоқсандағы ұйымдар санының 9-дан 24-ке дейін ұлғаюын байқауға болады, бұл осы мектептерде сапа көрсеткішін бақылаудың әлсірегенін көрсетеді (40%-ға дейін - 3 ББҰ № 39 КМ, № 36 ОМ, № 90 Г және 40%-дан 50%-ға дейін - 21 ББҰ №№ 5, 8, 13, 17, 19, 21, 23, 32, 37, 41, 44, 45, 49, 50, 54, 58, 71, 74, 78, 83, 94).

Білім алушылардың білім сапасын қалалық көрсеткіштен жоғары немесе төмен көрсететін қызмет типтері мен түрлері бойынша, оқыту бейіні бойынша ұйымдардың саны б-суретте көрсетілген.

6-сурет. Білім беру ұйымдарының түрлері мен типтері бөлінісінде 2022-2023 оқу жылының 4-тоқсан нәтижесі бойынша орташа қалалық көрсеткіш

7-сурет. Білім беру ұйымдарының түрлері мен типтері бөлінісінде 2022-2023 оқу жылының 3-тоқсан нәтижесі бойынша орташа қалалық көрсеткіш

6-суреттегі диаграммадан ағымдағы оқу жылының 4-тоқсанындағы нәтижесі бойынша қалалық көрсеткіштен төмен нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарының қатары 44 мектепті құрағаны байқалады, яғни бұл көрсеткіш қалалық орташа көрсеткіштен жоғары нәтиже көрсеткен білім беру ұйымдарының санынан (52 мектеп) аз екенін көруге болады.

7-суреттегі диаграммадан ағымдағы оқу жылының 3-тоқсанында 56,69% - дан жоғары білім сапасын көрсеткен орта білім беру ұйымдарының саны 45, ал нәтижелері қалалық көрсеткіштен жоғары болған мектеп қатары 51 мектеп болғанын көруге болады.

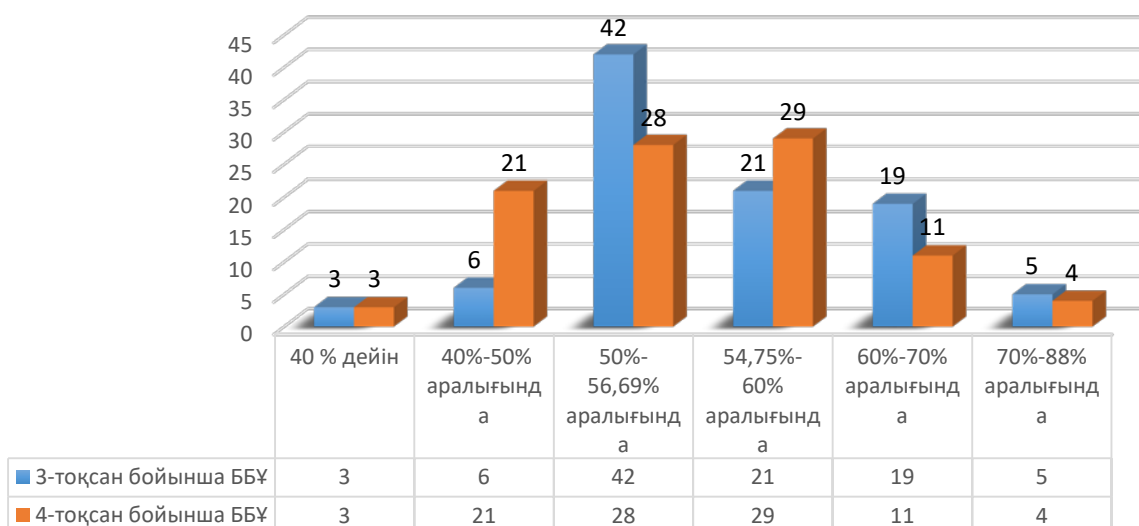
Қалалық деңгейден төмен нәтижелері бар аралас білім беру ұйымдарынан (МЛ, МГ) 30 білім беру ұйымы, гимназиялар бойынша – 4 білім беру ұйымы, ал қалалық деңгейден жоғары көрсеткіші бар білім беру ұйымдарынан – 32 (МЛ, МГ) мектеп және бейіні бойынша білім беру ұйымдары қатарынан 4 (№9, 82, БИЛ (е), БИЛ(қ)) мектеп анықталды. Төмен нәтиже көрсеткен орта білім беру ұйымдары қатарынан – 17 орта мектеп, ал жоғары нәтиже көрсеткен – 5 орта мектеп анықталды.

Талдау нәтижесіне сүйене отырып келесідей қорытынды жасауға болады:

- білім беру ұйымының мәртебесіне қарамастан, мектеп-гимназияларда, мектеп-лицейлерд және гимназияларда білім сапасы қалалық көрсеткіштен төмен болу үрдісі байқалады;

- көрсеткіштері жоғары мектептер қатары (8 білім беру ұйымы) нәтижесі төмен мектептер қатарынан аз, 2-ші және 3-ші тоқсан нәтижелерімен (6 ББҰ) салыстырғанда 2 білім беру ұйымына артқан.

8-сурет. 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсан нәтижелері бойынша білім алушылардың білім сапасы көрсеткіштері

1) 4-тоқсан бойынша ең төмен көрсеткіштегі мектептер саны 3, ал ең жоғары көрсеткіштері бар мектептер қатары 4;

2) білім сапасы 50% - дан қаланың орташа көрсеткішіне дейінгі білім беру ұйымдарының қатары 28 құрады, яғни 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 14 білім беру ұйымына азайды;

3) сапасы 40% - дан 50% - ға дейінгі ББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 6-дан 21-ге дейін өсті;

4) сапасы 54,75-тен 60% - ға дейінгі ББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 8 мектепке артып, 29 құрады;

5) 60%-дан 70% - ға дейінгі сапамен ББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 8-ге азайып, 11 құрады.

6) сапасы 70%-дан 88,33% - ға дейінгі ББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 1-ге азайып, 4 мектепті құрады (8-сурет).

Осылайша, 4-ші тоқсандағы білім алушылардың білім сапасы тұрғысынан мектептердің бөлінісін талдау 3-ші тоқсанның көрсеткіштерімен салыстырғанда мектептерде білім алушылардың білім сапасына бақылау төмендегенін көрсетті, өйткені ББҰ деңгейінен төмен көрсеткіші бар ББҰ саны 1 мектепке көбейді, бұл көрсеткіш 3-ші тоқсанмен салыстырғанда нашарлады.

Сондай-ақ, сапасы 50%-дан 56,69%-ға дейінгі 42 ұйым тобынан қалалықтан төмен көрсеткіштері бар мектептердің негізгі бөлігі 14 ББҰ-ға азайды және олар 40% - дан 50% - ға дейінгі сапамен топты толықтырды.

Сапасы 50%-дан 56,69%-ға дейінгі 42 ББҰ тобында 4-ші тоқсанда орташа қалалық сапа көрсеткішінің шегінен өту мүмкіндігі болды. Айта кету керек, бұл ББҰ тобы өз көрсеткіштерін жақсартпады, ал керісінше көрсеткіш 3-ке қарағанда 4-ші тоқсанда төмен болды.

Алайда, бұл ББҰ-да 3-ші және 4-ші тоқсанның қорытындысы бойынша келесі оқу жылында сапа көрсеткішін жоғарылату мүмкіндігін сақтайды, өйткені олардың орташа қалалық көрсеткіштен артта қалуы - 0,06-дан -7,54% - ға дейін ауытқиды.

Егер мектептер артта қалған параллельдерге және тоқсанына бір ғана "3" бар білім алушыларға назар аударса, бұл артта қалушылықты азайтуға болады. Осы бағыттағы мақсатты жұмыс мектеп бойынша білім сапасының жалпы көрсеткішін арттыруға мүмкіндік береді.

Оқу үлгерімінің сапасы да білім алушылардың оқу пәндері шеңберіндегі білім сапасынан құралады. Көрсеткіштері қалалық деңгейден төмен және сыныптардың жекелеген параллельдері бойынша жалпы қала бойынша білім сапасына әсер ететін мектептердің оқу пәндеріне назар аудару керек:

№ р/с	Пән	Сапасы орташа қалалық деңгейден төмен	ББҰ атауы	Ең төменгі көрсеткіш	Параллель
1	Математика	44,91%	ОМ №20	10%	6
2	Алгебра	42,49%	ОМ №19	25,39%	7
3	Алгебра және анализ бастамалары	44,77%	МЛ №40	23,89%	10
4	Геометрия	46,42%	МГ №26 Г №5	11,11% 11,54%	8 9
5	Химия	43%	Г №5	23,83%	9

6	Физика	42,51%	Г №5	21,54%	8
7	Биология	44,65%	ОМ №13	26,94%	8
8	География	44,47%	ОМ №19	16,67%	9
9	Дүние жүзі тарихы	45,48%	ОМ №20	10%	6
10	Қазақстан тарихы	45,33%	МЛ №16	18,18%	7
11	Қазақ тілі	46,35%	КАМ №39	20%	9
12	Қазақ әдебиеті	46,37%	МГ №83	10,71%	8
13	Қазақ тілі мен әдебиеті	44,88%	ОМ №19	20,0%	6
14	Орыс тілі	43,40%	ОМ №20	10%	6
15	Орыс әдебиеті	44,74%	ОМ №20	10%	6
16	Орыс тілі мен әдебиеті	46,69%	МГ №31	18,18%	10
17	Шетел тілі	46,36%	ОМ №41	10%	8

Жоғарыда аталған пәндердің төмен көрсеткіштері көп жағдайда орта мектептер мен мектеп-гимназияларда анықталғанына назар аударған жөн. Демек, жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша 50%-ға дейін теріс динамиканы көрсеткен мектептердегі білім сапасы орта есеппен 44,15%, ал қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндері бойынша 45,51% құрайды, бұл қалалық 54,75% көрсеткіштен төмен.

4 тоқсан бойынша білім алушылардың білім сапасының мониторингін талдау негізінде келесі қорытындылар жасауға болады:

- екі оқу жылында (2021-2022, 2022-2023) 4-тоқсан бөлінісінде білім алушылардың білім сапасының өсуінің шамалы үрдісі байқалады +2,08%;

- 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанында -1,94% төмендеу динамикасы байқалады;

- білім сапасы қаланың орташа көрсеткішінен 50%-дан 3-ші тоқсанда 42-ден 4-ші тоқсанда 28-ге дейін, 3-ші тоқсанмен салыстырғанда -14-ке төмендеу бар. Төмендеудің ең жоғары динамикасын 3-ші тоқсанның көрсеткіштерімен салыстырғанда №50 мектеп-лицейі (-20,9%) және №94 мектеп-гимназиясы (-14,06%) көрсетті;

- 60% - дан 70% - ға дейінгі сапамен ББұ төмендеу үрдісі 3-ші тоқсанмен салыстырғанда -8-ге азайып, 11 құрады;

- гимназиялардағы көрсеткіштердің теріс динамикасы байқалады, барлық төрт гимназия қалалық сапа көрсеткішінен 3-ші тоқсанда да, 4-ші тоқсанда да төмен;

- орта мектептерде, мектеп-гимназияларда және гимназияларда жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша сапаның төмендеу үрдісі байқалады.

Қорытындылар негізінде білім беру ұйымдарының мұғалімдері мен әкімшіліктері үшін келесі ұсыныстар жасауға болады:

- 2022-2023 оқу жылындағы оқу пәндері, білім деңгейлері, сыныптар параллельдері және жекелеген сыныптар бойынша үлгерімді егжей-тегжейлі және талдау арқылы мектепшілік бақылау жүйесін бақылауды күшейту;

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу мәселелері бойынша мектептегі әдістемелік бірлестіктердің жұмысын жандандыру.

- үздік және жақсы оқитын білім алушылары жоқ, тоқсан қорытындысы бойынша бір «3» бағасы бар параллельдердің білім алушыларымен жұмысты жандандыру.

Жоғарыда аталған талдау негізінде Әдістемелік орталықтың әдіскерлеріне ұсыныстар ұсынылады:

- оқу процесін ұйымдастыру мәселелері бойынша пән мұғалімдерімен нүктелік жұмыс жүргізу;

- білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жүйелі және нақты жою жөніндегі жоспарды іске асыру бойынша жұмысты жетілдіру;

- мектепшілік бақылау жүйесін үйлестіру бойынша басшылардың орынбасарларымен жұмысты жалғастыру;

-2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанында білім алушылардың үлгерім сапасын төмендетуге әсер еткен оқу пәндері бойынша педагогтерге әдістемелік қолдау көрсету.

5. ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ 2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ БІЛІМ САПАСЫ МОНИТОРИНГІ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

2022-2023 оқу жылы ішінде Астана қаласының мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында (бұдан әрі – ОББұ) әрбір тоқсанның қорытындысы бойынша және оқу жылының соңында білім алушылардың білім сапасына мониторинг жүргізілді.

Мониторинг мақсаты: 2022-2023 оқу жылының әрбір тоқсаны және жалпы оқу жылы бойынша білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткішін анықтау.

Міндеттері:

- нәтижелілігі жоғары және төмен мектептер қатарын анықтау;
- мектеп нәтижесінің төмендеуіне әсер ететін оқу пәндерін анықтау;
- білім алушылардың білім сапасын арттыру бойынша педагогтер мен орта білім беру ұйымдары үшін әдістемелік ұсынымдар әзірлеу.

Мониторинг объектісі: «Kundelik.kz» интернет-порталындағы электрондық журнал бойынша мектептердің жиынтық есептері.

Сыныптар бойынша оқу пәндерін бағалау «Kundelik.kz» интернет-порталының электронды журналына толтырылады, нәтижесінде қала мектептері бойынша білім алушылардың үлгерімі туралы қорытынды есеп қалыптастырылады.

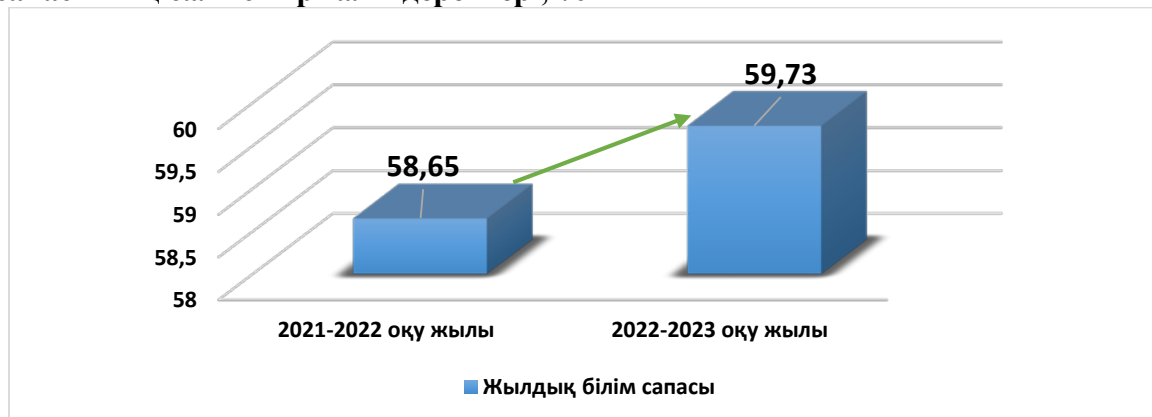
2022-2023 оқу жылының басында 2 жаңа ОББұ ашылды: №93 мектеп-лицейі және №94 мектеп-гимназиясы қосылды, нәтижесінде мониторингке 96 орта білім беру ұйымы қатысты, яғни 2021-2022 оқу жылындағы білім беру ұйымдарымен салыстырғанда, ағымдағы оқу жылында ОББұ санының өсуі +2 мектепті немесе +2,08% құрады.

Білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткіші:

- 2022-2023 оқу жылы 59,73% немесе +1,08%;
- 2021-2022 оқу жылы 58,65%.

Екі жылдық көрсеткіштердің графикалық бейнесі 1-суретте көрсетілген.

1-сурет. 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарындағы білім алушылардың білім сапасының салыстырмалы деректері, %

Екі оқу жылы (2021-2022, 2022-2023) бөлінісінде ұсынылған орташа калалық сапа көрсеткішінің деректері 1-кестеде көрсетілген.

1-кесте. 2021-2022, 2022-2023 оқу жылдарындағы сапа көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі, %

№	Білім беру ұйымдарының атауы	2021- 2022 оқу жылы	2022- 2023 оқу жылы	2022- 2023 оқу жылының 2021-2022 оқу жылына қарағандағы динамикасы
1	№82 "Дарын" мамандандырылған лицейі	92,32%	92,80%	+0,48%
2	№9 "Зерде" мамандандырылған мектебі	83,02%	86,38%	+3,36%
3	№81 мектеп-лицейі	83,86%	82,43%	-1,43%
4	Дарынды қыз балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	82,00%	76,00%	-6,00%
5	Дарынды ер балаларға арналған "Білім-инновация" интернат-лицейі	77,71%	75,28%	-2,43%
6	№46 балабақша-мектеп-гимназиясы	72,29%	70,81%	-1,48%
7	№91 мектеп-гимназиясы	75,35%	70,45%	-4,90%
8	№93 мектеп-лицейі	*	70,31%	*
9	№77 мектеп-гимназиясы	72,14%	69,80%	-2,34%
10	№60 мектеп-лицейі	64,98%	69,20%	+4,22%
11	№59 мектеп-лицейі	63,81%	68,53%	+4,72%
12	№51 мектеп-гимназиясы	64,11%	68,53%	+4,42%
13	№33 балабақша-бастауыш мектебі	72,81%	68,31%	-4,50%
14	№70 мектеп-лицейі	63,76%	68,30%	+4,54%
15	№84 мектеп-лицейі	63,51%	67,78%	+4,27%
16	№50 мектеп-лицейі	66,07%	66,19%	+0,12%
17	№1 мектеп-гимназиясы	80,23%	65,81%	-14,42%
18	№3 мектеп-гимназиясы	64,39%	65,75%	+1,36%
19	№38 мектеп-лицейі	65,18%	64,72%	-0,46%
20	№92 мектеп-лицейі	61,06%	64,59%	+3,53%
21	№43 орта мектеп	58,33%	64,45%	+6,12%
22	№10 мектеп-гимназиясы	61,86%	64,21%	+2,35%
23	№75 мектеп-гимназиясы	62,81%	64,11%	+1,30%
24	№76 мектеп-лицейі	59,98%	63,20%	+3,22%
25	№64 мектеп-лицейі	64,09%	63,10%	-0,99%
26	№56 мектеп-лицейі	62,08%	62,94%	+0,86%
27	№69 мектеп-гимназиясы	58,03%	62,84%	+4,81%
28	№88 мектеп-лицейі	68,39%	62,63%	-5,76%
29	№79 мектеп-лицейі	61,01%	62,45%	+1,44%
30	№73 мектеп-лицейі	52,60%	62,33%	+9,73%
31	№47 балабақша-мектеп-гимназиясы	59,86%	62,32%	+2,46%
32	№15 мектеп-лицейі	62,56%	62,30%	-0,26%
33	№62 мектеп-лицейі	65,70%	62,07%	-3,63%
34	№27 мектеп-лицейі	57,49%	61,99%	+4,50%
35	№53 мектеп-лицейі	58,49%	61,99%	+3,50%
36	№63 мектеп-гимназиясы	58,14%	61,59%	+3,45%
37	№66 мектеп-лицейі	57,99%	61,32%	+3,33%
38	№6 гимназия	60,44%	61,09%	+0,65%
39	№40 мектеп-лицейі	59,05%	61,02%	+1,97%
40	№7 мектеп-гимназиясы	61,98%	61,00%	-0,98%
41	№65 мектеп-гимназиясы	58,82%	60,94%	+2,12%
42	№31 мектеп-гимназиясы	58,54%	60,74%	+2,20%
43	№11 мектеп-лицейі	63,99%	60,48%	-3,51%
44	№22 мектеп-гимназиясы	56,66%	60,37%	+3,71%
45	№85 мектеп-лицейі	65,74%	59,80%	-5,94%
	ОРТАША КӨРСЕТКІШ	58,65%	59,73%	1,08%
1	№72 мектеп-лицейі	52,96%	59,57%	+6,61%
2	№37 мектеп-лицейі	57,06%	59,48%	+2,42%

3	№20 орта мектеп	58,93%	59,46%	+0,53%
4	№30 мектеп-гимназиясы	53,52%	59,22%	+5,70%
5	№61 орта мектеп	53,68%	58,59%	+4,91%
6	№89 мектеп-лицейі	59,46%	58,53%	-0,93%
7	№25 орта мектеп	57,22%	58,49%	+1,27%
8	№2 мектеп-гимназиясы	55,46%	58,26%	+2,80%
9	№34 орта мектеп	57,46%	58,15%	+0,69%
10	№71 мектеп-лицейі	50,61%	57,93%	+7,32%
11	№68 мектеп-гимназиясы	60,46%	57,88%	-2,58%
12	№80 мектеп-гимназиясы	56,17%	57,83%	+1,66%
13	№17 мектеп-гимназиясы	60,90%	57,71%	-3,19%
14	№24 орта мектеп	61,70%	57,68%	-4,02%
15	№67 гимназия	59,18%	57,60%	-1,58%
16	№52 мектеп-гимназиясы	55,72%	56,41%	+0,69%
17	№87 мектеп-гимназиясы	54,08%	56,39%	+2,31%
18	№26 мектеп-гимназиясы	56,15%	56,32%	+0,17%
19	№4 мектеп-гимназиясы	56,35%	55,97%	-0,38%
20	№29 орта мектеп	52,47%	55,88%	+3,41%
21	№48 мектеп-лицейі	54,32%	55,84%	+1,52%
22	№83 мектеп-гимназиясы	55,29%	55,70%	+0,41%
23	№5 гимназия	55,82%	55,66%	-0,16%
24	№35 мектеп-лицейі	59,00%	55,42%	-3,58%
25	№32 мектеп-гимназиясы	52,24%	54,96%	+2,72%
26	№94 мектеп-гимназиясы	*	54,80%	*
27	№58 мектеп-гимназиясы	55,30%	54,78%	-0,52%
28	№12 балабақша-бастауыш мектебі	50,53%	54,76%	+4,23%
29	№8 мектеп-лицейі	42,19%	54,01%	+11,82%
30	№57 орта мектеп	48,93%	53,80%	+4,87%
31	№16 орта мектеп	50,18%	53,77%	+3,59%
32	№42 орта мектеп	50,28%	53,74%	+3,46%
33	№14 мектеп-гимназиясы	45,42%	53,55%	+8,13%
34	№23 орта мектеп	52,06%	53,19%	+1,13%
35	№18 орта мектеп	53,78%	52,89%	-0,89%
36	№19 орта мектеп	55,06%	52,86%	-2,20%
37	№55 орта мектеп	53,11%	52,75%	-0,36%
38	№54 мектеп-лицейі	50,55%	52,55%	2,00%
39	№41 орта мектеп	54,60%	52,35%	-2,25%
40	№44 орта мектеп	48,37%	52,27%	+3,90%
41	№45 орта мектеп	48,41%	52,24%	+3,83%
42	№86 мектеп-гимназиясы	52,07%	52,02%	-0,05%
43	№28 мектеп-лицейі	56,45%	51,57%	-4,88%
44	№13 орта мектеп	42,41%	50,92%	+8,51%
45	№49 орта мектеп	51,16%	50,66%	-0,50%
46	№78 мектеп-гимназиясы	55,35%	49,13%	-6,22%
47	№74 мектеп-гимназиясы	53,52%	48,91%	-4,61%
48	№21 орта мектеп	52,29%	47,46%	-4,83%
49	№90 гимназиясы	39,41%	43,71%	+4,30%
50	№36 орта мектеп	36,73%	39,80%	+3,07%
51	№39 кешкі (ауысымдық) мектеп	25,83%	27,70%	+1,87%

*Ескертпе – жасыл түспен 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарында білім алушылардың білім сапасының өсуінің оң тұрақты серпіні бар ОББұ белгіленді.

Сары түспен 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарындағы барлық тоқсандар бойынша сапа көрсеткішінің тұрақсыз өсімі бар ОББұ белгіленді.

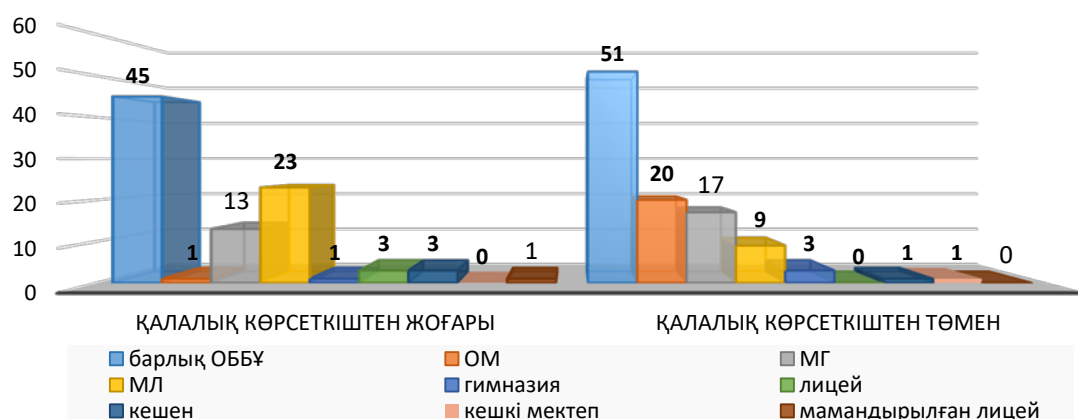
Қызыл түспен теріс динамикасы бар және соңғы екі оқу жылында орта қалалық деңгейден төмен білім сапасының көрсеткіші бар ОББұ белгіленді.

Кестеден қала мектептері бойынша білім алушылардың білім сапасының өсу немесе төмендеу динамикасымен көруге болады. Деректерге сүйене отырып, білім сапасының 2021-2022 оқу жылмен салыстырғанда ағымдағы оқу жылында +1,08% көтерілгендігін байқауға болады (1-сурет).

1-кестеге сәйкес 45 ОББҰ-да білім сапасы, қалалық орташа көрсеткіштен жоғары екені, ал 51 ОББҰ білім сапасының көрсеткіштері қалалық деңгейден төмен екені байқалады.

Білім басапасын қалалық орташа көрсеткіштен жоғары немесе төмен көрсеткен білім беру ұйымдарының типтері мен түрлері туралы ақпарат 2-суретте берілген.

2-сурет. 2022-2023 оқу жылындағы білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткіші бойынша орта білім беру ұйымдарының қызмет түрлері мен типтері бөлінісінде ақпарат

Білім сапасы қалалық жылдық пайыздан (59,73%) жоғары мектептерді оқыту типтері, түрлері және бейіні бойынша бөлу келесідей көріністі анықтады:

- 4 ОББҰ (№№82, Бил(е) және БиЛ(к), № 9 «Зерде») білім сапасының ең жоғары пайызын көрсетті;

- 23 мектеп-лицейде (№№ 93, 60, 59, 70, 84, 50, 38, 92, 76, 64, 56, 88, 79, 73, 15, 62, 27, 53, 66, 40, 11, 85) +1,52% өсумен орташа көрсеткіш 64,77% құрады;

- 15 мектеп-гимназия және гимназия (№№ 6, 81, 91, 77, 51, 1, 3, 10, 75, 69, 63, 7, 65, 31, 22, 30) орташа көрсеткіш 64,22%, яғни өсім +0,14%-ды құрайды, ең жоғары 82,43% көрсеткіші №81 МГ, өткен жылы орташа көрсеткіш 64,08%-ды құраған;

- №43 орта мектептің көрсеткіші 64,45%-ға жетті, ал өткен жылы орташа көрсеткіш 59,65%-ды құрады, себебі өткен жылы 20 және 24 мектептер қалалық көрсеткіштен жоғары болды, ағымдағы жылы оларда орташа көрсеткіш -3,49%-ға төмендеді;

- 3 мектеп-кешенде (№№ 46, 33, 47) орташа көрсеткіш 67,15%, яғни - 1,17%-ға төмендеді.

Сондай-ақ, **16 ОББҰ динамикасына** назар аудару керек, онда жыл бойы тұрақсыз өсу динамикасы байқалады. Тұрақсыз өсу динамикасы бойынша білім беру ұйымдарын **2 топқа** бөлуге болады:

1) өсу динамикасы тұрақсыз, бірақ жылдық сапа көрсеткіші орташа қалалық көрсеткіштен жоғары **11 ОББҰ**;

2) сапа көрсеткіші орташа қалалық деңгейден төмен тұрақсыз өсу динамикасы бар **5 ОББҰ**.

Ағымдағы жылы қала бойынша 27,70% ең төмен нәтиже көрсеткен №39 кешкі (ауысымды) мектеп, алайда өткен жылмен салыстырғанда өсім +1,87%-ды құрады (25,83%).

3-тоқсандағы көрсеткіштермен салыстырғанда төмендеудің ең жоғары динамикасын 4-тоқсанда №50 мектеп-лицейі (-20,9%) және №94 мектеп-гимназиясы (-14,06%) көрсетті.

Жылдық қалалық орташа көрсеткіштен (59,73%) төмен нәтиже көрсеткен 51 ОББҰ анықталды. Олар қызмет типтері, түрлері мен бейіні бойынша мынадай топтарға бөлінді:

- **9 мектеп-лицейдің** (№№72, 37, 89, 71, 48, 35, 8, 54, 28) орташа көрсеткіші 56,10%, ең төмен 51,57% №28 МЛ, өткен жылы ең төмен көрсеткіш 42,19% №8 МЛ көрсеткен;

- **17 мектеп-гимназияның** (№№ 30, 2, 68, 80, 17, 52, 87, 26, 4, 83, 32, 94, 58, 14, 86, 78, 74) орташа көрсеткіші 55,28%, ең төмен 48,91% №74 МГ, өткен жылы ең төмен көрсеткіш 45,42% №14 МГ көрсеткен;

- **20 орта мектептің** (№№ 20, 61, 25, 34, 24, 29, 57, 16, 42, 23, 18, 19, 55, 41, 44, 45, 13, 49, 21, 36) орташа көрсеткіш 53,35%, ең төмен 39,80% №36 ОМ, өткен жылы да ең төменгі көрсеткішті №36 ОМ көрсеткен, нәтиже 36,73%;

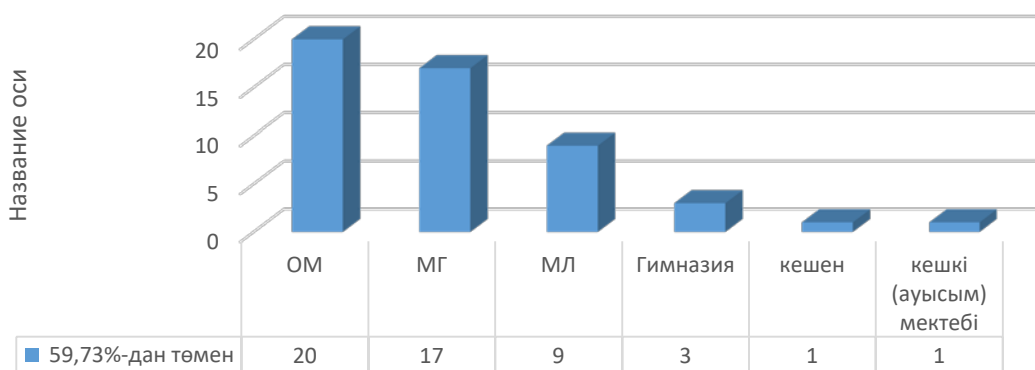
- **3 гимназияның** (№67, 5, 90) орташа көрсеткіші 52,32%, ең төмен көрсеткіш 43,71% №90 гимназия, өткен жылы да №90 гимназия 39,41% нәтижемен ең төмен көрсеткішті көрсеткен.

- **1 мектеп-кешеннің** (№12) көрсеткіші 54,76%, өткен жылмен салыстырғанда +4,23% білім сапасы көтерілген, өткен оқу жылында білім сапасы атлған мектеп-кешені бойынша 50,53% құраған.

- **кешкі (ауысымды) 1 мектептің** (№39) көрсеткіші 27,70% өткен жылмен салыстырғанда +1,87% білім сапасы көтерілген, өткен оқу жылында білім сапасы атлған мектеп-кешені бойынша 25,83% құраған.

Қалалық көрсеткіштен төмен нәтиже көрсеткен 51 ОББҰ-ның мониторинг нәтижелері 3-суреттегі диаграммада айқын байқалады:

3-сурет. Сапасы қалалық көрсеткіштен төмен (59,73%) ОББҰ-ын оқыту типтері, түрлері және бейіні бойынша бөлу

Білім алушылардың білім сапасы бойынша мониторинг қорытындылары келесідей мектеп қатарларын анықталды:

- 40%-ға дейін - **2 ОББҰ**(№ 39 Кешкі мектеп, № 36 ОМ),
- 40%-дан 50%-ға дейін - **4 ОББҰ** (№№ 78, 74, 21, 90)
- 50%-дан 59,73%-ға дейін - **45 ОББҰ** (№№ 72, 37, 20, 30, 61, 89, 25, 2, 34, 71, 68, 80, 17, 24, 67, 52, 87, 26, 4, 29, 48, 83, 5, 35, 32, 94, 58, 12, 8, 57, 16, 42, 14, 23, 18, 19, 55, 54, 41, 44, 45, 86, 28, 13, 49)

Екі оқу жылы бойынша білім сапасы 50% - дан 59,73% - ға дейінгі 45 мектептерді оң динамикасы бар мектептер, 50% жоғары нәтижелі мектептер және өткен оқу жылымен салыстырғанда төмен нәтижесі бар мектептер деп үш топқа жіктеуге болады (2-кесте):

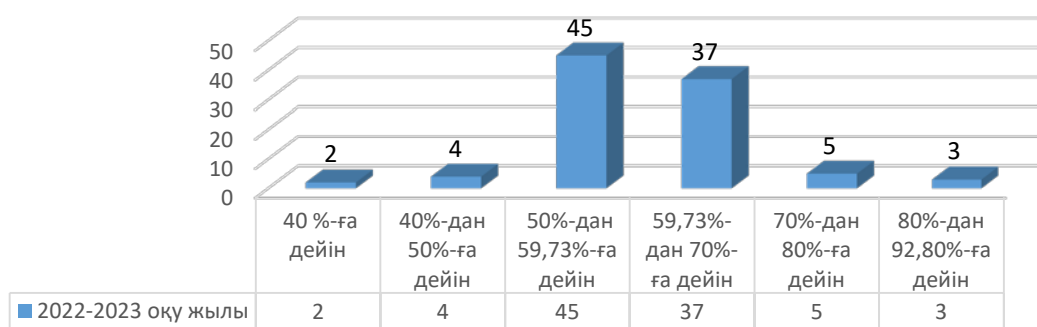
2-кесте. 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдары бойынша 50%-59,73% аралығында нәтиже көрсеткен ОББҰ-ның салыстырмалы кестесі

2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарында білім сапасының оң динамикасы бар мектептер	Тек 2022-2023 оқу жылында 50% - дан жоғары көрсеткіші бар мектептер	Көрсеткіші 2021-2022 оқу жылымен салыстырғанда қалалық көрсеткіштен төмен болған мектептер
22 ОББҰ	7 ОББҰ	16 ОББҰ
№№ 72, 37, 20, 30, 61, 25, 2, 34, 71, 80, 52, 87, 26, 29, 48, 83, 32, 12, 16, 42, 23, 54	№№ 94, 8, 57, 14, 44, 45, 13	№№ 89, 68, 17, 24, 67, 4, 5, 35, 58, 18, 19, 55, 41, 86, 28, 49
* Ескертпе - ОББҰ тәртібі олардың 2-кестеде орналасуына сәйкес көрсетілген		

Кестеден 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдарымен салыстырғанда білім беру ұйымдарының саны артқандығына қарай көрсеткіші қалалық деңгейден жоғары **29 ОББҰ** бар екенін көруге болады.

Осылайша, қалалық көрсеткіш бойынша орта білім беру ұйымдарының білім сапасының пайыздық көрсеткіштері, графикалық түрде 4-суретте көрсетілген:

4-сурет. 2022-2023 оқу жылындағы білім алушылардың білім сапасы мектептер бөлінісінде

Бұл диаграммада 2022-2023 оқу жылының қорытындысы бойынша қаланың 51 мемлекеттік мектебінде білім алушылардың білім сапасының көрсеткіштері жалпықалалық көрсеткіштен төмен екенін байқауға болады, бұл 2022-2023 оқу жылындағы мектептердің жалпы санының 53,12%-ын құрайды және бұл өткен оқу жылындағыдай нәтиже (52 ОББҰ немесе 55,3%),

дегенмен, білім алушылардың білім сапасының көрсеткіштері нәтижелілігі төмен мектептер үлесін -2,18%-ға қысқарғаны айқын.

Бұдан басқа, қалалық деңгейден төмен нәтижелері бар біріктірілген білім беру ұйымдарының (МЛ, МГ) саны 26 ОББҰ, оқыту бейіні (гимназия) бойынша – 3 ОББҰ, ал қалалық деңгейден жоғары көрсеткіші бар ұйымдар – 36 ОББҰ (МЛ, МГ), 4 ОББҰ бейіні бойынша (№9, 82, БИЛ(е), БИЛ(к)) және 3 мектеп-кешен ((№№ 46, 33, 47). Төмен көрсеткіштері бар орта мектептер саны - 20 ОББҰ, ал жоғары көрсеткіш көрсеткен орта мектеп саны - 1.

Білім алушылардың білім сапасы бойынша мониторинг қорытындыларын қарастыра отырып,:

- 40%-ға дейін - **2 ОББҰ** (кешкі (аусымды) № 39, № 36 ОМ);
- 40%-дан 50%-ға дейін - **4 ОББҰ** (№№ 78, 74, 21, 90);
- 50%-дан 59,73%-ға дейін - **45 ОББҰ** (№№ 72, 37, 20, 30, 61, 89, 25, 2, 34, 71, 68, 80, 17, 24, 67, 52, 87, 26, 4, 29, 48, 83, 5, 35, 32, 94, 58, 12, 8, 57, 16, 42, 14, 23, 18, 19, 55, 54, 41, 44, 45, 86, 28, 13, 49);
- 59,73%-дан 70%-ға дейін - **37 ОББҰ** (№№ 77, 60, 59, 51, 33, 70, 84, 50, 1, 3, 38, 92, 43, 10, 75, 76, 64, 56, 69, 88, 79, 73, 47, 15, 62, 27, 53, 63, 66, 6, 40, 7, 65, 31, 11, 22, 85);
- 70%-дан 80%-ға дейін - **5 ОББҰ** (№№ БИЛ(к), БИЛ(ұ), 46, 91, 93);
- 80%-дан 92,80%-ға дейін - **3 ОББҰ** (№ 82, 9, 81).

Талдау нәтижелеріне сүйене отырып келесідей **қорытынды** жасауға болады:

1) ең төмен көрсеткіш деңгейіндегі білім беру ұйымы – 2 орта мектеп ал жыл соңына дейін ең жоғары көрсеткішке жеткен білім беру ұйымы– 3 орта мектеп;

2) 40%-дан 50%-ға дейінгі білім сапасын көрсеткен мектептер қатары 4-тоқсанмен салыстырғанда 21-ден 4-ке дейін қысқарған;

3) білім сапасы 50%-дан 59,73%-ға дейінгі көрсеткен мектептер қатары 45 құраған, яғни 4-тоқсанмен салыстырғанда 17 ОББҰ-ға ұлғайды;

4) білім сапасы 59,73%-дан 70%-ға дейін мектептер 4-ші тоқсанмен салыстырғанда 8 мектепке көбейіп, 37 орта білім беру ұйымын құраған;

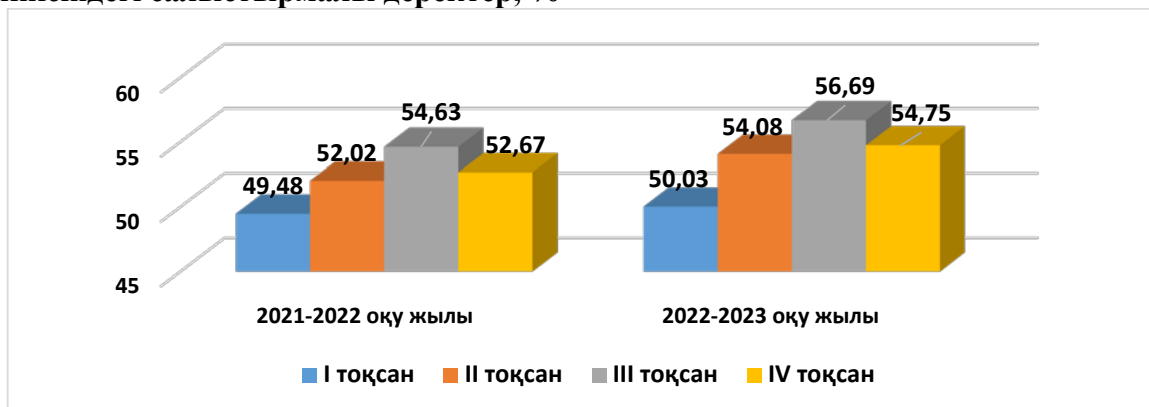
5) 70%-дан 80%-ға дейінгі сапаны көрсеткен ОББҰ саны 4-ші тоқсанмен салыстырғанда 6 ұйымға азайып, 5 орта білім беру ұйымын құраған;

6) білім сапасы 80%-дан 92,80%-ға дейінгі нәтиже көрсеткен 3 мектеп анықталған, көшбасшы ретінде оқу жылы бойына тұрақты жоғары нәтиже көрсеткен **№ 82, 9, 81 білім беру ұйымдарын** атап өтуге болады.

Осылайша, 2022-2023 оқу жылындағы білім алушылардың үлгерімінің сапасы тұрғысынан мектептердің бөлінуін талдау өткен жылдың көрсеткіштерімен салыстырғанда мектептерде білім алушылардың білім сапасына бақылау артқанын көрсетті, себебі қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар ОББҰ саны 1 мектепке (51 ОББҰ немесе 53,12%) азайып, бұл көрсеткішті қалалық деңгеймен салыстырғанда жақсартты. 2021-2022 оқу жылы (52 ОББҰ немесе 55,3%), өткен жылмен салыстырғанда төмен нәтижелі ОББҰ санының **-2,18%-ға төмендеуі** байқалды, бұл ағымдағы оқу жылы үшін **оң динамика** болып табылады.

Егер 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдары бөлінісінде білім алушылардың тоқсан бойынша білім сапасының орташа көрсеткіштерін қарастыратын болсақ, онда әрбір тоқсанның қорытындысы білім беру ұйымдарына тоқсан аяқталғаннан кейін берілді. 5-суреттегі диаграммада әрбір тоқсанның мониторинг қорытындысы бойынша білім алушылардың білім сапасы көрсетілген.

5-сурет. 2021-2022 және 2022-2023 оқу жылдары бойынша тоқсандар бөлінісіндегі салыстырмалы деректер, %

Диаграммадан екі оқу жылында да 4-тоқсан бойынша білім сапасының төмендегенін көруге болады. Сонымен қатар, 2022-2023 оқу жылында 2021-2022 оқу жылымен салыстырғанда бір жылдағы және барлық тоқсандар бойынша білім сапасы келесі диапозонда білім алушылардың білім сапасының тұрақты өсу динамикасына ие екенін атап өткен жөн:

- 1 тоқсанда + 0,56%
- 2 тоқсанда +1,86%
- 3 тоқсанда +2,06%
- 4 тоқсанда + 2,08%.

Осылайша, мектептер **4-тоқсанда білім алушылардың білім сапасына бақылауды күшейтуі** керек, өйткені ол тоқсанның көрсеткіштері соңғы екі оқу жылында төмендеу үрдісіне ие және жалпы білім сапасының жылдық нәтижесіне әсер етті.

2022-2023 оқу жылының қорытындысы бойынша **45 ОББҰ** - да келесі оқу жылында сапа көрсеткішін арттыру мүмкіндіктері сақталады, себебі олардың орташа қалалық көрсеткіш деңгейінен артта қалуы **небәрі -0,05-тен -4,88% - ға** дейінгі диапозонда өзгереді.

Демек, білім сапасының соңғы екі оқу жылында қала деңгейінен төмен және теріс динамикасы байқалатын көрсеткіші бар мектептер, төмендеудің теріс динамикасы бар параллельдер мен сыныптарына бақылауды күшейтуі қажет.

Егер мектептер төмен нәтижелі параллельдерге және **тоқсанына бір ғана «3» деген бағасы бар білім алушыларға назар аударса**, бұл төмен көрсеткіштердің азаюына ықпал етеді. Осы бағыттағы мақсатты жұмыс мектеп бойынша білім сапасының жалпы көрсеткішін арттыруға мүмкіндік береді.

Оқу үлгерімінің сапасы да білім алушылардың **оқу пәндері шеңберіндегі** білім сапасынан құралады. Көрсеткіштері қалалық деңгейден төмен және сыныптардың жекелеген параллельдері бойынша жалпы қала бойынша үлгерім сапасына әсер ететін мектептердің оқу пәндеріне назар аудару керек:

№ р/с	Пән	Сапасы орташа жылдық қалалық деңгейден төмен	ОББҰ атауы	Ең төменгі көрсеткіш	Параллель	Тоқсан
1	Математика	47,12%	№21 ОМ	33,33%	7	3
			№20 ОМ	10%	6	4
2	Алгебра	43,67%	№ 90 Г	32,46%	8	2
			№36 ОМ	34,85%	8	3
			№19 ОМ	25,39%	7	4
3	Алгебра және анализ бастамалары	45,38%	№40 МЛ	30,16%	10	3
			№40 МЛ	23,89%	10	4
4	Биология	47,04%	№ 90 Г	37,70%	7	2
			№13 ОМ	26,94%	8	4
			№90 Г	23,30%	8	3
5	Геометрия	45,65%	№ 90 Г	35,52%	8	2
			№5 Г	11,54%	9	4
			№26 МГ	11,11%	8	4
			№5 Г	5,88%	9	3
6	Физика	44,79%	№ 74 МГ	36,79%	8	2
			№78 МГ	35,29%	10	3
			№5 Г	21,54%	8	4
7	Химия	45,38%	№54 МЛ	36,23%	10	3
			№ 17 МГ	35,59%	7	2
			№5 Г	23,83%	9	4
8	География	46,50%	№ 74 МГ	46,80%	8	2
			№19 ОМ	16,67%	9	4
			№19 ОМ	16,67%	8	3
9	Дүние жүзі тарихы	47%	№ 32 МГ	42,31%	8	2
			№55 ОМ	25%	7	3
			№20 ОМ	10%	6	4
10	Қазақстан тарихы	48,07%	№ 32 МГ	44,50%	8	2
			№73 МЛ	20,93%	10	3
			№16 МЛ	18,18%	7	4
11	Қазақ тілі	48%	№ 90 Г	44,30%	9	2
			№90 Г	35,29%	8	3
			№39 КАМ	20%	9	4
12	Қазақ әдебиеті	47,26%	№23 ОМ	43,33%	7	3
			№ 5 Г	37,90%	7	2
			№83 МГ	10,71%	8	4
13	Қазақ тілі мен әдебиеті	46,85%	№ 13 ОМ	46,10%	8	2
			№26 МГ	29,73%	8	3
			№19 ОМ	20,00%	6	4
14	Орыс тілі	45,76%	№23 ОМ	41,67%	9	3
			№ 32 МГ	40,90%	8	2
			№20 ОМ	10%	6	4
15	Орыс әдебиеті	46%	№ 5 Г	41,40%	7	2
			№55 ОМ	38,18%	7	3
			№20 ОМ	10%	6	4
16	Орыс тілі мен әдебиеті	45,08%	№68 МГ	43,85%	8	3
			№42 ОМ	35,70%	8	2
			№31 МГ	18,18%	10	4
17	Шетел тілі	48%	№ 8 МЛ	45,40%	8	2
			№23 ОМ	36,36%	10	3
			№41 ОМ	10%	8	4

Жоғарыда көрсетілген пәндердің төмен көрсеткіштері көп жағдайда орта мектептерде, мектеп-гимназияларда және гимназияларда анықталғанына назар аударған жөн.

Білім сапасының 50%-ға дейінгі төмен көрсеткіштері келесі 8 мектепте жаратылыстану-математикалық бағыттағы пәндер бойынша (алгебра, математика, геометрия, химия, физика, биология, география) байқалады:

- 1) № 5 гимназия (геометрия - 5,88%, физика – 21,54%, химия -23,83%);
- 2) № 20 ОМ (математика - 10%);
- 3) № 90 МГ (алгебра-32,46%, геометрия -35,52%, биология -23,3%)
- 4) № 19 ОМ (география -16,67%, алгебра -25,39%);
- 5) № 36 ОМ (алгебра -34,85%);
- 6) №26 МГ (геометрия -11,11%);
- 7) №13 ОМ (биология -26,94%)
- 8) №21 ОМ (математика -33,33%).

Демек, жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша 50%-ға дейін теріс динамиканы көрсеткен мектептердегі білім сапасы орта есеппен 45,69%, ал қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндері бойынша 47%-ды құрайды, әрине бұл нәтиже қалалық көрсеткіштен (59,73%) төмен.

Сонымен талдау нәтижесі бойынша білім сапасы төмен мектептердің әкімшіліктері мен педагогтері (**51 ОББҰ**) келесі оқу жылы жұмысты төмен көрсеткішпен жалғастыруы керек деген қорытынды жасауға болады, өйткені төмен нәтижелі параллельдер мен сыныптарға баса назар аударып отырып, білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жою бойынша әдістемелік көмек ағымдағы оқу жылында сапа көрсеткішінің шамалы өсуін көрсетті.

Осылайша, күшейтілген кешенді бақылау іс-шаралары нәтижелілігі төмен мектептер санын азайтуға көмектеседі, бұл болашақта білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткішін арттырады.

Ұсынылған қорытындылар негізінде білім беру ұйымдарының педагогтері мен әкімшіліктері үшін мынадай ұсынымдар ұсынылады:

- оқу пәндері, білім деңгейлері, сыныптар мен жекелеген сыныптар параллельдері бөлінісінде 2022-2023 оқу жылындағы үлгерімді егжей-тегжейлі және нүктелік талдау арқылы мектепшілік бақылау жүйесін бақылауды күшейту;

- мектепшілік бақылау іс-шарасының мерзімдері бойынша тәжірибеге бағдарланған және орындала алатындай етіп жасау;

- біліктілік санаттары бар, бірақ оқу пәні мен сыныбы шеңберінде білім алушылардың үлгерімі төмен педагогтерді анықтау мақсатында педагогтер контингентінің сапалық құрамы бойынша мектепте мониторинг жүргізу;

- әр түрлі нысандар арқылы білім алушылардың біліміндегі олқылықтардың орнын толтыру бойынша жұмысты жалғастыру: жобалар, пән бойынша сыныптан тыс жұмыстар, сыныптағы қосымша сабақтар және т. б.;

- білім алушылардың оқуға деген тұрақты уәждемесін қалыптастыру мақсатында ата-аналар жұртшылығымен ынтымақтастықты жандандыру;

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу мәселелері бойынша мектептегі әдістемелік бірлестіктердің жұмысын жандандыру.

- үздік және жақсы оқитын білім алушылары жоқ, тоқсан қорытындысы бойынша бір «3» бағасы бар параллельдердің білім алушыларымен жұмысты жандандыру.

Жоғарыда аталған талдау негізінде **Әдістемелік орталықтың әдіскерлеріне ұсыныстар ұсынылады:**

- оқу процесін ұйымдастыру мәселелері бойынша пән мұғалімдерімен егжей-тегжейлі жұмыс жүргізу;

- білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жүйелі және нақты жою жөніндегі жоспарды іске асыру бойынша жұмысты жетілдіру;

- мектепшілік бақылау жүйесін үйлестіру бойынша басшылардың орынбасарларымен жұмысты жалғастыру;

- 2022-2023 оқу жылында білім алушылардың білім сапасын төмендетуге әсер еткен оқу пәндері бойынша педагогтерге әдістемелік қолдау көрсету.